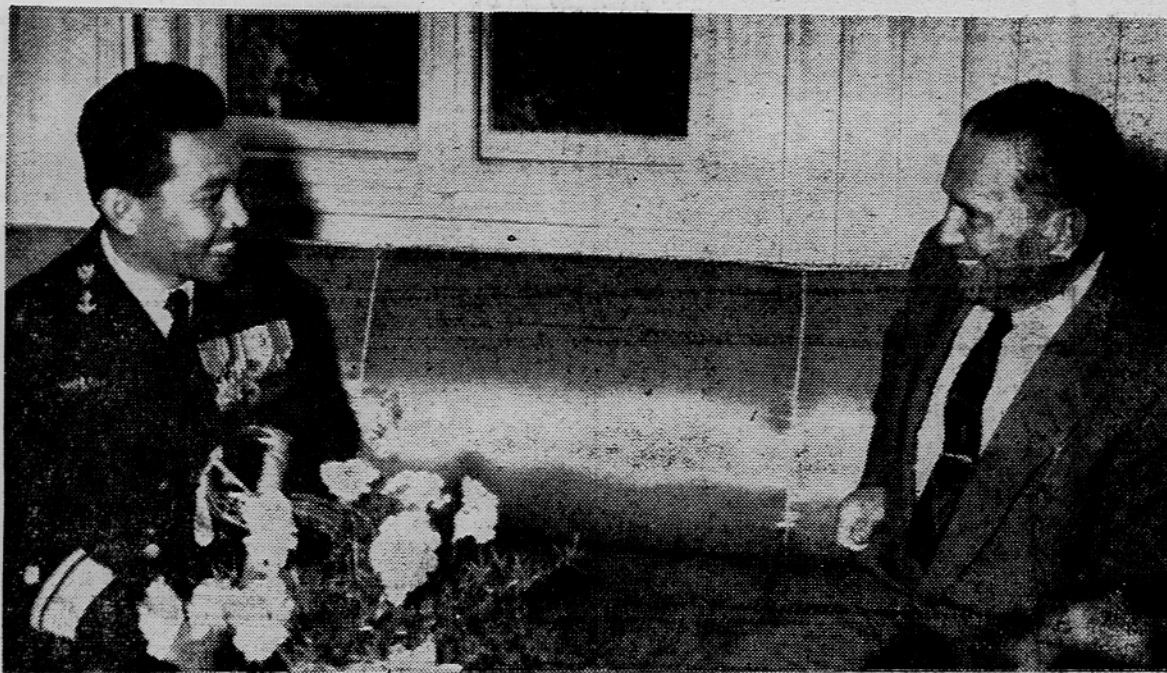

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
SLOVENIJE

DELO

Glavni urednik Janez Vipotnik Odgovorni urednik Ivan Šinkovec

LJUBLJANA, sobota, dne 6. maja 1961 - Leto III., štev. 122

BLED, 5. maja. Vrhovni komandant oboroženih sil FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito je danes ob 11. dopoldne na Bledu sprejel delegacijo indonezijske vojne mornarice z ministrom in načelnikom njenega štaba kontraadmiralom R. Edijem Martadinatom na čelu. Delegacija je spremljal izredni in polnomočni veleposlanik republike Indonezije v Beogradu R. A. Asmaun. Pri sprejemu so bili navzoči generalpolkovnik Milan Zečelj, generalpodpolkovnik Miloš Šumonja in kontraadmiral Janez Tomšič.

Predsednik Tito v naših planinah

Bled, 5. maja. Čas, ki ga je predsednik republike Josip Broz Tito prebil na Bledu, je posvetil predvsem obisku lepega gorskega sveta. Prvi dan je bil na Vršcu, drugi na Pokljuki, kjer je pogledal za divjimi petlini in ruševci. Predsedniku Titu se je tudi tokrat nasmehnila lovška sreča. Na Vršču je uplenil ruševca, na Pokljuki pa divjega petelina. Tovariš Tito, kakor tudi spremeljvalca - predsednik ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko in član CK ZKJ Ivan Macek - so bili dobro razpoloženi. Na Pokljuki se je Tito zanimal za velik snegolom, ki je pozimi povzročil škodo na poključkih smrekah.

Razen tega je predsednik Tito obiskal stari blejski grad, kjer se je zadržal skoraj dve uri. Z natančnostjo pa si je ogledal tudi muzej in se vpišal v spominsko knjigo. Najbolj ga je impresioniral lep razgled s terase. Zanimal se je za restavriranje gradu ter za nadaljanje dela.

B. B.

Predsednik Tito odpotoval na Brione

Bled, 5. maja (Tanjug). Po krajšem bivanju v Sloveniji je predsednik Tito danes popoldne odpotoval na Brione.

Sabor Hrvatske končal delo

Zagreb, 5. maja (Tanjug). Na današnji plenarni seji Sabora so zlasti poudarili napore za iskanje oblik za bolj intenzivno modernizacijo proizvodnih sredstev in proizvodnega procesa ter za boljše izkoriščanje pogojev za povečanje storilnosti z uporabo sistema nagrajevanja po učinku. Pozdravili so pobudo republiških organov in ljudskih odborov za ustanovitev blizu 60 srednjih strokovnih in kakih 20 višjih strokovnih šol.

V razpravi o delu poročila Izvršnega sveta o stanju zdravstvene službe so priporočili, naj bi povečali specializacijo zdravnikov splošne prakse in začeli hitreje šolati zobozdravniški kader, ker je pomanjkanje zobozdravnikov največje.

Za razširitev socialne zaščite bi bilo treba sestaviti program za zaščito starih in ne-preskrbljenih ljudi, zlasti na vasi in v krajih, ki so se najbolj odlikovali v vstaji.

Umrli je Nemanja Vlatković

Sarajevo, 5. maja (Tanjug). Sinoči je v Sarajevu umrl član ZK CK BiH, član Izvršnega sveta BiH in predsednik republiškega sveta za zdravstvo Nemanja Vlatković, star 47 let.

Nemanja Vlatković je imel »Partizansko spomenico 1941«, odlikovan je bil z Redom za hrabrost, z Redom za služe za narod z zlatim vencom, z Redom bratstva in enotnosti z zlatim vencom, »Partizansko zvezdo z zlatim vencom in z Redom dela z rdečo zastavo.

OBISK ALEKSANDRA RANKOVIČA V GRČIJI

Začetek uradnih razgovorov

Na včerajšnjih razgovorih so govorili o mednarodnem položaju in medsebojnih odnosih

ATENE, 5. maja (Tanjug). V Atenah so se danes dopoldne začeli jugoslovansko-grški razgovori. Razen podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Aleksandra Rankoviča se razgovorom udeležujejo z jugoslovanske strani pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve dr. Jože Brilej, šef kabineta podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Petar Ivčević, namestnik direktorja Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje Borivoje Jelić, jugoslovanski veleposlanik v Atenah Mita Miljković in svetnik veleposlanstva Veselin Martinović.

Z grške strani se razgovorom udeležujejo podpredsednik vlade Kanelopoulos, zunanji minister Averoff, generalni direktor zunanjega ministrstva Palamas, direktor prve politične direktorije tega ministrstva Himario, grški veleposlanik v Beogradu Nikola Reizis in svetnik v zunanjem ministertvu Kambiotis.

Na dosedanjih današnjih razgovorih so obširno izmenjali mnenja o aktualnem mednarodnem položaju in o dvostranskih odnosih med obema državama. Razgovori se bodo nadaljevali nočjo.

Pred začetkom razgovorov, ki potekajo v poslopiju grškega parlamenta, si je podpredsednik ZIS Ranković v sprem-

stvu podpredsednika Kanelopulosa ogledal dvorano parlamenta.

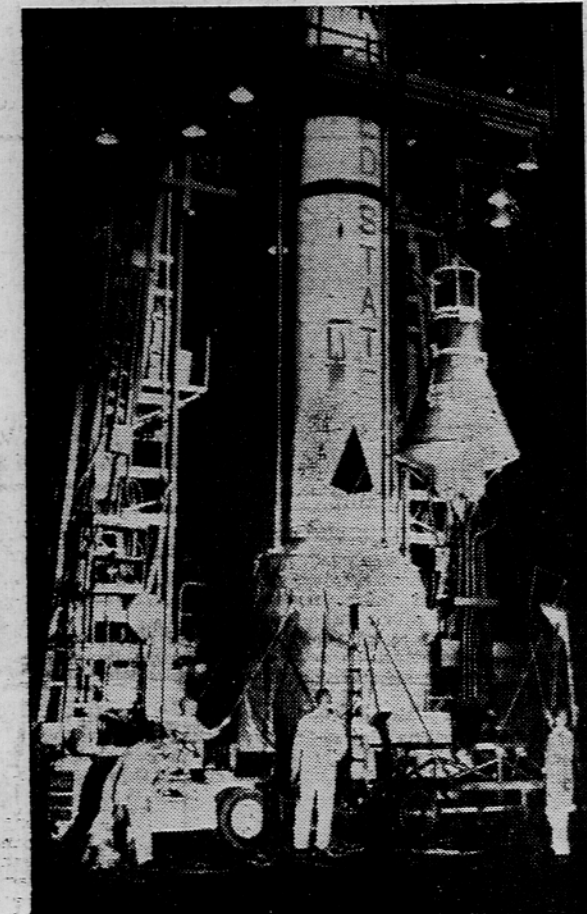
Dopoldne je Aleksander Ranković položil venec na spomenik grškega Neznane junaka.

Minister Trabucchi gost mednarodnega sejma v Novem Sadu

Beograd, 5. maja. (Tanjug). Danes je prispel v Beograd italijanski minister financ in predsednik kmetijskega sejma v Veroni Giuseppe Trabucchi v družbi visokih funkcionarjev. Minister bo ostal v naši državi tri dni kot gost mednarodnega kmetijskega sejma v Novem Sadu.

Kapetan vojne ladje Alen B. Shepard

Raketa, s katero je Shepard poletel v vesolje. Dvigalo dviga kabino na vrh pogonskega dela rakete tipa »Redstone«

Drugi človek v vesolju

S Cape Canaverala so uspešno izstrelili v vesolje kabino s kapetanom bojne ladje Alanom B. Shepardom - Prvi ameriški astronauti je poletel 185 kilometrov visoko

CAPE CANAVERAL, 5. maja. (Reuter). V Cape Canaveralu so danes izstrelili v vesolje prvega ameriškega astronauta, kapetana ameriške mornarice Allana Shepada. Polet v vesolje je bil uspešen. Shepard je v konici »Mercury« poletel 185 km visoko in je pristal v Atlantiku 470 km daleč od kraja izstrelitve.

Raketa »Redstone« s konico »Mercury«, v kateri je bil Allan Shepard, bi morala po načrtu poleteti ob 13. uri po jugoslovanskem času. Slab za izstrelitev prvega ameriškega astronauta je še enkrat preveliko delovanje naprav in je ugotovil pomanjkljivosti v inverterju, tako da so ga morali zamenjati. Zato so morali izstrelitev odgoditi za 207 minut.

Natanko ob 15.30 so izstrelili raketo »Redstone« in kapetan Shepard je poletel v vesolje z začetno hitrostjo 2500 km na uro. V višini 145 km se je konica »Mercury« ločila od rakete. Shepardova prva poslanica iz vesolja se je glasila: »Oh, kako lep razgled!« Konica s Shepardom je poletela še 45 km kvišku, s hitrostjo nad 6000 km na uro, potem pa so začeli delovati mehanizmi za zaviranje in konica je začela padati proti Zemlji. To so bili kritični trenutki za Sheparda in štab, ki je budno spremljal polet konice. Vse pa je brez-

lonosilke helikopter, ki je sprejel astronauta in ga prepeljal na ladjo.

Shepard je avtomatsko odskočil iz konice s padalom.

Tako je bil v pičlih 16 minutah končan polet prvega ameriškega kozmonavta, ki se je iz višine 185 km srečno vrnil na Zemljo.

Sheparda so prepeljali na letalonosilko »Lake Champlain« ob velikih ovacijah posadke.

POSVETOVANJE O NOvem SISTEMU FINANSIRANJA NA PODROČJU PROSVETE

Novi sistem terja sodelovanje vseh družbenih sil

Posvetovanja so se udeležili zastopniki Centralnega sveta ZSJ, sekretariata ZIS za prosveto in kulturo in Centralnega odbora sindikata prosvetnih in znanstvenih delavcev ter predstavniki družbenih in prosvetnih ustanov iz vse države

BEOGRAD, 5. maja (Tanjug). Eno najbolj perečih vprašanih naših dni - novi sistem financiranja na področju prosvete in oblikovanje novih družbeno ekonomskih odnosov v šolah - je zbralo danes na skupnem posvetovanju Centralnega sveta ZSJ, sekretariata ZIS za prosveto in kulturo ter Centralnega odbora sindikata prosvetnih in znanstvenih delavcev mnogo predstavnikov družbenih in prosvetnih ustanov, iz vse države. Po podrobnem obravnavanju prvih izkušenj in uveljavljanju splošnega zakona o financiranju šol so bili udeleženci posvetovanja mnene, da je treba bolj pritegniti vse družbene faktorje k odpravi negativnih pojavov, ki zavirajo naravni razvoj našega šolstva, kakor tudi k preprečevanju poskusov, da bi kdorkoli kršil zakonske predpise.

Posvetovanje je začel predsednik Centralnega sveta ZSJ Svetozar Vukmanović, potem pa je sekretar ZIS za prosveto

in kulturo Krste Crvenkovski prebral referat o družbenem pomenu novega načina financiranja šol.

Iz referata Krste Crvenkovskega

Krste Crvenkovski je poudaril pomen sedanjih sprememb na področju prosvete in rekel, da je naloga vseh družbenih faktorjev, da z večjimi napori, pozornostjo in temeljitostjo tolnačijo novi sistem financiranja šol in omogočijo njegovo uveljavljanje. Za razliko od drugih dežel, kjer prevladuje državno šolstvo, je nadaljeval Crvenkovski, je Jugoslavija, ohrabrena z uspehi razvoja delavskega samoupravljanja, ubrala tudi na torišču prosvete pot družbenega samoupravljanja in v čsamosvajanja prosvetnih ustanov v odnosu na državo in njen aparat. Prehod na

sistem dohodka in delitve osebnih dohodkov po delu je postal v sedanjem obdobju tudi na področju šolstva več kakor neogiben in brez njega pravzaprav ne moremo več naprej. Uveljavljanje načela dohodka tudi na področju prosvete narakuje potrebo, da ustvarimo enakopravne pogoje na vseh toriščih družbenega življenja, ker bi sicer ohranitev birokratične in državnih administrativnih odnosov na tem področju neogibno privedla do stagnacije gospodarstva kakor tudi do deformacij na drugih sektorjih.

Krste Crvenkovski je potem

rekel, da je glavna novost v novem načinu financiranja šol izključitev subjektivnih faktorjev in naslonitev finančnih odnosov med šolo in njenim ustanoviteljem na načela obratuna. Ta obracun je na podlagi objektivnih meril, ki jih ustanovitelj na najširšem sodelovanju vseh zainteresiranih faktorjev določi, da so šolam zagotovljena stabilna in njihovi učinkoviti dejavnosti ustrezna materialna sredstva.

Pri določanju sredstev za osnovno dejavnost šole zakon določa, da politično teritorialne enote iz svojih dohodkov v le-

tošnjem letu za šole, ki jih financirajo, ne morejo določiti manj sredstev, kakor so jih odobrile v iste namene lani. Tako naj bi standard šol obvarovali morebitnega poslabšanja v začetku uporabe novega načina financiranja. V uporabi te določbe pa je bilo delno tudi zaradi nezadostne koordinacije iz različnih gledišč organov ljudskega odbora za prosveto in finance nekaj primerov nedoslednosti in celo kršitve zakona.

»Razlogi« za to so bili različni, od nepravilnih tolmačenj zakona do dokazovanja, da je objektivno nemogoče izpolniti to obveznost. Obveznost ljudskih odborov za osnovne dejavnosti šol so pravzaprav nastale v letošnjem letu v nekoliko povečanem znesku v primerjavi s sredstvi v lanskem letu. To povečanje so zahtevali nekateri splošni ukrepi: zvišanje plač vsem javnim uslužbencem za 10% zvišanje položajnih plač učnega osebja in uvedba obvezne amortizacije opreme ter učil v šolah.

Tudi pri določanju dodatnega prispevka za občinske družbene sklade za šolstvo je prišlo do različnih tolmačenj in odklonov od zakonskih predpisov. Najbolj dosledni so bili v uveljavljanju zakona ljudski odbori v Vojvodini ter v nekaterih okrajih ožje Srbije in Črne gore, vtem ko na drugi strani mnogo občinskih ljudskih odborov sploh ni določilo teh virov dohodkov za svoje sklade. Posamezni ljudski odbori pa se niso ozirali na osrednje določbe zakona in tako so dali velika sredstva tem skladom iz virov, ki so zanje fakultativni.

Skupna vsota družbenih sredstev, ki se bodo v prvem letu novega sistema finansira-

nja akumulirala za šolstvo, bo nedvomno večja od lanskih, je poudaril Krste Crvenkovski. Tako bo stanje v vsaki politično teritorialni enoti, toda odstopi teh povečanj bo neenakomeren tudi v korelaciji z razvitostjo posameznih občin, okrajev in ljudskih republik. V primerjavi z lanskim letom predvidevajo okraj in občine Zagreba na primer povečanje sredstev za šolstvo v znesku 2 milijard, občine v okraju Tetrovo 200 milijonov, občine v okraju Skopje 900 milijonov, občina Savski venec v Beogradu pa kakih 500 milijonov dinarjev.

Krste Crvenkovski je nadalje rekel, da so bili v vseh politično teritorialnih enotah pravčasno ustanovljeni družbeni skladi za šolstvo in da je že 1. aprila mnogo teh skladov začelo poslovati. Ti skladi, ki zajemajo mnogo šol in akumulirajo največji del družbenih sredstev, so zdaj pomembna ustanova novega sistema financiranja. Ni dvoma, da se bodo pozneje razvijali tudi skladi pri samih šolah in da bodo postopoma prevzeli mnoge funkcije, ki jih imajo zdaj družbeni skladi za šolstvo. Tega pa ne bi mogli storiti, če s sedanjimi skladi ne bi bila omogočena samostojnost šol in stabilnost njihovih gospodarskega položaja.

Ob delitvi sredstev pa so si v večini krajev naše dežele prizadevali, da bi bil odnos do vseh šol enak. Toda v posameznih republikah so nastale težave v obravnavanju strokovnih šol. V nekaterih komunah so se namreč lotili tega dela s poenostavljenega vidika da so za to področje važne samo osnovne šole in gimnazije strokovne šole pa naj bi fi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Posadka helikopterja, s katerim so Sheparda prepeljali na ladjo, ni smela izpraševati Sheparda, ker mu je bilo prepovedano, da se s komerkoli razgovarja, dokler ga ne pregledajo zdravniki. Na ladji je že bila zdravniška ekipa, ki je imela nalogo, da podrobno preuči njegovo fizično stanje.

Po zdravniškem pregledu bodo Sheparda prepeljali na Bahamsko otočje.

V prvem poročilu zdravniške komisije je rečeno, da je Shepardovo zdravstveno stanje odlično. V poročilu je rečeno: »Vse je v redu.«

Milijoni Američanov so po televiziji spremljali polet prvega ameriškega astronauta. Predsednika Kennedyja so danes po dveh telefonskih zvezah s Cape Canaveralom vsak trenutek obveščali o poteku poskusa.

Bela hiša v Washingtonu je danes objavila sporočilo o poletu prvega ameriškega kozmonavta, ki označuje ta dogodek kot zgodovinski mejnik v ameriških naporih za raziskovanje vesolja. Sporočilo pravi, da so dobili dragocene znanstvene podatke, ki bodo objavljeni. Bela hiša poziva na nove napore in poudarja, da »morajo ZDA nadalje z največjo naglico in odločnostjo razvijati program vesoljskih raziskav.

Bela hiša je v sporočilu čestitala astronautu Shepardu, njegovi družini in drugim astronautom, ki so se pripravljali na ta polet.

Predsednik britanske vlade Macmillan je ob uspešnem poletu ameriškega astronauta poslal čestitko predsedniku Kennedyju.

VREME

Stanje 5. maja: Od zahoda dotekajo naše kraje tople zračne mase. Atlantske frontalne mase so dosegle zahodne Alpe, vendar zenkrat ne napredujejo bistveno proti vzhodu.

Napoved za soboto: Toplo z delno oblačnostjo. Popoldne se bo oblačnost povečala in so možne krajevne plohe. Temperature noči med 7 in 12, v Primorju 14, čez dan nekaj nad 20 stopinj C.

Novi sistem terja sodelovanje vseh družbenih sil

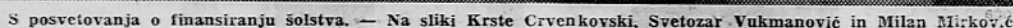
☆
Po referatu Krste Crvenkovskega je govoril o oblikovanju novih družbeno - ekonomskih odnosov v prosveti predsednik Centralnega odbora sindikata prosvetnih in znanstvenih delavcev Jugoslavije Milan Mirković. Rekel je, da bi v razvitejših šolah lahko šli v demokratizaciji in osamosvajanju že dalje, kot pa določajo določila zakona.

Ze res, da bi bile diesel električne lokomotive le slabo izkoriščene, če bi le nekaj sto ton težke osebne vlake prevzale s hitrostjo, ki je običajna pri tovornih vlakih. Treba pa je upoštevati da pri ekspresnih in brzih vlakih (težki) so tudi nad 500 ton, tauern-eksres pa tudi do 600 toni loko-

Tovariš urednik!
S 1. majem so Titovo cesto od Cankarjeve do Šubičeve ulice spet izročili prometu. Z odstranitvijo hiš, ki so na tem ozemlju predelali ceste karale vse sto let staro mesto in zelo ovirale promet, se je pokazala nova velemestna avenija, na katero smo lahko ponosni.

Mislim, da nisem edini, ki ga
ta stara reklama na tem delu
Ljubljane moti, in bilo bi prav,
če bi jo preslikali.

Zvone Grčar,
Ljubljana, Čampova 16

Potem je Krste Crvenkovski rekel, da so ustanove, ki jih financiramo iz sredstev ljudskih republik – fakultete in višje šole – še zmerom ostale v okvirih metode proračunskega financiranja. Naraščanje števila visokih šol nujno vele-

Ko je govoril o sodelovanju gospodarstva pri financiranju šol, je Krste Przenkovski rekel, da lahko podjetja v ta namen uporabijo ne samo sredstva iz skladov skupne potrošnje, marveč tudi del bruto izplačilnih osebnih dohodkov. "Vsakeže, da bodo sredstva gosp. organizacij, namenjena izobraževanju, letos znatno večja kakor lani. Slišati pa je pomisle-

bili po 500.000 din nagrade direktor Kmetijskega inštituta v Ljubljani dr. ing. Franc Adamič, direktor Agrokombinata iz Ljubljane ing. Zmago Mrušovan, direktor Veterinarskega zavoda v Ljubljani dr. Marjan Pavšič in direktor kmetijskega posestva »Takičan« ing. Franc Skredar.

**MOPEDIST
IZSTLEVAL PREDNOST**
JUBLJANA, 5. maja. Včeraj ob 5 uri sta se na križišču Lin-
tovce in Prekmurske ulice za-
la osební avtomobil S-13921
nik Marian Svobák) in mo-
pédist Jože Dolžan. Do nesreče je
lo zato, ker mopedist ni upo-
val znaka »nimas prednosti«.
nesreče je mopedist dobil hu-
poškodbe

Uzela je prednje Kolo, tako da je mogla zgaziti blazni na zljomli in padel. Pri padcu si je nakrat zlomila levo nogo in podvoval obraz.

CISTERNA UDARILA OB PODVOZ

ELIJE, 5. maja, Vjerah ob 5.30 je vozil iz Celja proti Zidani mestu Franjo Prpič tovornjakom št. R-15730 s prikolico. Na podvozu je bil prikolice

U murskosloboškem okraju so v petipletle 3 prometne nesreče. Pri tem je bil en mrtve, dva hudi in eden laže poškodovan, materialne škode pa za 106.000 dinarjev.

V novomeškem okraju je bilo 17 prometnih nesreč, ki so zahtevale eno smrtno žrtev, dve oči, štiri bili hudo poškodovani, materialne škode pa je bilo 170.000 dinarjev.

Pred liberalizacijo v zunanji trgovini

Pripravlja se sprememba predpisov o zunanji trgovinskem poslovanju

Po uvajanju sprememb v gospodarskem sistemu, zlasti pa novih zunanjetrgovinskih instrumentov in novega deviznega režima, se nujno kaže potreba prilagoditi predpise o zunanjetrgovinskih organizacijah novim pogojem poslovanja. Ti predpisi so že doslej prihajali pogosto navzkrižno s prakso in s potrebami razvijajoče se zunanje trgovine. Zato je razumljiva napovedna sprememba uredb o zunanjetrgovinskem poslovanju. Predvidena je liberalizacija tega poslovanja, ki naj zlasti omogoči neposredno vključevanje proizvajalcev v zunanjetrgovinsko izmenjavo.

Zdaj so še redka proizvajalna podjetja, ki sama izvajajo svoje proizvode oziroma upoštevajo reprodukcijski material brez posredovanja zunanjetrgovinskih podjetij. Praksa pa je pokazala, da dosežejo taka podjetja v mnogih primerih boljše uspehe, če se neposredno povezujejo z inozemskim trgovcem in stalno spremljajo njegova gibanja, kar jim omogoča, da hitreje reagirajo na potrebe zunanjega trga. Novi pogoji poslovanja pa še posebej narekujejo, da se ob spremembi predpisov o zunanjetrgovinskem poslovanju postavi načelo, da ima vsako proizvajalno podjetje pravico samostojno in na svoj račun izvažati svoje proizvode, za lastne potrebe upoštevati vsi opremo kakor tudi reprodukcijski in pomožni material.

Res ni razloga, zakaj ne bi na primer veliko industrijskih podjetij samo nabavljalo v tujini opremo, stroje in naprave, saj ima strokovnjake, ki sami najbolje vedo, kaj podjetje potrebuje in kaj mu ustreza. Tudi ni razloga, da ne bi podjetje samo odločilo, ali bo upoštevalo osnovne surovine neposredno oziroma po svojem poslovnem združenju ali pa s posredovanjem zunanjetrgovinskega podjetja kot agenta. Isto velja za izvoz lastnih, zlasti množičnih proizvodov. Tu je docela odveč bojazen, da bo drobitve prometa povzročila slabše pogoje zaradi manjših količin in večjih stroškov, saj že zdaj narekujejo podjetjem lastne koristi, da se združujejo v poslovna združenja za skupno nabavo uvoznega reprodukcijskega materiala in za skupno prodajo v tujini. Nobeno podjetje tudi ne bo tako nespametno, da bo droben ali pomožni material samo upoštevalo, če to lahko mnogo bolj opravi specializirano zunanje-trgovinsko podjetje, ali pa da bo za majhne količine izvoznega blaga samo iskalo kupca v tujini.

Hkrati gre tudi za liberalizacijo poslovanja zunanjetrgovinskih podjetij, ki imajo zdaj z registracijo za določene blagovne skupine močno težave. Tu je praksa pokazala, da razne anomalije. Tudi tu se ni bati, da bi se po liberalizaciji ukvarjala zunanjetrgovinska podjetja s kakršnimi koli posli. Nasprotno, ob načelni pravici vsakega proizvajalca podjetja, da samo opravljajo izvozne in uvozne posle, bo liberalizacija le pripomogla, da se bodo

zun. trgovinska podjetja bolj kakor doslej specializirala, in to brez administrativnega pritiska. Pojavila se bo hkrati težnja po velikih in močnih zunanjetrgovinskih organizacijah in poslovnih združenjih, ki bodo tesneje povezana s proizvodnjo. Izбира blaga, s katerim naj posluje zunanjetrgovinsko podjetje, naj bo stvar kolektivov teh organizacij. Predpisati je treba le materialne in organizacijske tehnične pogoje, ter usposobljenost kadrov za opravljanje zunanjetrgovinske dejavnosti z določenim blagom. Za uvoznike blaga za široko potrošnjo (groziste) bi se morala seveda registracija za uvozno poslovanje ujemati z registracijo na notranjem trgu. Tako bi bila ob registraciji odločilna le izpopolnitev predpisanih pogojev, kar bi hkrati pomenilo, da so zagotovljeni enaki pogoji vsem gospodarskim organizacijam, ki se ukvarjajo z zunanjetrgovinsko dejavnostjo brez diskrecijske pravice odločanja ob registraciji. V tem smislu je tudi razumeti napoved, da bo registracija zunanjetrgovinskih organizacij prenešana na redna sodišča, ki naj bi imela le nalogo ugotoviti ali so izpolnjeni vsi predpisani pogoji.

Predpise bo treba spremeniti tudi glede poslovanja zastopniških podjetij, ki zdaj ne morejo sama upoštevati blaga inozemskih trgov, ki jih zastopajo. To omejitve naj bi v bodoče odpadla, hkrati pa naj bi bilo dovoljeno tudi uvoznim podjetjem, da opravljajo zastopniške posle. Predvsem pa bo treba naložiti zastopniškim podjetjem dolžnost, da organizirajo v naši državi servisno službo za blago inozemskih trgov, ki jih zastopajo. Le tako bomo zadovoljivo rešili pereče vprašanje teh servisov, kajti sedanji predpis, po katerem je dolžno urediti servisno službo uvoznim podjetjem, ki slučajno upoštevajo to blago, ni prinesel zaželenih rezultatov, zlasti kar se tiče servisne službe za razne aparate in druge predmete, ki jih upoštevamo za široko potrošnjo.

F. Seunig

Izkoristimo ugodnejše vreme

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

Zdaj, ko je dež sicer nekoliko pozno, vendar pa dobro namoči zemljo, se bodo posevki lahko lepo razvili. Tako ne bomo preveč čutili posledic pomladne suše, kakršne pri nas že šestdeset let ni bilo. Sedanje ugodno vreme pa bo treba izkoristiti skupaj s potrebnimi agrotehničnimi ukrepi.

Kakor vemo in kakor je bilo poudarjeno tudi v izjavi sekretarja za kmetijstvo Slavka Komarja, je zapustila do gotrajna pomladna suša na posevkih, zlasti na pšenici, občutne sledove. Izjema so samo polja, kjer so uporabili agrotehniko in dodatno pognojitev. To so storiili na kmetijskih posevkih in delno na posevkih v kooperacijah. Na teh poljih se je razvila pšenica tako, da ji suša ni dosti škodovala. Na posevkih za-

sebnih kmetovalcev ni bilo agrotehničnih ukrepov, zato kaže pšenica na približno 75% vseh površin bolj slabo.

Z dobro organizirano dodatno pognojitvijo teh polj — pri tem naj prednjačijo kmetijska posestva, zadruga in strokovne službe — bi lahko stanje posevkov znatno izboljšali. Tako bi pridelali približno 200.000 ton pšenice več kakor je prvotno kazalo sprito pomladne suše.

Toda cilj organizirane dodatne pognojitve posevkov ni samo, da zagotovimo povprečni pridelok oziroma, zlasti pšenice, marveč tudi, da pridelamo kar največ jarega žita, predvsem koruze. Če bomo namreč dodatno pognojitev pšenice razširili tudi na pomladne posevke, lahko pričakujemo velik pridelok. Z večjim pridelkom koruze, ki

se nam obeta sprito dobro pripravljene zemlje in večje setve hibridne koruze, bi v znatni meri zadostili razliki v pridelku. S to pa moramo računati zaradi pomladne suše. Naše poljedelstvo je že toliko napredovalo, da lahko upamo na pridelok: 80 metrskih stotov koruze na hektar.

S sistematično uporabo sodobne agrotehniko lahko pričakujemo rekordni pridelok ne samo koruze, marveč tudi drugih poljskih kultur. Hkrati bomo z organizirano akcijo za dodatno pognojitev livad, pašnikov in njiv, namenjenih pridelovanju živinske krme, dali pogoj za takšen pridelok živinske krme, da bomo lahko v prihodnjem letu povečali število goveje živine.

Te široko zasnovane akcije našega kmetijstva in gospodarstva v celoti nam lahko zagotovijo velik pridelok. Organizirani ukrepi pa ne bi smeli prepuštili izključno posevstvom, za drugim ter njihovim organizacijam in zbornicam. V okrajih in komunah je treba v to delo do kraja vpreči tudi organizacije Socialistične zveze in Zveze komunistov. Ti lahko pripomorejo h kar največji izobilnosti subjektivnih faktorjev, kar je pri teh akcijah odločilnega pomena.

Objektivne pogoje za odstranitev posledic pomladne suše imamo in zdaj se je treba stvari lotiti odločno in načrtno, da bomo zagotovili letino, ki bo ustrezala našim potrebam.

Ivan Stojiljković

Kombaine bomo izvažali

Novi Sad, 5. maja. (Tanjug). Tovarna kmetijskih strojev »Zmaj« iz Zemuna bo dobavljala kmetijskim organizacijam do začetka žetve nad 600 kombajnov za žito. Na letošnjem kmetijskem sejmu v Novem Sadu je razstavil »Zmaj« nov univerzalni kombajn naše konstrukcije, ki so di med najboljšje takšne stroje na svetu. Ta kombajn spravi kakih 5000 kg žita na uro. Za ta kombajn so se zanimale tudi nekatere angleške tvrdke. Strokovnjaki tovarne »Zmaj« se že pripravljajo na izdelovanje novega kombajna srednje velikosti.

S tvrdkami iz Avstrije so že končana pogajanja o prodaji 400 kombajnov za koruzo, kupci iz Italije pa so naročili 500 takšnih kmetijskih strojev. Večje število takšnih kombajnov za koruzo bo dobavil »Zmaj« tudi domačemu kmetijstvu, razen kakih 200 traktorjskih prikolic z avtomatično napravo za razkladanje in 100 najodobnejših selektorjev za žito.

Nafta namesto premoga

Paraćin, 5. maja. (Tanjug). V paraćinskih steklarni se pripravljajo na prilagoditev steklarskih peči za obratovanje na nafto namesto premoga. Stroji za tekoče gorivo bodo dokaj manjši, storilnost peči pa se bo povečala za 80 odstotkov. Razen tega je delo s tekočim gorivom lažje. Zdjaj ne bo več potrebna delovna sila za iztovarjanje velike količine premoga, manj pa bo tudi škodljivih plinov.

TASMAJ DAN SREDIŠČE ZA RAZVEDRILLO

Na stadionu Tasmajdan se bo razen s številnimi prireditvami in športnimi tekmovanji, ki jih pripravljajo za letoš, lahko vsak dan razvedrilo četrt milijona prebivalcev glavnega mesta. Športne naprave na Tasmajdanu omogočajo, da se ljudje sredi mesta ne samo zabavajo, marveč tudi razvedre z različnimi športnimi disciplinami. Prvi obiskovalci tega edinstvenega športnega, zabavnega in razvedrilnega središča sredi mesta bodo učenci osnovnih, srednjih in strokovnih šol ter učenci v gospodarstvu. Sprito pomanjkanja prostorov in naprav v šolah se bodo lahko na

Tasmajdanu ukvarjali z rokometom, plavanjem, košarko in drugim športnimi disciplinami. Na Tasmajdanu se bo mimo mladine lahko odpočilo in razvedrilo 250.000 odraslih Beograjčanov.

PROSTA IZBIRA ZDRAVNIKOV

Od 1. julija bodo Beograjčani lahko prosto izbirali zdravnike splošne prakse in specialiste. Da bi jih seznanili z zdravniškim kadrom, bodo v kratkem razširili lepake, na katerih bodo navedene zdravstvene ustanove in imena zdravnikov splošne prakse. Med njimi bodo lahko zavarovanci našli zdravnika, ki mu najbolj zaupa. Izbira bo precej velika, ker je na razpo-

Podjetje Loške tovarne hladilnikov se — vsaj za sedaj — ne ukvarja samo z izdelovanjem hladilnih naprav, ampak proizvaja tudi nekatere druge aparate kot na primer brusilne stroje, elektropilne in polzaprte električne stroje, katerih montažo vidimo na sliki. Za to imajo poseben obrat v Poljanah nad Škofjo Loko, ki so ga zgradili pred dvema letoma. Omenjenih izdelkov se poslužujejo predvsem domače tovarne kovinske stroje, nekaj pa jih prodajo tudi v tujino. Foto: S. Jerala

Novice iz Beograda

lago 336 zdravnikov splošne prakse. Tudi starši bodo lahko izbirali zdravnike svojih otrok, tako tudi ti ne bodo teritorialno vezani na določeno otroško zdravstveno ustanovo. Na približno 200.000 otrok bo prišlo 136 zdravnikov za otroške bolezni.

GRADITEV NASELJA V NOVOBEOGRADU

V Novem Beogradu, v neposredni bližini palače Zveznega izvršnega sveta, bodo začeli politi graditi nove stanovanjske bloke, v katerih bo 3500 stanovanj. V njih bo lahko stanovalo nad 10.000 ljudi. V novem naselju bodo vse potrebne naprave, med njimi več prodajal, 10.000 kvadratnih metrov prostora za otroška igrišča in 6000 kvadratnih metrov prostora za park. Naselje bo imelo dva bloka, v središču pa bo 17.500 kvadratnih metrov, namenjenih kulturnim, družabnim in trgovskim potrebam bodočih stanovalcev. Nekateri stanovanjske hiše bodo imele do 24 nadstropij; med njimi bo tudi petnadstropna hiša, ki bo imela na strehi sodobno restavracijo in druge prostore. Obiskovalci bodo imeli s terase te hiše krasen razgled na mesto.

SKLAD ZA REKONSTRUKCIJO MESTA

Ljudski odbor Beograda je nedavno ustanovil sklad za rekonstrukcijo mesta. Cilj sklada je — zagotoviti stalna sredstva za graditev komunalnih objektov in za rekonstrukcijo je ožjega področja Beograda. Sklad bo denarno vzdrževal tudi asanacijska dela, podiranje starih hiš, odvažanje ruševin ter graditev objektov za stalno ali začasno nastanitev stanovalcev hiš, ki jih bodo podrli. Investitorji bodo dobili tako prostor za graditev novih hiš, morali pa bodo prevzeti stroške za podiranje starih.

SKRB ZA SNAGO

Po prvih izkušnjah bodo v Beogradu v kratkem uvedli samo avtomatizirane kamione za odvažanje smeti. Mestna uprava je že naročila pet takšnih kamionov, do konca meseca pa jih bo dobila še pet in do konca leta iz tovarne avtomobilov v Priboju še 18. Tako se bo odvažanje smeti iz mesta znatno izboljšalo.

VEČJA POTROŠNJA MLEKA

V prvih treh mesecih letošnjega leta so Beograjčani opili petino mleka več kakor v prvem četrtletju lanskega leta. Dnevno so ga popili povprečno 137,00 litrov. Polovico potrošenega mleka so servisi dobavili potrošnikom na dom, drugo polovico pa so jim ga prodale mlekarne.

NON-STOP MODNE REVIE

V specializirani veleblagovnici Crvena zvezda imajo ob podeljkih, sredah in petkih revije sodobnega oblačenja. Obiskovalci teh prireditelj lahko vidijo, s kakšno konfekcijo razpolaga veleblagovnica. Tako se že odločijo za nakup. Na revijah prikazujejo na desetine novih modelov. Po reviji dobe obiskovalci anketne listke, kamor napišejo svoje mnenje o modelih, ki so jih videli. Direkcija veleblagovnice naroča potem konfekcijo na podlagi njihovih mnenj.

NEKAJ PRIMEROV NENAČRTNOSTI

„Zgradimo, verjetno bo dobro“

Zelali so in sklenili: »Zgradimo več novih trgovskih lokalov«. Nekaj so jih zgradili, toda pomankljivo, nesodobno.

»Trške krčme ne bodo oživele starega turističnega slovesa. Postavimo hotel, ki bo (verjetno) rentabilen.« Gradili ga bodo.

Jeze se. Prosvetni dom in elektrifikacija sta neskončana. Nekoč so sklepali: »Samo v prid naše vasi bo, če hkrati dobimo več komunalnih objektov.« Zdjaj nimajo denarja.

V Zagorju, Trbovljah, Hrastniku in Sevnici je bilo (in je) tako.

NOVO, TODA SLABO

V Trbovljah in Hrastniku niso zadovoljni s trgovskimi lokalci v novih stanovanjskih blokih. Preveč tradicionalni so, stisnjeni, brez potrebnih skladišč. Kot da so izhod iz stiske projektantskih razvrstitev pritišli.

Pa vendar bi bilo mogoče marsikaj izboljšati — takšno je splošno mnenje — s tesnejšim sodelovanjem, z jasnejšo orientacijo in natančno določitvijo namena novih prostorov že pri načrtnih zasnovah gradenj. Doslej so gradili lokalce in čisto vse do zadnjega niso vedeli, čemu bodo služili.

Sicer pa zadnji čas (vsaj takšna pa je tudi bližnja perspektiva) v Zasavju in novih stanovanjskih blokih, ki bi imeli razen stanovanj še kakršnekoli druge prostore. Navzlic temu da zbori volivcev v Zagorju, Trbovljah in Hrastniku vedno znova poudarjajo pomanjkanje trgovskih prostorov in čedalje pogostejše tudi prostorov za stanovanjske skupnosti in družbene organizacije. Občinski ljudski odbori so bili doslej pri tem preveč »nevturalni« — zlasti še, ker imajo vse možnosti, da sprejmejo — če ne gre drugače tudi odloke o obvezni gradnji takšnih lokalov v stanovanjskih blokih. Tam, kjer imajo že sprejete, pa jih bo treba začeti dosledneje uveljavljati.

BO TAKO KOT JE BIL

Predvsem tradicija je sevnici sprostila debate in pričeljala do načrtov za novi hotel. Objekt ne bo slab. Imel bo 50 sob s 74 ležišči. Restavraci-

jo in kavarno. V restavraciji bo prostora za 180 ljudi, poleti na terasi še za 80 ljudi. Graditvi ga bodo začeli — namesto letos, ker ni denarja — prihodnje leto.

Bo takšen hotel tudi rentabilen? V Sevnici je glavni odgovor na vprašanje predvojna turistična tradicija. Turizem pa se doslej — kakor zatrjujejo — ob sedanjih tržkih gostilnah ni mogel razviti.

Nekoč je Sevnica imela resdo precej obiskovalcev. So ti po toliko letih in toliko »turističnih« spremembah še enako, oziroma bolj zavzeti zanj? Malokdo ve.

Pred nekaj leti so v bližnjem Vidmu-Krškem zgradili nov hotel. Dolgo ni bil in menda še vedno ni popolnoma rentabilen. V neposredni bližini hotela je kopališče, ki je — med drugim — zelo pomembna turistična »vaba«. Sevnica kopališča nima. In še česa?

SREDI ZAČETKA — KONEC

Nekaterim krajevnim odborom še vedno manjka načrtnosti pri raznih komunalnih delih. Tako pa tudi vse lokalne akcije, s samoprispevki in prostovoljnimi delovnimi akcijami, niso vedno učinkovite.

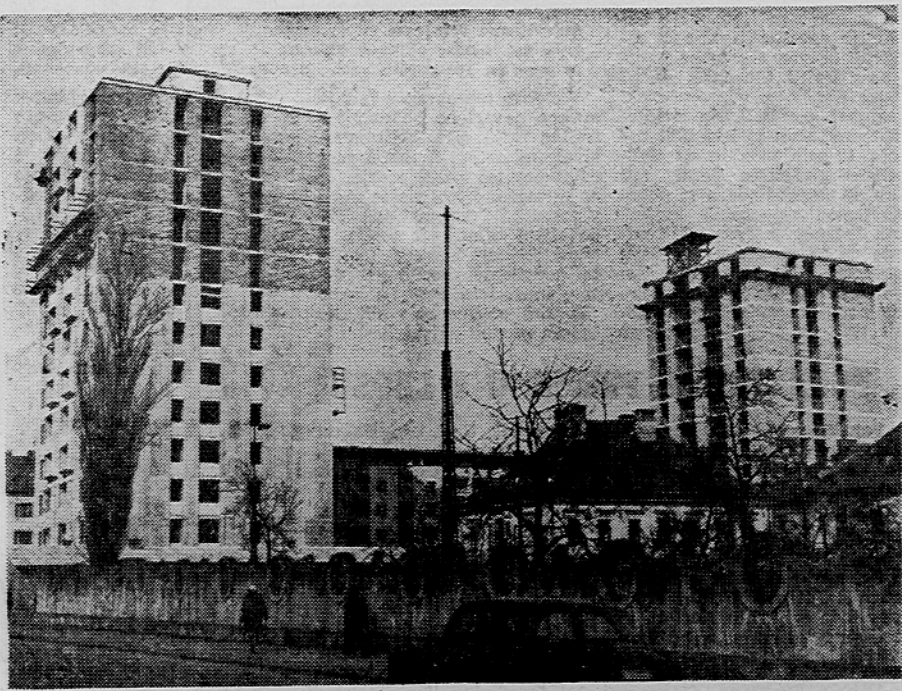
Površnost v presojah finančnih zmognosti in v preširokem zastavljanju del se kaže v marsikateri vasi predvsem z več nedograjenimi objekti. Primera iz sevniske občine zato nista osamljena. Na Studencu se skoraj hkrati lotili treh velikih gradenj: prosvetnega doma, elektrifikacije in dela ceste. Zdjaj jim primanjkuje denarja. Prebivalci Lukovce in Radne so začeli graditi novo cesto. Zdjaj hočejo, da njihovo »iniciativnost« podpre z milijonom din tudi občinski ljudski odbor. Vsa občina pa ima v cestnem skladu le 800.000 din. Pogosto skušajo krajevni od-

bori, podpirajo pa jih nekatere organizacije SZDL, posledice svoje preširoko zastavljene investicijske dejavnosti prenesti na nekoga drugega, predvsem na ObLO. Česta, čeprav nerealna, so opozorila: »Začeli smo gradnjo treh ali štirih objektov, ti zdaj ne morejo ostati nedograjeni. Zlasti še, ker so prebivalci pri gradnji vseh že pomagali.« Zdjaj naj občina (verjetno ne glede na potrebe ostalih območij in področij) priskrbi denar za njihovo čimprejšnjo dograditev!«

Dosti dalekosežnejša in tudi uspešnejša je politika tistih krajevnih odborov, ki se znajo ob sodelovanju vseh prebivalcev izmed načrtov potrebnega odločiti za hitro gradnjo najpotrebnejšega.

Takšnih primerov v Zasavju tudi ne manjka. Zadnji čas so zlasti očitni in hrastniški občini.

Jano Koprivc

Hrastniški trg v Ljubljani je razidan s stanovanjskimi velikimi objektami. Ta dva objekta bosta precej časa nadvladovala nad ostalimi hiškami v bližnji okolici. Foto: P. Strnad

Začel se je II. mednarodni tečaj za zatiranje malarije

Beograd, 5. maja. (Tanjug).

V Zveznem zavodu za ljudsko zdravstvo se je začel danes II. mednarodni tečaj za šolanje kadrov, ki se ukvarjajo z zatiranjem malarije. Tečaj bo trajal tri mesece, obiskovalo pa ga bo 25 zdravstvenih delavcev iz desetih dežel Afrike, Azije in Evrope. Teoretični in laboratorijski del tečaja poteka v Zveznem zavodu za ljudsko zdravstvo, praktični del pa v Makodolju. Vlada FLRJ je dala za tečaj na razpolago učno in tehnično osebje, učilnice in laboratorije.

Kdo bo plačeval prispevek od dohodka v pavšalnem znesku

Beograd, 5. maja. (Tanjug). Prispevek od dohodka v pavšalnem znesku b. do plačevale trgovine, ki se ukvarjajo pretežno s prometom z živil, razen alkoholnih pijač, in v katerih ni zaposlenih nad 3 delavcev. Prisp. več iz dohodka v pavšalnem znesku lahko plačujejo tudi manjši trgovci ne glede na to, kaj prodajajo, če delajo v vseh zaseljih, manjših naseljih in na gradbiščih, oddaljenih od potrošniških središč in če ni v njih zaposlenih nad 5 delavcev.

PASTOREK V OBČINSKI SLUŽBI

Nekateri problemi tržnih inšpekcij

V skladu z razvijanjem komunalnega sistema bodo tudi v mariborskem okraju prenesli na občine med drugim inšpekcijske službe, ki so bile doslej v prvi instanci tudi pri okraju. Pomeni to boljše pogoje za delo teh služb? Odgovor na to vprašanje me je presenetil: za nekatere inšpekcijske službe vsekakor, za vse pa ne, ker nekatere občine niso za vse enako močno zainteresirane. Posamezne občine že doslej niso pokazale pravih odnosov do teh služb, zlasti ne do tržne inšpekcije. V njej vidijo predvsem organ, oziroma uslužbenca, ki jim utegne s svojim vestnim delom zmanjševati dohodek.

Da ta odgovor ni brez osnove in bi očitku glede odnosa do tržne inšpekcije lahko le redke občine upravičeno ugovarjale, potrjujejo mnogi podatki. Najzgovorneje potrjuje tak odnos dejstvo, da je tržna — inšpekcijska služba v mariborskem okraju sploh zelo šibka. Posamezne občine so brez tržnih inšpektorjev ali pa jih imajo premalo. Najbolj značilno je stanje v občini Maribor-Center, ki je najmočnejša v okraju, a opravlja v njej inšpekcijsko službo en sam tržni inšpektor. Povsem je razumljivo, da njegovo delo ne more biti učinkovito, ker bi za to območje — 1000 poslovnih enot — potrebovali 5 inšpektorjev. Nič bolj je v ostalih občinah — razen v občini Ptuj, Radlje in Tezno —, zato je upadajoče učinkovitosti tržne kontrole značilno za ves okraj. To najbolj ilustrira ugotovitev, da od oktobra, kljub splošnemu porastu cen, ki prav gotovo niso rasle vselej v mejah določenih predpisov, ni bilo nobene prijave o tem na tožilstvo oziroma organom pregona.

Seveda bi bilo glede na pomanjkljivo organizacijo in kadrovske zasledbe inšpekcijskih organov pri občinah potsem kritično valiti krivdo na posamezne inšpektorje, ki že tako vgrešajo potrebne podpore in razumevanja za svoje delo. Potrošniki, ki se za dobro organizacijo službe tržne inšpekcije vsekakor močno zanimajo, bodo morali bolj odločno kot doslej zahtevati od občinskih ljudskih odborov, da temu, doslej najbolj zastopljenemu referatu zagotovijo ugodnejše delovne pogoje.

Da je okrepitev inšpekcijske službe nujna, nazorno kaže tudi teh — le nekaj podatkov zadnjih akcij tržnega inšpektorja v mariborski občini Center: večina tehničnih pri trgovcih in mesarjih je nagibalo za 1 do 2 dkg v škodo potrošnikov. V vzorcu pražene kave je bilo 55 odstotkov kave slabše kvalitete, kot jo je napovedala cena. Kot povzročitelji škode najširšemu krogu potrošnikov pa prednjačijo gostinci — v kratkem bo tržni inšpektor predal v kaznovanje 28 gostincev zaradi mešanja rož in gijace.

Oč. teh primerih moramo pomorno poudariti da je dobro organizirana inšpekcijska služba v interesu vsakega potrošnika. Glede na to je prav, da se načelno razprave in dajejo predlogi, kako to službo organizirati, da bi bila čimbolj učinkovita. Jelka Peštal

OB ROBU
DOGODKOVKriža
v Portugalski

V zadnjih tridesetih dneh je prišlo v portugalski vladi že drugi do sprememb. Najvažnejša sprememba je vsekakor ta, da je 72-letni portugalski diktator premier Antonio Salazar, ki je pravkar praznoval 33. obletnico prihoda na oblast, prejel tudi obrambno ministrstvo. V občutljivem ministrstvu za čezmorska ozemlja (beri: za kolonije) je dosedanj podsekretar Moreira postal minister. Zamenjana sta bila tudi notranji in zunanji minister. Napovedane so še nove spremembe.

Spremembe v portugalski vladi so najbolj zgovorno znamenje krize, v kateri se je znašel portugalski režim, krize, ki jo je zaostrila Angola. Ni še dolgo tega, ko so se zastopniki libonskega režima norčevali iz Belgijcev, češ da so po neumnosti izpuštili iz rok tako dragocen plen, kot je Kongo. — Hkrati so zatrjevali, da je Angola z drugimi portugalskimi »čezmorskimi ozemliji« imuna pred virusom osvobodilnega gibanja. Nehote in morda nevede so ponavljali prav tisto, kar so Belgijci sami trdili pred dvema letoma, ko so primerjali svoj paternalistični režim v Kongu s položajem v drugih afriških deželah, ki so si že priborile neodvisnost ali so bile na poti, da si jo pridobijo.

Zdaj ubirajo v Lizboni drugačne strune. Minister za kolonije Adriano Moreira govori o žrtvah, ki bodo potrebne, da bi zatrl upor v Angoli. Te žrtve naj bi seveda prispeloval portugalsko ljudstvo, ki ima že tako ali tako najnižji dohodek v zahodni Evropi na prebivalca. Velik del prebivalcev živi v izredno bednih razmerah, čeprav je portugalska valuta ena najdražjih v Evropi in čeprav je Salazar baje dovršen ekonomist, toda ekonomist starega liberalnega kova, ki zdravi inflacijo s podpiranjem osterle generacije otrok, prostitucije in policijskim terorjem.

Zrtve, ki jih zahteva portugalski kolonialistični režim od ljudstva, pa so tudi drugačne narave. Nenehne okrepitve v vojaštvu, ki prihajajo iz Portugalske v Angolo so tako žrtve. In ker se osvobodilni boj v Angoli čedalje bolj razplamteva, vedo ti vojaški prav dobro, da ne grejo na kazensko ekspedicijo v starem slogu, ko je bilo mogoče streljati in uklepati v verige afriško prebivalstvo brez strahu pred poročilom, ampak da nosijo glavo v torbi in da jih na koncu poti morda čaka smrt. Zato verjetno niso pretirana poročila o nezadovoljstvu v armadi.

Toda portugalskemu režimu grozi še ena nevarnost. Razumljivo je, da je pet milijonov Afričanov v Angoli nezadovoljnih: prislilno delo, revščina, samovolja kolonialnih oblastev, zapori. Toda temu nezadovoljstvu se pridružuje tudi nezadovoljstvo portugalskih priseljencev. — Revolucionarne spremembe zadnjih mesecev so vplivale tudi nanje. Salazar namreč rešuje krizo v kmetijstvu v metropoli tako, da »izvažajo« obubožane kmete v Angolo in drugam. Toda ti priseljenci, ki so se znašli v popolnoma novem okolju, so ostali prav tako revni kot doma. Režim se doslej ni dosti brigal zanje in tako so v Angoli nastale naselbine revnih belcev, ki čutijo, da jih je metropola pozabila in da se zanje ne briga. Celo premožni portugalski trgovci godrnjajo, ker so prisiljeni kupovati blago — največkrat po višjih cenah — samo na Portugalskem in gledati, kako se pretežni del njihovega dohodka vrača na Portugalsko. Kaže, da je Angola izjemna kolonija, kjer interesi vsaj dela belega prebivalstva sovpadajo z interesi afriškega prebivalstva, ki ima skupnega sovražnika v diktatorskem Salazarjevem režimu.

Govoriti zdaj o žrtvah, pomeni drzeati v sršenje gnezdo. Zaradi skopih poročil je seveda nemogoče oceniti obseg in globino tega nezadovoljstva. Toda ton uradnih poročil agencije Lusitania iz Angole postaja čedalje bolj pesimističen, kar daje slutiti, da je položaj tam neprimerno slabši za Portugalce, kot priznavajo.

»Mi se ne bomo spremenili!« je še konec lanskega leta izjavil portugalski predsednik Américo Thomaz. »Nadaljevali bomo kot doslej našo politiko integracije.« Predsednik Thomaz je povedal resnico: kolonialistični režim se ne more spremeniti. In četudi bi skušal v zadnjem hipu storiti nekaj koncesij, kar ne je izključeno, bi bilo vse zaman, zrak Angole se ne bo več zadovoljilo z ničemer drugimi kot s popolno neodvisnostjo. Da ta resnica čedalje bolj prodira v zavest samih Portugalcev, dokazujejo poročila tujih novinarjev iz Lizbone, no katerih se med ljudstvom utrjuje prepričanje, da je vse skupaj že prepozno.

Bip

TISKOVNA KONFERENCA V DRŽAVNEM SEKRETARIATU ZA ZUNANJE ZADEVE

Obiska Popovića in Gromika
po končani konferenci o Laosu

Predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve je potrdil vesti, da so v teku posvetovanja o konferenci državnikov izvenblokovskih držav

BEOGRAD, 5. maja (Tanjug). Na redni tiskovni konferenci je predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve Drago Kunc odgovarjal na številna vprašanja domačih in tujih novinarjev. Vprašanja so se nanašala na izmenjavo obiskov državnega sekretarja za zunanje zadeve Koče Popovića in zunanjega ministra ZSSR Andreja Gromika, na položaj v Laosu, Kongu, na možnost bližnjih pogajanj v Evianu, zaključek dela Evropske ekonomske komisije itd.

Na vprašanje, ali je znan natančen datum izmenjave obiskov med državnim sekretarjem za zunanje zadeve Kočo Popovićem in sovj. zun. ministrom Andrejem Gromikom, je Drago Kunc odgovoril, da je bilo zaradi obveznosti sovjetskega ministra Gromika v zvezi z ženevsko konferenco o Laosu skupno dogovorjeno, da bosta obiska izmenjana po konferenci. Drago Kunc je dejal, da se bodo razgovori med obiskoma nanašali na vprašanja s področja dvostranskih odnosov in na vprašanja, ki se tičejo mednarodne skupnosti v celoti.

Obisk posebnega odposlanca predsednika Združenih držav Brazilije, Joaoja Dantas, v naših državah je Kunc ocenil kot zelo koristen. — Veleposlanik Dantas se je razgovarjal z vrsto najodgovornejših jugoslovanskih voditeljev in gospodarstvenikov. Kot rezultat teh razgovorov je bil podpisan važen protokol o razširjenem gospodarskem sodelovanju za obdobje pet let. Na razgovorih so bili potrjeni prijateljski odnosi med obema državama in so bile ugotovljene ugodne možnosti in obojestranska pripravljenost za nadaljnji razvoj medsebojnega sodelovanja.

Na vprašanje o pripravah na konferenco nevturalnih držav, ki bi bila v Kairu ali Beogradu, je Drago Kunc odgovoril, da lahko potrdi vesti, da so v teku posvetovanja, ki se jih udeležuje tudi Jugoslavija. Na konferenci voditelj izvenblokovskih držav bi razpravljali o tesnejšem sodelovanju teh držav v naporih za ublažitev mednarodne napetosti. Kunc je pripomnil, da ne bi mogel ničesar povedati o kraju in programu konference, potrdil pa je, da bi morala biti pred zasедanjem Generalne skupščine OZN.

»Kalk presojate sedanjí položaj v Laosu?« je vprašal eden izmed novinarjev.

Kunc je odgovoril, da so jugoslovanski predstavniki od začetka krize v Laosu stalno poudarjali, da je nujno potrebno urediti krizo s političnimi, ne pa z vojaškimi metodami, in v duhu ženevskih sklepov iz leta 1954. »Pozdravljamo zadnje napore raznih strani in upamo, da bodo v zvezi vsem oviram in težavam privedli do uresničitve enotnosti, neodvisnosti in nevturalnosti Laos, kar bo prispevalo tudi k utrditvi miru na svetu.«

Na vprašanje, ki se je nanašalo na odnose med Kubo in ZDA, na predloge in poslane kubanske vlade o pogajanjih z ZDA in na reagiranje ameriške vlade na te predloge, je Drago Kunc odgovoril, da so zadnji predlogi kubanske vlade konstruktivni. Ti predlogi izražajo pripravljenost na neposredna pogajanja z ZDA, kar je najbolj zanesljiva pot za mirno ureditev problemov v tem sporu, ki bi lahko ogrozil mir ne samo na karibskem področju, ampak tudi na vsem svetu.

»Zato se vlada ZDA z nobenimi argumenti ne more ostrihu hude odgovornosti, če bi ostala na negativnem stališču.«

Več vprašanj se je nanašalo na Kongo.

Kunc je izjavil, da nima pri roki popolnih podatkov s konference v Coquilhatvillu in o arcačji Combeja, vendar je jasno, je dejal Kunc, da gre za interno dogovarjanje in medsebojno obračunavanje raznih uzurpatorskih skupin in posameznikov.

Kunc je pripomnil, da je znano jugoslovansko stališče, da krize v Kongu ni mogoče urediti brez obnovitve delovanja in sodelovanja zakonito izvoljenih organov oblasti — parlamenta in centralne kongoske vlade s premierom Antoinom Gizengom na čelu.

Na vprašanje, ki se je nanašalo na brzojavko predsednika Nkrumah generalnemu sekretarju OZN Hammarskjöldu o najnuj sklicanju kongoskega parlamenta, je Drago Kunc poudaril, da resnične ureditve krize v Kongu ne more biti brez nujne obnovitve delovanja in sodelovanja zakonito izvoljenih organov kongoskih oblasti, kakor so to vedno poudarjali jugoslovanski predstavniki. Obnovitev delovanja in sodelovanje zakonito izvoljenih organov oblasti ter umik

Belgijcev — to je najvažnejši korak za ureditev krize. »V sedanjí fazi se nam zdi to še bolj neogibno. Zato pozdravljamo in v celoti podpiramo zahtevo ganskega predsednika Nkrumah.«

Drago Kunc je potem pozdravil proglasitev unije Gane, Gvineje in Malija.

»Pozdravljamo vsako dejavnost,« je rekel Kunc, »kateri cilj je krepitve enotnosti Afrike. Proglasitev unije Gane, Gvineje in Malija je po našem mnenju zelo pozitiven korak v tej smeri.«

Drago Kunc je potem komentiral zadnje dogodke v Alžiriji in izjavo francoskega ministra za informacije o bližnjem začetku pogajanj v Evianu. Poudaril je, da je nagla likvidacija upora generalov in ultrakolonialističnih krogov v Alžiriji dokaz volje francoskega ljudstva, da na pozitivni podlagi dokončno reši alžirsko vprašanje.

»Sodimo, da nič ne ovira francoske vlade, da ne bi v najkrajšem času začela uspešno pogajanja z začasno alžirsko vlado, tako da bi našli ureditev, slonečo na uresničitvi pravičnih zahtev alžirskega ljudstva po samoodločbi in neodvisnosti,« je poudaril Kunc. Kunc je obvestil novinarje, da se v Londonu mudi delegacija Zvezne industrijske zbornice, ki vrača obisk Federaciji britanske industrije. — Delegacijo vodi podpredsednik zbornice inž. Zvonko Morić. Med desetdnevni obiskom v Veliki Britaniji se bodo člani jugoslovanske gospodarske delegacije razgovarjali o nadaljnjem zboljšanju industrijskega in gospodarskega sodelovanja med obema državama.

V odgovoru na vprašanje o bližnji sklenitvi sporazuma o posojilu Pakistanu je Kunc povedal, da gre za sporazum o dobavi investicijske opreme

Pakistanu v vrednosti 10 milijonov dolarjev. Sporazum je bil načelno dosežen med obiskom predsednika Ajuba Kana v Jugoslaviji.

V zvezi z zaključkom 16. zasedanja Evropske ekonomske komisije je Kunc poudaril, da je to zasedanje ponovno potrdilo koristnost takšnega vseevropskega organa. Poudaril je, da je dobro znamenje, da je večina delegacij govorila predvsem o potrebi po krepitvi vseevropske trgovine.

Na zasedanju so sprejeli več koristnih resolucij, med njimi tudi jugoslovansko resolucijo o sodelovanju držav — članic OEC z gospodarsko nerazvitiimi deželami. Resolucija, ki je bila sprejeta soglasno, med drugim poziva evropske države, naj povečajo gospodarsko pomoč nerazvitiim deželam in naj povečajo uvoz iz njih.

»Skoda je,« je rekel Kunc, »da iz razlogov, ki niso v skladu s potrebo po razvijanju evropskega sodelovanja, niso bili sprejeti določnejši sklepi o razvijanju vseevropskega gospodarskega sodelovanja, zlasti vseevropske trgovine.«

Med prvomajskimi manifestacijami, ki so bile v Berlinu, so med številnimi transparenti in gesli nosili v spredu tudi globus, na katerem je bila v različnih barvah prikazana blokovska razdelitev sveta. — Jugoslavija je bila na njem prikazana kot kapitalistična država.

Na vprašanje nekega novinarja, kako to komentira, je Drago Kunc odgovoril: »Bolje bi bilo, da bi se avtorji takšnih razporedov ukvarjali s stvarmi, ki so zanje priložnosti. Mi vemo, kje smo, od leta 1941 naprej, in nobeno »farbanje« ne more tega spreminiti. Sicer pa takšno razporedje predvsem označuje njegove avtorje same in s tega gledišča vsekakor ne more koristiti razvoju dobrih medsebojnih odnosov.«

»Zerj i populit« je v svoji številki z dne 2. maja 1961 napadel obisk podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Aleksandra Rankovića v Grčiji.

Na vprašanje, kako komentira ta napad albanskega lista, je Kunc dejal, da tudi ta članek »Zerj i populita« potrjuje, da je albansko vodstvo proti vsemu, kar prispeva h konstruktivnemu sodelovanju med balkanskimi državami.

Zahteve za priznanje pravic

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

TRST, 5. maja. — Za občinskimi svetom v Pipani, ki se je te dni v Videmski pokrajini zavezal za priznanje narodnostnih pravic beneških Slovencev, je sedaj razpravljalo o istem vprašanju tudi občinski svet v St. Lenartu pri Čedadu in zahteval pravo priznanje slovenske manjšine v Videmski pokrajini. Zahteva je bila sprejeta na predlog svetlovalcev leve opozicije v okviru razprave o deželni avtonomiji.

Prvi del resolucije, ki jo je občinski svet v St. Lenartu soglasno sprejel, je posvečen vprašanju deželne avtonomije v Furlaniji — Julijski krajini kot edini demokratični in ustavni rešitvi najbolj perečih vprašanj tamkajšnjega prebivalstva. V drugem delu resolucije pa je izražena želja, da bi bil v skladu s 6. členom italijanske ustave čimprej sprejet ustavni zakon, ki bi pravno priznal slovensko manjšino tudi v Videmski pokrajini. V okviru deželne avtonomije naj bi zajamčili vsaj dve pravici, ki jih v Italiji uživajo ostale narodnostne manjšine. Za ta del resolucije je glasovala leva opozicija in večina svetlovalcev sedanje občinske uprave.

V tržaškem občinskem svetu pa je bilo sinoči govora o nekaterih vprašanjih, ki tudi za devrjavo pravice slovenske manjšine v Italiji. Slovenski svetovalec Simčič je v proračunski razpravi poudaril, da predlagani proračun za leto 1961 do 40 milijonov lir za italijanske gledališče Verdi, niti lire pa ne predvideva za nobeno izmed slovenskih kulturnih ustanov v Trstu. Tak odnos do Slovencev — je dejal govornik — ne more biti v čast odboru, ki hoče biti zares demokratičen. Nadalje je opozoril tudi na člen 5 posebnega

statuta londonskega sporazuma — le ta govori o pravici do dvojezičnosti — in s tem v zvezi dejal, da občina doslej še ni poskrbela za dvojezične napise čeprov je v proračunu

POLOŽAJ V JUŽNI AFRIKI

Oboroževanje belcev

Obsežne vojaške priprave pred razglasitvijo republike — Uvedena vrsta gospodarskih omejitev

JOHANNESBURG, 5. maja (AP-Reuter). V južnoafriški uniji so danes uvedli nove gospodarske omejitve in začeli velike priprave za okrepitev vojaštva in oborožitev lokalnih belcev. — Obrambno ministrstvo je objavilo program za ustanovitve novih oboroženih enot civilne obrambe, sestavljenih izključno iz državljanov bele rase. V ta namen je vlada že naročila večje količine vojaške opreme, uniform in orožja. Cilj teh vojaških priprav je, »preprečiti rasne nemire in infiltracijo od zunaj.«

V okviru teh ukrepov zadnje mesece pospešeno oborožujejo civilne prebivalce. Belci imajo tudi edini pravico nositi orožje, so na primer prejšnji mesec samo v pokrajini Transvaal dali 1120 dovoljenj za nošenje orožja. V istem obdobju lanskega leta je za dovoljenje prosilo 671 državljanov, leta 1959 pa samo 105. Tudi streliva so v minulih tednih prodali največ doslej.

POGAJANJA O PREMIRJU V LAOSU

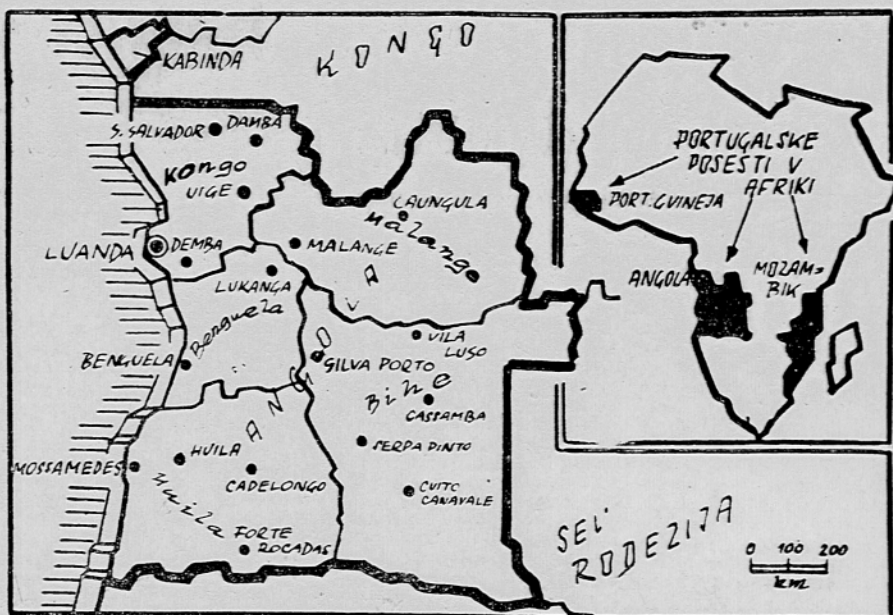
Van-Vieng (Laos), 5. maja. — Sovjetska agencija TASS poroča, da sta davi v Van-Vieng prispeli vojaški delegaciji laoske vlade in oboroženih sil Neo Lao Haksat na pogajanja o prekinitvi bojev in premirju.

Delegaciji se bosta popoldne sestali z delegacijo Bun Umovne vlade v kraju Namon, ki leži okrog 40 km južno od Van-Vienga.

Delegacijo vlade premiera Suvane Fume vodi brigadni general Hion, delegacijo obo-

roženih sil Neo Lao Haksat brigadni general Funpasat, delegacijo Bun Umovne vlade pa brigadni general Sing.

Kakor poroča Reuter iz Phnompenha, je laoski premier Suvana Fuma danes izjavil, da se ne bo udeležil mednarodne konference, ki naj bi se začela 12. maja v Zenevi. Suvana Fuma bo v kratkem odpotoval v Laos, da bi nadzoroval izvajanje vseh predvidenih ukrepov za prenehanje sovražnosti in premirje, potem pa se bo vrnil v Phnompenh.

LIZBONA, 5. maja (Reuter). Portugalska agencija »Lusitania« poroča, da so uporniki v Angoli večer napadli vojaško patrolo blizu Luande ter neko posestvo okrog 40 km severno od Karmone. — Razen tega so porušili tudi važen cestni most. — Vrhovno sodišče v Lizboni je potrdilo zaporne kazni za šestorico članov gibanja za osvoboditev Angole. Vojaško sodišče v Luandi, glavnem mestu Angole, je te ljudi obsodilo 25. januarja letos zaradi »delovanja proti Luanadi varnosti dežele na zaporne kazni od štiri do pet let in pol. (Na zemljevidu: Angola in ostale portugalske posesti v Afriki).

KONFERENCA ZUNANJNJIH MINISTROV V KAIRU

Danes podpis protokola

Zunanji ministri šestih držav so med drugim razpravljali o konferenci na vrhu izvenblokovskih držav

KAIRO, 5. maja (Tanjug). Konferenca zunanjih ministrov šestih neodvisnih afriških držav bo končana jutri, ko bodo slovesno podpisali protokol o ustanovitvi listini afriških narodov in objavili skupno sporočilo o razgovorih. Krog delegacij povedo, da so na večeršnji seji ministrov govorili o pozivu, ki sta ga poslala predsednika Tito in Naser za sklicanje konference izvenblokovskih držav »na vrhu.«

Te konference bi se udeležile vse države, ki so sodelovale na konferenci v Casablanci, nadalje druge neodvisne izvenblokovske azijske in afriške države, Jugoslavija ter nekatere države Latinske Amerike.

Ministri so večer prav tako razpravljali o položaju v Alžiriji in o razvoju dogodkov v Angoli. Tu poudarjajo, da bo skupno sporočilo o razgovorih afriških zunanjih ministrov izražalo najširšo in najpopolnejšo podporo boju Alžirije za neodvisnost ter vsebovalo predloge o vrsti praktičnih ukrepov za učinkovito pomoč boju alžirskega ljudstva.

Dušan Fortić

Opazovalci pričakujejo, da bo znaten del sporočila posvečen problemu Angole in položaju v Kongu.

Kairski politični krogi izražajo prepričanje, da bo konferenca zunanjih ministrov potrdila popolno soglasje vseh držav, ki so sodelovale na njej, z rezultati konference v Casablanci glede nadaljnjega boja za neodvisnost Afrike. Današnji »Al Ahrām« piše, da sta enotnost in solidarnost dežel Casablance zgled vsej Afriki in pomenita močno vzmet za likvidacijo kolonializma in samostojen razvoj.

KONFERENCA O PREKINITVI JEDRSKIH POSKUSOV

Posvetovanja v zastoju

Sovjetski zveza vztraja, da je treba nadzorstvo nad prepovedjo poskusov poveriti trojnemu administrativnemu svetu

ZENEVA, 5. maja (Reuter-AFP-AP). V ponedeljek se bo v Zenevi nadaljevala trojna konferenca o prepovedi atomskih poskusov. Od šefev delegacij treh držav je trenutno v Zenevi samo šest sovjetske delegacije Carapkin. Pričakujejo, da se bo konec tega tedna vrnil v Zenevo šef ameriške delegacije Arthur Dean, ki je po 300. seji odpotoval v Washington, da bi poročal ameriškim predsedniku o dosedanjih razgovorih.

Kakor poročajo v Washingtonu, je Dean dobil od predsednika Kennedyja navodila, naj prispeva nove napore, da bi premagali sedanje težave na ženevskih razgovorih.

Šef britanske delegacije Ormsby-Gore, ki se dalj časa mudi v Londonu, se je večer razgovarjal s sovjetskim veleposlanikom v Veliki Britaniji Soldatovom o težavah, v katerih so zašli ženevski razgovori.

Kakor pravijo v Washingtonu, je ovira za sklenitev sporazuma o prepovedi atomskih poskusov v tem, da sovjetska delegacija v Zenevi zahteva, naj bi nadzorstvo nad morebit-

no prepovedjo atomskih eksperimentov poverili trojnemu administrativnemu svetu. Od 21. marca, odkar so bili v Zenevi obnovljeni razgovori o uestitviti atomskih poskusov je Carapkin večkrat jasno povedal za hodenim sobesednikom, da Sovjetska zveza v svojem stališču ni pripravljena popustiti. Tako- snovo gledišče je Carapkin potrdil tudi na večeršnji 302. seji. Po seji, ki je trajala 95 minut, so sklenili, da bo prihodnja seja v ponedeljek, 8. maja. Carapkin je izjavil, da je predlog, naj bi ustanovili trojni administrativni svet, po mnenju sovjetske vlade »kompromisni predlog«.

Britanski minister Ormsby-Gore se bo vrnil v Zenevo v začetku prihodnjega tedna. Na večeršnjem sestanku s sovjetskim veleposlanikom v Londonu je Ormsby-Gore obrazložil veleposlaniku Soldatovu mnenje britanske vlade o poteku dosedanjih ženevskih pogajanj.

Britanski premier Macmillan je večer v Snoonjem domu v odgovoru na neko vprašanje o ženevskih razgovorih izjavil, da pogajanja dolgo trajajo, da na je nekaj uranja prav zaradi tega, ker se razgovori nadaljujejo. Izrazil je upanje, da bodo v Zenevi dosegli napredek in da bodo trojni razgovori uspešno zaključeni.

BURGIBA O PROBLEMU ALŽIRIJE

Washington, 5. maja. (AP). Tunizijski predsednik Habib Burgiba, ki je na obisku v ZDA, je v govoru v ameriškem Kongresu izrazil »trden namen svoje vlade, da se otrese zdajnjih ostankov nesrečne okupacije«. Dejal je, da Tunizija še vedno ne more razširiti svoje popolne suverenosti na del svojega nacionalnega ozemlja, ki ga imajo še vedno zasedene francoske sile »proti naši volji«.

Tunizijski predsednik je izjavil, da je sprememba odnosov med kolonialnimi silami in narodi, ki so jim te sile vladale, »eden največjih problemov sodobnega sveta«.

Predsednik Burgiba je izrazil vso podporo boju alžirskega ljudstva za neodvisnost. Poudaril je, da je bila Tunizija vedno pripravljena nuditi alžirskim bratom vso podporo v njihovem pravičnem boju. »Tegani smo delali, da bi porazili Francijo, ampak prej-

zato, da bi pomagali Franciji, da se reši neznoznega bremena ideje o francoskem imperiju.« Burgiba je poudaril, da se bo tedaj, ko bo vojna v Alžiriji končana, začelo nove obdobje ne samo v Severni Afriki, ampak tudi v vsej Afriki in v Sredozemlju.

DAVISOV POKAL

Jugoslavija : Španija 1:0

SPLIT, 5. maja. Danes popoldne se je začel teniški dvoboj za Davisov pokal med reprezentancama Španije in Jugoslavije. V prvem srečanju posameznikov je Jugoslovani Presečki po dve in polurni igri premagal Martineza 3:1 (8:6, 3:6, 9:7, 6:0) in povedel Jugoslavijo v vodstvo 1:0. Po odmoru sta igrala Jovanović in Santana. Zaradi mraka je bila igra prekinjena pri od- nju 6:3, 8:6 za Španca.

ZR NEMČIJA

„Drang nach Afrika“

Od 2. do 6. maja so bili zbrani v Bonnu predsedniki parlamentov 16 afriških držav, ki so bile do nedavnega po večini članice Francoske unije. Namen te nemško-afriške konference je bil določiti smernice za zahodnonemško pomoč Afriki. Zahodnonemskemu ministru za gospodarstvo se ni zmanjvalo, da je pred novo konferenco nevtiralnih držav namignilo z denarjem, saj se mora, kakor je bilo rečeno v bonnskem »Europa-Archiv« (5. 12. 1960), »STORITI VSE, KAR BI ZAVRLO NADALJNE ODTUJEVANJE TEH PODROČIJ OD BIVŠIH KOLONIALNIH SIL«. Veliki meščanski dnevnik »Die Welt« je to razvil dalje, ko je lakonično pripomnil: »Sicer bi lahko te dežele pogladi z nevtralnimi tabor ali pa celo proti Vzhodu.«

Zanimanje Zahodne Nemčije za Afriko je jasno označila »Zeitschrift für Kultur und Wirtschaft«, ki izhaja v Opladnu, takole: »Na jugu našega dela sveta se nudi v bodočnosti idealna možnost za oskrbovanje industrijske Zahodne Evrope s surovinami: zemeljski zakladi in živilska proizvodnja, ki lahko da presežke za izvoz, in končno potrošniški trg z 210

milijoni ljudi, ki se naglo množe. Zahodnoberlinski »Tag« je še pristavil: »Sedaj proučujemo v bonnskih uradih možnosti za zgraditev nemških oboroževalnih obratov v Severni Afriki ali v drugih pokrajinah črnega sveta. Razen tega lahko Zahodna Nemčija izdeluje v neogroženem položaju tudi težke oklepne, težke topove in letala.«

S PETIH CELIN

ZR

PRED SESTANKOM POSEBNEGA ODBORA ARABSKE LIGE

Kairo, 5. maja (Men). Meseca junija se bo v Kairu sestel poseben odbor, ki bo proučil amandma k ustanovni listini Arabske lige, po katerem naj bi se resolucije sprejemale v prihodnje z enostavno večino in ne soglasno, kakor je bila doslej navada. Sprejete resolucije bodo po tem izpreminjale vrednost predlogu obvezne tudi za tiste dežele-članice, ki niso zanje glasovale.

Prav tako bodo proučili predlog, naj članice izpolnijo svoje ustave, tako da bodo sprejete resolucije sveta Arabske lige uveljavljene brez odlašanja. Odbor bo proučil tudi predlog o ustanovitvi Lige arabskih narodov poleg sedanje Arabske lige, ki je pretežno zveza vlad arabskih dežel. Nova liga naj bi obsegala parlamente in družbene organizacije.

BELGIJA

UVAJANJE DAVČNIH REFORM

Bruselj, 5. maja (Reuter). — Predsednik belgijske vlade Lefevre je izjavil v parlamentu, da se bo morala vlada lotiti nujne davčne reforme in začasno povečati neposredne davke zaradi uravnoteženja proračuna. Kakor poudarja, so ti ukrepi potrebni, da bi izpolnili povečane državne izdatke in nadomestili izgube v Kongu.

Prav tako namerava leto 1962 izpremeniti gospodarsko, socialno in finančno strukturo dežele in jo modernizirati z gospodarskim planiranjem ter uvedbo določenega državnega nadzorstva nad proizvodnjo energije in velikimi družbami.

JUŽNA AFRIKA

NOVI ZAKONI O JAVNEM REDU

Johannesburg, 5. maja (AFP). Parlament Južnoafriške unije je bil predložen predlog novega zakona o javnem redu, ki daje še večja pooblastila vladi za zatiranje raznih aktivnosti državljanov. Predlog zakona določa zelo težke kazni za ljudi, ki kršijo javni red, na drugi strani pa znatno omejuje možnost izpustitve iz zaporov s plačilom kavcije. Zakon naj bi veljal do meseca junija 1962, nato pa naj bi njegovo veljavnost podaljševali s sklepi parlamenta.

FRANCIJA

TORNADO V NORMANDIJI

Evreux (Francija), 5. maja (Reuter). Stiri osebe so izgubile življenje, več sto je bilo ranjenih, približno 3000 ljudi je ostalo brez strehe zaradi izredno močnega tornada, ki je v pretekli noči zajel posamezne dele Normandije. Vihar je bil zlasti močen v okolici mesteca Evreuxa, kjer je povzročil na površini približno trih km² huda opustošenja. Resno škodo je povzročil tudi sadovnjakom.

CEJLON

USTANOVITEV DRŽAVNEGA PODJETJA ZA NAFTO

Colombo, 5. maja (AP). Cejlonski parlament je danes sprejel zakon o ustanovitvi državne petrolejske družbe, ki bo uvažala in razdeljevala petrolejske proizvode. Zakon pooblašča ministristvo za trgovino, naj prevzame imetje in opremo treh zahodnih petrolejskih družb, ki so doslej oskrbovale Cejlono s petrolejem. Obenem bodo določili minimalne in maksimalne cene teh proizvodov na celjskem trgu. Vladi Velike Britanije in ZDA, katerih družbe so prevzeli, kakor tudi celjska trgovinska zbornica so protestirale zaradi sprejetja novega zakona. S pri-

Nedvomno ne nasprotuje razširjenju proizvodnje v afriških deželah ničesar tudi s stališča držav, ki so postale samostojne (ako ne upoštevamo Straussovih intencij), z zahodnonemškimi sredstvi. Toda ta zamisel Bonna o pomoči je posebne vrste. »Nemška afriška družba«, ki jo vodi zasebni kapital, naj bi na primer ustanovila in vodila s svojimi podružnicami v Vzhodni Afriki plantaže, industrijske obrate in druga podjetja. V teh podružnicah naj bi poleg Zvezne republike sodelovala tudi zasebna podjetja iz Zahodne Nemčije. V Severni Afriki naj bi dali na razpolago »nemškimi petrolejskim podjetjem zvezna sredstva za iskanje petroleja in vrtanja v Sahari.« (»Bundes-Nachrichten, Bonn«). Vsekakor v Bonnu ne žele, da bi mednarodni organi, kakor morda OZN, razpolagali s podporami ali pa, da bi bile investicije teh sredstev podrejene nadzorstvu afriških vlad.

»Industriekurier« označuje razdeljevanje tega denarja kot nekakšno »vzporedno vojaško akcijo« in pristavlja, da je tamkaj, kjer ni nobenih socialističnih težej, mogoče investiranje nemškega kapitala. Da pa bi se zavarovala za vsak primer proti nacionaliziranju izvoženega kapitala, zahteva Zahodna Nemčija »konvencijo za zaščito investiranega kapitala«, po kateri bi bile mogoče pri prekrških celo vojaške sankcije! Razen tega ne bi smeli uporabiti nobenega nemškega denarja za zgraditev težke industrije v afriški posesti, kajti »kako bi ohranili naviš življenjsko raven, ako bi vsi vse fabricirali«, kakor piše oficiozna »Dokumentation der Woche« (München). »Ako bomo pomagali, potem ne bomo zaradi človekoljubja, temveč zaradi lastnih koristi. Vsaka

Med garnizijami, ki so med uporom v Alžiriji ostale zveste francoski vladi, je bilo tudi letalsko oporišče v Blidi. — Na sliki: Zid okrog oporišča, za katerim so se letalci utrili proti morebitnim akcijam uporniških padalcev. Na zidu je nekaj oboroženih letalcev, napis pa pravi: Živijo de Gaulle! Živela Francija! Aviacija Blide je zvesta!

definicija te pomoči kot moralna obveznost ali enostavno darilo je nepoštena.«

V Bonnu zbrani afriški politiki so se znašli pred čudnimi predstavami, kako naj bi se razvijala pomoč. Nobena dvoma ni, da je prav odkrito-srčni način Bonna, kako opravičuje neokolonializem, še bolj okrepljen pri marsikomu izmed njih nezaupanje proti kapitalističnemu svetu. Kaj v zahodnonemških ministrstvih res mislijo o teh gostih, je pred kratkim povedal tudi časopis »Wehr und Wirtschaft«, ki izhaja v Stuttgartu: »Bolj voljni, ker so nevedne žrtve, kakor so ljudje iz kamnite dobe v afriškem pragozdu, je komaj mogoče dobiti. Niso namreč sposobni za razlikovanje...« — »S frazo o anticolonializmu si ne moremo zagotoviti svojega življenja. Američani in ves svobodni Zahod morajo končno spoznati stvari, kakršne so. Kar še ima danes in obvlada beli človek, se mora ohraniti v vsaki okoliščini. Beli človek mora zopet spoznati, da brez sile ne gre v politiki.« (Industriekurier).

Vizija nemškega kolonialnega »neo-imperija«! Sicer pa bi bil vsak komentator odveč.

H. P. R.

LR KITAJSKA

PEKING, maja. (Poseben dopis Tanjuga). V vsakem gospodarstvu, ne glede na stopnjo njegove razvisti, ustvarja neskladnosti v razvoju kmetijstva in drugih gospodarskih panog neizogibno nesorazmerja, ki se močneje ali slabše kažejo v odvisnosti od stopnje razvisti proizvodnih sil. Ta nesorazmerja se kažejo tem močneje, kolikor bolj je zaostalo kmetijstvo. Nesorazmerja, ki se danes pojavljajo v kitajskem gospodarstvu, so očiten primer, kako nujen je skladen razvoj vseh gospodarskih panog. Ne glede na davno razglašeno geslo, da je kmetijstvo osnova, industrija pa dominanten činitelj vsega gospodarstva, je res, da je kmetijstvo Kitajske postalo danes problem števil. 1 vsega nadaljnjega razvoja njenega gospodarstva. Vse kaže, da je prišel čas, ko je treba kmetijstvu posvetiti mnogo večjo pozornost kakor doslej.

Da bi razumeli pomen, ki ga ima kmetijstvo na Kitajskem, je treba upoštevati, da je to agrarna dežela, ki ima nad 500 milijonov kmečkega prebivalstva in zelo zaostalo kmetijstvo. Ustanavljanje vaških komun na vsem ozemlju Kitajske v nekaj mesecih, odtegotanje deset in deset milijonov kmečkega prebivalstva v druge gospodarske panoge, nerešeni problemi razdeljevanja in stimulacije so bili činitelji, ki so na svoj način morali vplivati na razvoj kmetijstva. Čeprav živijo v kitajskih vaseh nad 500 milijonov kmetov, je prišlo tako daleč, da imajo danes na Kitajskem stalno »krizo« delovne sile v kmetijstvu, kmetijska proizvodnja pa ne more zagotoviti zadostnih količin hrane in dovolj surovin za industrijo. Nesorazmerje med kmetijstvom in industrijo je najbolj razvidno, ako se primerjajo pokazatelji, ki jih je objavil kitajski tisk. V času prvega petletnega plana 1953-1957 se je proizvodnja v industriji povprečno povečala za

Zadnji dnevi bojev v Laosu. Uporniške čete generala Nosavana so se morale stalno umikati pred silovitimi pritiski vladnih čet in sil Patet Lao. — Na sliki: Skupina ranjenecv uporniških enot na poti proti nekemu letališču, odkoder naj bi jih evakuirali s frontnega področja.

Načrti za kmetijstvo

spevali k povečanju kmetijske proizvodnje, naj bi imela odločilen vpliv tehniška preobrazba kmetijstva. Namen te preobrazbe je povečanje kmetijske proizvodnje in sprememba njene sedanje nizke ravni s pretežnim uporabljanjem človeške delovne sile in vprežne živine v višjo stopnjo s pretežnim uporabljanjem strojev in elektrifikacije.

Glede na sedanje objektivne možnosti je kitajsko partijsko in državno vodstvo določilo, naj se ta preobrazba izvede v desetih letih. V prvih štirih letih, naj bi mehanizirali kmetijstvo in živinorejo z melioracijskimi in namakalnimi deli. V tej dobi naj bi predvsem uvedli začetno mehanizacijo, polmehanizacijo in izpopolnili sedanje kmetijsko orodje, in sicer v pokrajinah, ki dajejo tržne presežke in v glavnih žitnih središčih. Seveda bodo tudi pri izvajanju mehanizacije upoštevali, katerim kmetijskim panogam naj bi se priznala prednost. Ta naj bi se dala predvsem tistim vrstam kmetijskega dela, ki zahtevajo največ delovne sile, kakršne so oranje, sejanje, žetev, namakanje, prevoz, pogozdovanje, graditev prekopov in podobno. V dobi sedmih let naj bi uvedli mehanizacijo na več kot polovici vseh obdelovalnih površin, v dobi desetih let pa naj bi dosegli znatno stopnjo mehanizacije in elektrifikacije po vsej državi. Mehanizacijo naj bi odločno izvajali, kakor poudarjajo, predvsem v pokrajinah, ki imajo mnogo zemlje in mnogo prebivalstva ter v področjih z razvitejšimi komunikacijami in tržnimi presežki.

Kako je potrebno povečanje kmetijske proizvodnje, zlasti pa delovne storilnosti, je razvidno iz podatkov, ki so bili objavljeni v »Peking Review«. V članku tega časopisa je poleg drugega rečeno, da je »naše kmetijstvo ogromno napredovalo v preteklih dveh letih, toda sedanja kmetijska proizvodnja še ne more zadovoljiti tržnih potreb po žitu in industrijske surovini, ki naraščajo z vsakim letom. Po približnih proračunih moramo za popolno zadovoljitev potreb ljudstva in preskrbo zadostne krmne za živinorejo povečati sedanjo pridelavo žita najmanj za dvakrat. Za relativno zadovoljitev potreb ljudstva po tekstilu moramo neodvisno od znatnega povečanja proizvodnje sintetičnih vlaken povečati sedanjo proizvodnjo bombaža najmanj za trikrat.«

Kakor je iz gornjega razvidno, načrti za napredek kmetijstva na višjo in sodobno stopnjo niso majhni. Če jih bodo uresničili, lahko znatno prispevajo k ureditvi enega izmed največjih gospodarskih problemov sodobne Kitajske. Ali bodo ti načrti dosledno uresničeni, je težko reči, kajti v zadnjih nekaj letih so pogosto in močno izpreminjali postavljene načrte. Pojavila pa se vprašanje, ali bodo sprito dohodkov in nagrajevanja zadostovali nameravani ukrepi za tehniško preobrazbo kmetijstva, da bi povsem uredili sedanje probleme v kmetijstvu Kitajske. V vsakem primeru je ta proces takega značaja, da bo daljšo dobo označeval ne samo gospodarsko, temveč tudi družbeno gibanje Kitajske.

Vasil Magdeski

PROCES V JERUZALEMU

Zadeva: Veliki mufti jeruzalemski

Jeruzalem, aprila 1961. — Po dolgih debatah s Servatiusom je smel Hausner danes na kraju le predati kot dokazilno listino tudi dve izjavi — zdaj že davno usmrčenega — Dietra Wislizenyja, Eichmannovega bratilskega pomočnika. Zanimajo nas zlasti tisto, kar je Wislizeny pred nürnberškimi izpovedmi izjavil o velikem muftiju jeruzalemskem, znanem in zloglasnem Hitlerjevem zavezniku — toliko bolj, ker je bilo muftijevo delovanje tudi bistveno sodelovalno za nastanek muslimanske divizije v Pavelliji NDH — in zato, ker ta notorični vojni zločinec celo danes še deluje (dasi kajpak — saj je dovolj kompromitiran — bolj v ozadiju); prebrali in pregledali smo lahko fotostatski faksimile Wislizenyjeve lastno-ročne izjave:

26. VII. 1947

Zadeva: Veliki mufti jeruzalemski

Kot mi je znano iz časa službenega delovanja v glavnem uradu SD v Berlinu leta 1937, je bil SD že takrat glede sproščanja novic povezan z velikim muftijem jeruzalemskim. Zveze je posredoval vodja DNB (uradna nemška tiskovna služ-

ba) v Palestini, dr. Reichert — preko Otta von Bolschwingha in Leopolda von Mildenstein, oba pri SD v Berlinu. Mildenstein je bil 1936-37 referent za židovske zadeve v glavnem uradu SD (»SD — Hauptamt«, glavni urad varnostne službe). Kasneje je prevzel te zveze urad VI (tajna poročevalska služba za tujino) državnega glavnega urada za varnost (RSHA, ustanovljen 1939). Dr. Reichert je bil glavni zaupnik SD, leta 1941 je umrl kot žrtev železniške nesreče pri Hannoveru.

Jeseni 1937 sta takratna strokovna obdelovalca (»Sachbearbeiter«, to je toliko kot referent) v židovskem referatu SD Adolf Eichmann in Herbert Hagen (nazadnje Sturmbannführer v Parizu) odpotovala v Palestino in Egipt. Na tem potovanju naj bi našla poleg večih informacij o cionističnih vprašanjih tudi priložnost za obisk pri velikem muftiju, dr. Reichert pa naj bi ta obisk posredoval. Vendar obiska ni bilo, ker so angleške oblasti Eichmannu in Hagnu kljub vladnim turističnim vizumom omejile bivanje, tako da sta smela ostati samo 48 ur. V Kai-

ru sta se imenovala potem pogovarjala z arabskimi nacionalisti, med drugimi tudi z jeruzalemskim častnikom, ki je pripadal krogom okoli velikega muftija.

Ko je prišel veliki mufti El Huseini v Nemčijo, je obiskal Himmlerja. Malo kasneje je obiskal vodja židovskega referata v uradu IV (Gestapo), Obersturmbannführerja Adolfa Eichmanna, v njegovih službenih prostorih, to je v Berlinu na Kurfürstenstrasse 116. Natančnega datuma, kdaj je bil ta obisk, se ne spominjam več, lahko da je bilo pod konec leta 1941 ali na začetku 1942. leta. Slučajno sem bil nekaj dni kasneje v Berlinu pri Eichmannu in ta mi je izjerno pripovedoval o obisku. Eichmann je v svoji »sobi zemljevidov«, kjer si je bil nabral statistične poročila o židovskem prebivalstvu v raznih evropskih državah, povedal velikemu muftiju celo predavanje o »rešitvi židovskega vprašanja v Evropi«. Veliki mufti je bil baje zelo impresioniran in je dejal Eichmannu, da je Himmlerja že prosil in tudi dobil pritrdilen odgovor, da bo prišel kak Eichmannov pooblaščenec kot njegov (muftijev) osebni svetovalec v Jeruzalem, ko se bo po zmagi osi spet vrnil tja. V tedanjem pomenku me je Eichmann vprašal, ali me to ne

bi morda mikalo, vendar sem takšne »orientalske pustolovščine« odločno zavrnil.

Eichmannu je zapustila osebnost velikega muftija zelo močan vtis. Takrat in tudi kasneje je mi je večkrat dejal, da je zapustil veliki mufti močan vtis tudi Himmlerju in da je tudi vpliven v arabsko-židovskih vprašanjih. Kolikor vem, se je Eichmann večkrat sestal z velikim muftijem in z njim govoril, vsekakor je to v pomenkih mimogrede omenjal poleti 1944 v Budimpešti.

Konec leta 1942 sem si po pobudi bratilske skupine Jojinta prizadeval, da bi kako vplival na Eichmanna in Himmlerja in preprečil uničenje evropskega židovstva. S tem povezan je bil načrt za rešitev židovskih otrok, ki naj bi odpotovali preko Romunije v Palestino. Eichmann je s Himmlerjevimi pristankom ukazal, da naj prepeljejo 10.000 židovskih otrok s Poljskega v Theresienstadt. Mišljeno je bilo, da bi te otroke ob posredovanju Mednarodnega rdečega križa zamenjali za nemške civilne internirane. V Bratislavi sem se z zastopniki Jojinta že pogovarjal o možnosti, kako bi kot spremljevalci transporta lahko odpotovali tudi odrasli in kakšna naj bi bila ustrezna kvota. Otroci so bili deloma že prišli v Theresienstadt, kar mi je, ko sem tam povprašal, sporočil tedanji komendant dr. Seidl. Tedaj me je Eichmann poklical v Berlin in mi je tam sporočil, da je veliki mufti po svoji palestinski poročevalski službi izvedel, kakšno akcijo imamo v načrtu. Tedaj da je pri

Himmlerju kar najostreje protestiral, z utemeljitvijo, da bodo ti židovski otroci čez nekaj let pač tudi odrasli in da bodo tako pomenili okrepitev židovskega elementa v Palestini.

Himmler da je potem vsi akciji prepovedal in sporočil prepoved tudi glede vseh morebitnih prihodnjih primerov, češ da se niti en žid z ozemljem pod nemškim gospodvom ne sme več izseliti v Palestino. Himmlerjevo prepoved na osnovi intervencije velikega muftija sem potem sporočil skupini Jojinta, čeprav mi je bil Eichmann to prepovedal. Takšno Himmlerjevo stališče je bilo potlej usodno ob vseh pogajanjih, zlasti leta 1944 v Budimpešti. Prepričilo je sleherni možnost kakšnega kompromisa glede vprašanja Židov na Madžarskem, saj je bila Palestina edina dežela, ki jo je bilo mogoče upoštevati, da bi lahko v večjem številu sprejela židovske ženske in otroke.

Dodatno moram še pripomniti, da je imel veliki mufti, dokler je bival v Nemčiji, pri sebi zveznega oficirja varnostne policije. To je bil Hauptsturmführer, čigar imena se ne spominjam več. O tem bi prav gotovo vedel natančne podatke generalmajor Schellenberg, šef urada VI (poročevalska služba iz tujine). Schellenberg je bil konec junija 1946 v nürnberškem zaporu.

Dieter Wislizeny. Kakor se je Servatius močno upiral sprejemu Wislizenyjevih potrjenih izjav, češ da jih je napisal v zaporu in pred obdobjem, samo z namenom, da bi sebi koristil — tako je tudi

pred meseci že njegov varovanelec pred stotnikom Lessom zavračal vsebino pajdaševih trditve.

Citirajmo.

Stran 2535:

EICHMANN: ... Ničesar ne vem o tem, gospod stotnik, da bi bilo kaj prepovedano na osnovi intervencije velikega muftija. Saj ste me to nekoč v podobni obliki že vprašali ali celo dobesedno isto — ne vem, nič takega mi ni znano, ničesar o tem ne vem.

LESS: Saj — iz korespondence smo razbrali, če se ne motim, da so tedaj zopet poudarjali arabsko plat istega vprašanja, tako se mi dozdeva iz korespondence.

EICHMANN: Ze, to je bilo — to je bilo oficijalno stališče zunanega ministrstva, ker je hotelo s tem — oh ne, to je bilo spet nekaj drugega, šlo je za izseljevanje v Palestino in sicer zato — ne zaradi velikega muftija, ampak ker je zunanje ministrstvo reklo, ker bi bilo z ustvaritvijo lastne države in z novo samostojno državo povezano več novih zunanje-političnih težav itd. — tako je bilo... Prosim, možno je — ničesar ne vem o kakih zadevah z velikim muftijem, ne vem.

Nekaj birokratskih težav je zadoščalo kot vzrok, da se ni smelo rešiti 10.000 otrok.

Herbert Grün

*) Leta 1941 je bil Seidl v Mariboru Eichmannov pooblaščenec za izseljevanje Slovencev in je tudi podpisal na vrsti dokumentov, ki jih je državni sekretariat za notranje zadeve FLRJ predal izraskemu vrhovnemu državnemu pravdnstvu.

Družbeno upravljanje na univerzi in fakultetah

Na univerzi in fakultetah so uvedli družbeno upravljanje leta 1954 s splošnim zakonom o univerzah. Na podlagi tega zakona izdani republiški Zakon o Univerzi in fakultetah pravico, da svojo organizacijo, delo, ustanove in administracijo urede s svojimi pravilniki, vendar v okviru zakonskih norm. Te pa so tako natančno uredile vsa ta vprašanja, da je ostalo organom upravljanja zares odprto le polje urejanja študijskega načrta in nekaterih drugih pomembnih vprašanj.

Novi zvezni zakon o fakultetah in univerzah, posebno še naš republiški zakon o visokem šolstvu, pa je bistveno razširil samoupravne pravice organov družbenega upravljanja v okviru vsega visokega šolstva. Tako je tudi za univerzo ter fakultete dal le tiste načelne in okvirne predpise, ki so v splošnem družbenem interesu, vse drugo pa je prepustil družbenim organom, da sami postavijo najbolj smotno organizacijo in s svojimi pravilniki rešujejo na najbolj primeren način vsa ostala odprta vprašanja. S tem so dobili družbeni organi seveda veliko večjo pravico, hkrati pa tudi dolžnost, da skrbijo za čimboljše fiziognomijo svojega zavoda, za to, da bo zavod čim uspešneje izpolnjeval naloge, ki jih ima, da vodijo tako dobro kadrovsko politiko kot tudi politiko pametnega gospodarjenja itd. Skratka: organi družbenega upravljanja morajo skrbeti za skladen razvoj svojega zavoda, upoštevaje družbene potrebe in materialne možnosti.

PRIZNANJE ZA NAŠO FOTOAMATERKO

Na veliki mednarodni fotografiki razstavi v Oslu, ki je bila prirejena ob jubileju tamkajnjega fotokluba in ki so se je udeležili avtorji iz 46 držav, je dobila posebno častno priznanje za barvni diapozitiv s humano vsebino, ki ga je podaril župan mesta Osla, fotoamaterka Hani Cankar iz Ljubljane za svojo »Sestri«. Za isto delo ji je tudi žirija razstave podelila »brno medaljo«.

KONCERTI

Mojstri iz Krakowa

Gostovanje kemornega orkestra iz Krakowa je bil v našem koncertnem življenju nad vse zanimiv in pomemben dogodek — pomemben in zanimiv predvsem zaradi sporeda, v katerega so bila uvrščena dela skladateljev, ki jih imajo za pobornike najbolj ekstremnih smeri v sodobni glasbi. Vendar ne bi mogel reči, da so zganile skladbe Dellapiccole, Pendereckega, Schönberga, Lutoslawskega pa tudi Milka Kelemenca in Antona Weberja razen občutka presenečenja in radoživosti teže kot originalnost. Rezultatov tega krčevitega iskanja in tipanja za novim pa kajpak ni zametavati. S svojim bolj ali manj čisto razumskim, laboratorijskim delom odpirajo skladatelji ekstremisti sodobni muziki nova pota, klešejo in pripravljajo za uporabo nov gradbeni material, ki ga bo nekeč zbral in uporabil genialni umetnik.

Bolj kot skladbe same me je navdušila izvedba, pri čemer naj poudarim, da je vloga interpretov v tovrstni muziki prav posebno pomembna. Dela ekstremno orientiranih skladateljev so namreč opremljena z neštivilnimi, pogosto zelo rafiniranimi napotki glede interpretacije, kateri mora tudi izvajalec podrediti svojo ustvarjalno fantazijo, da bi iz pustih, skonstruiranih tonskih likov priskrbel vsaj nekaj življenja in jim dal neko vsebino. Pod vodstvom odličnega umetniškega vodje dirigenta Andrzeja Markowskega je Krakowski kemorni orkester s solisti sopranistko Zofio Stancursko in pianistom Alfredom Müllerjem podal silno za-

Samouprava na ljubljanski univerzi ni nekaj novega. Leta jo pozna že od svojega začetka. Čeprav ta samouprava ni bila velika, pa so se napredni tokovi na univerzi v bivši Jugoslaviji lahko dokaj uveljavili prav s samoupravnimi pravilniki. Zato je bilo vprašanje samoupravnih pravic univerze izrazito politično vprašanje. Ob njem so se razbijala stremeljenja po okrnitvi ljubljanske univerze, ob njem so se krepile zahteve ne samo po njeni ohranitvi, temveč tudi po razširitvi. Družbeno upravljanje seveda ne pomeni gola razširjenja samoupravnih pravic univerze, temveč je v svojem bistvu povsem nova oblika vodstva visokošolskih zavodov, kakor je izvirni ves naš družbeno-političen sistem. Z uvedbo družbenega upravljanja se razširja skrb za razvoj posameznega zavoda tudi na osebe izven tega zavoda, ki sodelujejo v družbeno-upravnih organih. Tako se problematika zavodov ne obravnava ne s stališč, ki jih bi lahko porajala ozka samouprava, temveč s širših družbenih razgledov, ki naj bi jih v delo organov upravljanja prinašali ravno ti zunanji člani.

Organi družbenega upravljanja so do danes opravili izredno veliko in koristno delo tako na univerzi kot na fakultetah. V dosedanjem obdobju je bila preureditev študija na fakultetah gotovo središče delovanja organov družbenega upravljanja, ob katerem so seveda morali proučevati ter reševati tudi vsa ostala problematika posameznih zavodov. Najpomembnejše pri tem pa je bilo, da so organi družbenega upravljanja na podlagi širokih smernic, ki so jih dali predstaviški organi naše družbene skupnosti v raznih resolucijah, spremembah predpisov itd., konkretizirali naloge na univerzi in fakultetah in dajali pobudo za proučevanje in široko razpravo o vseh važnejših vprašanjih univerzitetnega študija. To pa ne samo v krogu pedagoških delavcev in študentov, temveč tudi v so-

delovanju s strokovnjaki, strokovnimi združenji in drugimi prizadetimi osebami izven univerze. Tako so pravzaprav razgibali vse zainteresirane družbene sile. Ob takem načinu dela je bilo v začetku opaziti pri posameznih pedagoških delavcih in študentih. Danes lahko mirno trdimo, da si vsi iskreno prizadevajo, kako bi kar najbolj spremenili študij na fakultetah, ga modernizirali, prilagodili družbenim potrebam in uvedli nove metode dela.

Rezultati takega prizadevanja dela na fakultetah in univerzi se kažejo v tem, da so hitro in široko uvedli izredni študij, da se trudijo za čimboljše organizacijo le-tega v okviru treh stopenj, da so privabili vrsto strokovnjakov v pedagoško in znanstveno raziskovalno delo na fakultetah in univerzitetnih zavodih, ustanovili nove fakultete, oddelke, odseke, katedre, institute in tako dalje, tudi niso zanemarili skrb za študente. Obravnavajo namreč njihove pereče probleme, kot so učila, domovi, menze, štipendiranja, zdravstvena zaščita, telesovzgojna in kulturnoprosvedna dejavnost itd.

V sedanjem času je najpomembnejša naloga organov družbenega upravljanja sestava dobrih pravilnikov. Ob sebi le-teh ne bo treba odločiti le o najprimernejši organizaciji fakultet, oddelkov, odsekov, kateder, institutov in drugih organizacijskih enot, ki imajo danes razne nazive, temveč bo treba odločiti tudi o binom učnih načrtov vseh treh stopenj, oblike in načine finansiranja, pravice in dolžnosti pedagoških in znanstvenoraziskovalnih delavcev ter študentov, in normativno urediti tudi ostalo problematiko. Pri vsem tem bodo seveda morali upoštevati tudi novost, da namreč univerza s fakultetami ni več edini visokošolski zavod, temveč da so univerze in fakultete le del visokega šolstva ter morajo zato omogočiti nadarjenim diplomantom, višjih škol prehod na drugo stopnjo visokošolskega študija in podobno.

Finančna osamosvojitve visokošolskih zavodov, ki jo je prinesel zakon o finansiranju šolstva, pomeni, da si morajo družbeni organi na fakultetah in institutih prizadevati, da pridobijo od tistih, ki jih zadeva delovanje teh zavodov, tudi potrebna denarna sredstva. Za to so se vse premalo stori. Preveč so še vedno usmerjeni le k povečevanju republiške dotacije, premalo pa k pobudam in stikom s komunami, okraji, gospodarskimi in drugimi organizacijami. Pa tudi v notranji organizaciji univerzitetnih in fakultetnih zavodov bo treba najti take oblike, ki bodo zbirale sredstva, katere danes sicer že v dokajšnji meri prihajajo na te zavode. Prihajajo pa povsem neorganizirano in mimo finančnih načrtov, po večini le v obliki honorarjev posameznim pedagoškim, strokovnim in znanstvenim delavcem. Tako se pridružuje dosedanjim nalogam družbenih organov še izredno važna gospodarska naloga — upravljanje materialne osnove visokošolskih zavodov.

Vse to delo organov družbenega samoupravljanja zahteva od članov, da se vedno znova seznanjajo s problematiko zavodov, da se poglobljajo v posamezne probleme in da prihajajo pripravljeni na seje, da bi tako lahko konstruktivno sodelovali. Glede tega razmere se niso povsem nezado-

voljive, saj je vse preveč članov družbenega upravljanja, ki ali redko prihajajo na seje komisij in plenarov ali pa se niso dovolj pripravili zanje. Zato bo prav v letošnjem letu, ko se bodo ponovno volili člani organov družbenega upravljanja, glede tega izredno važna pravilna kadrovska izbira Seveda pa je treba tudi članom teh organov omogočiti, da funkcije člana družbeno-upravnega organa na visokošolskem zavodu ne opravljajo zgolj formalno, pasivno, temveč da aktivno sodelujejo. Le tako bomo lahko zviševali raven organov družbenega upravljanja na univerzi in fakultetah, le tako bodo ti organi v resnici odsev naprednih teženj v graditvi našega visokega šolstva.

Jože Pernuš

Gostovanje nemških lutkarjev

Te dni gostuje v Sloveniji znana lutkovna skupina Die

AMERIŠKA GOSTA V GERMANSKEM SEMINARJU

V germanskem seminarju ljubljanske univerze sta v zadnjem času predavala dva vidna ameriška znanstvenika. Profesor Henry Nash Smith je najprej predaval o ameriški pesnici Emily Dickinson, drugo svoje predavanje pa je posvetil problemu sodobne ameriške literature kritike. Temu zanimivemu obisku je neposredno sledil drugi. Profesor Karl Zink z Indiana University je v svojem prvem nastopu obdelal svoj ameriški roman po letu 1945, v drugem predavanju pa je se posebej govoril o najmlajši generaciji ameriških pisateljev. Predavanja obeh ameriških gostov so privabila številne poslušalce, ki so izrazili svoje priznanje tudi organizatorju teh poučnih srečanj — vodstvu germanskega seminarja.

NOVA PESNIŠKA ZBIRKA Časopisni stih Janeza Menarta

Nekoliko presenetljivo in ne navaden naslov za pesniško zbirko, pa kljub temu pretehtano izbran: pisana motiva paleta, tako značilna za to knjigo, bi sicer utegnla učinkovito stilno neubranost. S spretnim poimenovanjem pa so razrešene običajne zakonitosti lirične zbirke in raznovrstna tematika je dobila sicer svojevrsno, vendar organizirano, vez: časopisne strani nas pač informirajo o mnogoterih dogodkih.

Menart ne preze nobene strani; rubrike si sledi od uvodnika prek reportaž, razgledov in intervjujev do zadnjih vesti. Kajpak ni le vesten kronist in domiselni zapisovalec vesti; v odnosih do »dogodkov« se je razkrila njegova človečnost, ki jo vzemirjajo in zaposlujejo mnogi življenjski problemi. V verzih in zasleditvi intelektualističnega sprenevanja in samosrečnega spogledovanja s tako imenovanimi velikimi problemi; ne, njegova zavzetost je nepotrjena in je izraz ekstravertirane, navzven obrnjene osebnosti, ki skuša prodreti v najzaprtejšo življenjsko pro-

blematiko in ji je narcisoidna zazrtost v slonokošeni stolp »neodvisnega« jaza tuja: iz idejno čustvenega tkiva pesmi ni težko razbrati globoko intimnega pesnikovega spoznanja, da je kot posameznik del človeške skupnosti; v družbeni perspektivi se skriva v nekem smislu tudi njegova lastna.

Takim življenjskim spoznanjem ne ustreza droben lirski zapis; ni slučaj, da so značilne za zbirko široko zasnovane epske pesmi s domala »fabulativno« zasnovano. Toda v bistru so tudi te lirčne izpovedi, resda objektivizirane: v notranjem ustroju, v organizaciji snovi se razkrivajo pesnikova spoznanja o svetu, njegov odnos do življenja in do samega sebe.

Menart nima apriorističnih iluzij, ki bi mu zameglevale podobo življenja. Za vnani, pa čeprav varljivo bleščeci, tancirani brez predsodkov in z zanesljivim instinktom razkrije resnico, pa naj bo še tako težka in brezobzirna. Obseg njegovega zanimanja je sicer velik, vendar ga vzemirjajo in zaposlujejo predvsem tragične strani življenja.

Toda bolečine ne razkazuje radodarno in sentimentalna zgovornost mu je tuja. Vzemi mirnost skuša prikriti: bodisi da hladno, na prvi videz skoraj neprizadeto registrira življenje, ali pa jo skuša, kadar je čustveno le preveč prizadet, prikriti z ironijo, z ostrim, napadnim posmehom. Kajpak, prav to izdaja čustveno razgibano osebnost, ki ji intelekt brani, da bi se razkrila: prav v notranjem spopadu čustva in razuma se skriva najbolj mik Menartove poezije.

K prvemu tipu pesmi bi n. pr. lahko prišli L'Arc de Triomphe, Piccadilly Circus, Drob, Requiem, k drugim pa Kantonsko pesem, Ljubi krukhe, Pesnik se predstavi in druge. To so moderne pesni v najboljšem smislu: avtorjev duh se svobodno spreletava nad časom in prostorom, razrešen suhih logističnih predsodkov; vrtajoče razmišljanje oživlja preteklost in življenjska resničnost spet zapostavlja nemirneža duha, ki skuša najti dogodkom smisla in resnice. Ta razgibanost se sprošča v groznem utripu ritma, ki grozi razbiti sklenjenost verzov; le-ta je zdaj kipeča, sunkovito vzburkan, pa spet umirjeno, skoraj elegično uravnotežen, pač v skladu z idejno vsebino pesmi.

Ali kot rečeno: kljub drznim asociativnim kombinacijam je snov estetsko prečiščena in prizdigljena na višjo raven estetske jasnosti in preganosti. V Menartovi poeziji je resničnost stopnjena in poglobljena, prav zato gledatelj dobe površnim očem prikrite zakonitosti otipljivo jasno podobo. Pesnik ima suveren razgled nad svojimi in njegove miselne usmerjenosti ni težko razbrati; celo navidezne zastranitve se razkrijejo kot nujna funkcionalna sestavina zamisli.

Menartu je spekulativna abstraktnost, ki vodi v brezobzirno srčno in suho brezobzirnost, tuja; njegova človečnost se prežveka v stvarnih življenjskih situacijah, prav zato gledatelj je duhovni stik z njim tako prijeten in dragocen.

M. Brezovar

ZAČEL SE JE XIV. MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL V CANNESU

MLAČEN APLAVZ PREMINGERJU

V Cannesu se je začel 3. maja XIV. mednarodni filmski festival. Bilo je, kot vedno, dovolj zunanega bliska, prišli so zvezdniki in fotoreporterji, novinarji in filmski kritiki so se temeljito pripravljali na srečanje s Premingerjevim filmom »Eksodus«, ki je, čeprav izven konkurence, odprl festivalске polemike na Croisetti. Toda — minister Malreaux ni prišel na uvodno ceremonijo, zamenjal ga je direktor francoskega kinematografskega centra. Uradno sporočilo je bilo, da je minister zadržan zaradi neodločljivih dolžnosti. Cannesu se pozna, da ima Francija zdaj druge skrb in francoski dnevniki imajo »v prvem planu« poročila o obsodbi upornih generalov. Sele »v odmaknjem zornem kotu« reporterjeve kamere — so podatki o Premingerjevem filmu, ki govori o nastanku izraelske države, predvsem o čudni epopeji ladje »Eksodus«, ki po vrsti razburljivih, dramatičnih preobratov končno le pripelje skupino Židov do obal njihove nove države. Zgodba dokaj jasno označuje tudi takratno angleško vojaško upravo na Cipru, pa je tako razumljivo, da se zato nihče od angleških presojevalcev ni potrudil ploskati Premingerjevemu filmu. Prav tako nastopa v njem tudi mlada Američanka, ki s svojimi postopki prav nič ne oblikuje lika dobrega angela. Avtor je dosleden, ne olepšuje, zlasti začetek filma je pritegnil s svojo prepričljivostjo, z avtentično pripovedjo. Potlej pa se je film razvlekel in po treh urah prikazovanja dosegel, da je gledalčeva pozornost povsem popustila. Končal se je ob mlačnem aplavzu, ki je imel v glavnem kurtoazni značaj. Glavne igralske interpretacije so pokazale dobro rutino in nič drugega. Obrobne vloge pa nekaj izrazitih mladih talentov.

Vendar: ta, razmeroma nezanimiv začetek velikega festivala nikakor še ni dokaz o njegovi splošni letošnji podobi. Festivalna konkurenca se sele začne. Naš jugoslovanski zastopnik »Stirinajst dan« bo

na sporedu drevi. In še sprememba: Širbočev kratki film »Kjer vsi otroci mahajo potnikom« je zamenjal Kaladževićev kratkometražnik »Na mestal-

V KINU NAM KAZEJO

Cowboy

Začetek in konec tega nenavadnega ameriškega filma se združujeta v domiselno stiliziranem komedijskem nadihu in spravlja gledalca, ki bi rad natančneje presodil psihološke poante dela, v zadrego. Kajti v svojih osrednjih prizorih je »Cowboy« zresnjena, baladno ubrana filmska pripoved, ki postavlja priljubljeno in neštokrat tipizirano, pomenovstveno snov ameriških filmov v nove okvire in perspektive.

»Cowboy« je film, ki se odkrito upira šablonizirani idili, ki popularnega žarna, njegovim zaokazanim črno-belim značajem in hvalnicam junaku. V tem odporu premišljeno uporablja temne tone za slikanje vsakdanjega življenja in moralne mentalitete cowbojev, ne filmskih junakov, temveč otipljivo resničnih kravarjev iz druge polovice minuloga stoletja, garačev, ki so si iz-

Glenn Ford (na sliki) in Jack Lemmon sta v ameriškem filmu »Cowboy« odigrala vodilni vloge v veliko igralsko prepričljivosti

brali enega izmed najtežjih in najbolj nevarnih poklicev ne zaradi kakšne idilike, temveč zaradi trdnega zaslužka. V tem prikazu se film naslanja na preprosto zunanje dogajanje, na uvajanje novincev v poklic, ki je trd in surov, a vendar tak, da polagoma prevzame človeka in preoblikuje njegov značaj.

V karakterni dramaturgiji je »Cowboy« klub slikovitim akcijskim in žanrskim prizorom predvsem film o preoblikovanju značaja. Ta reča nit filma je sicer poenostavljena v zapletu in razpletu v kontrastno dupliciranje doživljenja in spoznanja, vendar je vpleta v »Cowboya« tiste prizore, ki dajejo filmu kvaliteto in vsebinski poudarek. Tak je na primer moreč prizor umiranja cowboya, ki ga je zaradi obestne igre njegovih tovarišev pilila klopotča; oči mu steklenijo ob neprizadetem pogovoru o najbolj vsakdanjih stvarih in med robustnimi šalami tistih, ki so že otrdeli v spoznanju, da zoper kajči pik pač ni pomoči. Ob takih prizorih se razbija naivni idealizem novincev, ki postaja vse bolj nekompromisen stremuh in dobičkar. Ali pa je njegova trdota le zunanja maska prizadevanja človeka, ki hoče povračilo za svoje razočaranje? Film tega žal ne pove jasno, zaključiti se z vodvilsko zunanjo pomiritvijo, ki je ob spominu na prejšnje prizore plitva in mučno prazna.

Ob »Cowboju« so nekateri zapisali, da predstavlja konec filmske legende. Menim, da je »Cowboy« le prelom s filmsko šablono in da se prava legenda z njim šele začne. Naj bo kakorkoli — v obeh primerih bi bilo bolje, če bi bila v filmu miselna poanta izpisana z bolj čutilno pisavo, da bi jo zlahka razbrala tudi doraščajoča mladina, ki predstavlja veliko večino gledalcev tovrstnih filmov.

S. G.

Miha Maleš: Dekleta — Z razgovora, ki jo je dan gostujoči na študentski zborovi

VČERAJ DANES JUTRI v Ljubljani

Knjiga: »Človek v veselju«

• Založba »Mladinska knjiga« bo 10. junija izdala knjigo o prvem letu človeka v veselju, ki jo imela naslov »Človek v veselju«. Napisal jo je dr. Lavo Čermelj. Knjiga, ki je hkrati nadaljevanje pred leti napisanega dela »Z raketo v veselju«, bo ilustrirana in opremljena s številnimi skicami. Posamezna poglavja bodo opisovala tudi priprave ZDA in SZ za prvi polet kozmonavtov, pot Jurija Gagarina okoli Zemlje in njegov povratek. Knjiga »Človek v veselju« bo tako predstavljala svojevredno založniški rekord, saj bo izšla že dva meseca po zgodovinskem dogodku, ki ga opisuje. (V. M.)

Obisk madžarske delegacije

• Včeraj je prispela v Ljubljano štirčlanska delegacija predstavnikov okrajnih poslovnih zvez, ki jo vodi dr. Jozef Pál, načelnik oddelka glavne zadrudne zveze v Budimpešti. Madžarski gostje so imeli dopoldne razgovor na Glavni zadrudni zvezi Slovenije o združenem sistemu v Jugoslaviji, nato pa so odpotovali v Slovensko Primorje. (A. N.)

Bodo avtomati merilo naše vzgoje?

• Na peronu ljubljanske železniške postaje so pred kratkim postavili avtomat za prodajo sendvičev in nekaterih drugih živil. Novost je večino mimoidočih presenetila, mnogi

pa so jo seveda tudi praktično preizkusili. Uprava Kolodvorske restavracije, ki je avtomat postavila, pa ga je morala že prvi dan zapreti. Avtomat namreč ni delal. Ko ga je mehanik odprl, so v odprtinah za kovance našli gumbe in podobne predmete. Ti so zamašili reže v avtomatu, ki potem seveda ni mogel v redno delati in tudi ne vračati denarja tistim, ki so ga vrgli vanj z dobrim namenom. Avtomat je pač avtomat in ne more ločiti starih in dobrih namenov ljudi, žalostno pa bi bilo, da bi moral ravno avtomat izreči nemo obsodbo: zaradi nekaj malopridnežev mora trpeti več poštenih.

Foto: Z. Deniša

Koncert francoskega violinista

• V ponedeljek bo koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije. Na koncertu bo sodeloval kot solist francoski violinist Christian Ferras, ki velja za enega največjih mojstrov na tem instrumentu. Ferras bo izvajal Mozartov koncert za violino in orkester, ostali spored po obsega Pasčalgio in Koral Slavka Osterca, ki ju bodo izvajali ob 20-letnici avtorjeve smrti. Eserde za orkester poljskega skladatelja Tadeusza Bairda in Honeggerjevo 3. simfonijo. (A. N.)

Dijaki uprizorili igro »George Dandin«

• Dijaki II. d razreda višje gimnazije so pred kratkim z uspehom uprizorili Molièrovo igro »George Dandin«, ki jo je režirala razredničarka prof. Marija Mahokta. Zanimivo je, da to ni bil njihov prvi uspeh, saj so lani zaigrali Finžgarjevo »Razvalino življenja«. Pripravljajo se na uprizoritev še več del, največ v sodobno tematiko, čeprav ne zanemarijo klasičkov. Zaradi uspešnega dveletnega dela jim je viška »Svoboda« predlagala, naj se vključijo društvu, kar so dijaki z veseljem sprejeli. (Z. S.)

ZA ŠOLO V SUHORJU BO SKRBEL »JUGOTEKSTIL«

V okviru letošnjih proslav, posvečenih 20-letnici ljudske revolucije, se je delavski svet ljubljanskega kolektiva Jugotekstil odločil, da bo poslej skrbel za eno izmed šol. Zato je sklenil, da bo prevzel patronat nad osnovno šolo v Suhorju.

Te dni je bila v tem znanem partizanskem kraju prisrčna slovesnost. Navzlic dežju se je zbralo pred šolo več sto ljudi iz Suhorja in okolice, prisostvovali pa so tudi predstavniki OLO in občine Metlika. Ob tej priložnosti so predstavniki kolektiva Jugotekstil izročili šoli zbirko knjig, dia-

projektor s filmi in še več drugih učnih in športnih predmetov rekoč, da je to skromna oddolžitve prebivalcem tega kraja, ki so med vojno dali vse na razpolago za narodnoosvobodilno boj.

Kolektiv je tudi sklenil, da bo najboljšega učenca te šole štipendiral na srednji šoli in tudi drugega pomagati pri izobraževanju otrok tega kraja. Po izročitvi daril je sledil kulturni spored, v katerem so sodelovali domači pionirji ter skupine narodnih noš in godba na pihala iz Metlike. Na sliki: Prizor s slovesnosti v suhorski šoli. R.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

RADLJE OB DRAVI:

VEČ STANOVANJSKIH BLOKOV GRADILJO

Gradbeno podjetje v Radljah ob Dravi gradi več stanovanjskih blokov v Radljah in Breznicah, trgovski paviljon v Ožbaltu. Štiri obsejane carinarne in nekatere druge objekte. V Vuzenici so zgradili most čez Cerkevno, v Selnici pa garažo. Letos se je podjetje priključilo gradbeno podjetje »Standard« iz Podvelke. Imajo vrsto stranskih obratov, ki se

50 let skupnega življenja

Minulo soboto sta zakonca Ana in Ivan Dolžar slavila 50-letnico skupnega življenja. Slavljenec Ivan, ki je imel 28. aprila 75. rojstni dan, je bil po poklicu kovač; z ženo, ki je sedaj v 70. letu, sta živela v Semiču. Rodilo se jima je 10 otrok, ki sta jih zmerom napredno vzgajala. Leta 1941 so se vsi trije sinovi takoj vključili v NOB, maja 1942 pa odšli tudi v partizane. Za NOB so delali tudi vse hčerke, razen nedolene Dragice, oče Ivan pa je v kovačiji popravljajal orožje za partizane. Julija 1942. so Italijani aretirali starše in štiri hčerkice ter jih internirali na Rab. Oče je tam ostal do kapitulacije, mati Ana in hčerke pa so premestili v Gonars, od koder so se vrnile aprila 1943. Kmalu po kapitulaciji Italije so odšli v partizane še one. Ana Dolžar se je kot greta atletka udeležila 1. kongresa AFZ v Dobruhi, bila je odlikovana tudi z Redom zaslug za narod III. stopnje. Zakonca sta dobila tudi Spomenico za padlimi sinovi. Po osvoboditvi sta slavljenca pomagala graditi novo domovino, vse dokler ju bolezen od tega ni odvnila.

IZ PRED SODIŠČA Delomrznništvo jih je privedlo v zapor

LJUBLJANA, 5. maja. Od oktobra lani pa do začetka letošnjega leta, so prihajale na postaje LM v ljubljanskih občinah številne prijave velikih in majhnih tatvin. Prijave so prenehale deževati šele v začetku februarja, ko so kriminalistični organi TNZ okraja Ljubljana ušli delamrznosti in zmišljalstvu trojko, ki ji je danes okrožno sodišče odmerilo zasluženo kazen. Največ tatvin, velikih in majhnih, ima na vesti Zoran Humar iz Zg. Kašja, ki je zaradi podobnih prestopkov danes že petič kaznovan. Star znanec sodišča je tudi Milan Ločnikar, kovinostrojar iz Vevč. Kljub lepemu poklicu, za katerega je dela povsod dovolj, se je raje predajal brezdelju, pohajkovanju in tatvinam; tretji iz zmišljalstva družine pa je Stane Babnik, elektromonter iz Ljubljane, ki je danes že drugič obsojen zaradi tatvin.

Tatvine so imenovani izvrševali skupno ali vsak zase. Ukradene predmete so prodali, denar pa zapili. Ločnikar in Babnik imata na vesti tele kmetke Peterce iz Dobruhi. Sedem mesecev staro in 155 kg težko tele sta odpeljala ponoči iz hleva, ga pod nekim kozolcem zaklali in ga potem, ko sta mu iztrgala drobovje, razkosala meso pa prodala. Izkupilec sta do zadnjega dinarja pretopila v alkoholu.

Obsojeni so bili: Zoran Humar na tri leta strogega zapor, Milan Ločnikar na dve leti in deset mesecev strogega zapor, Stane Babnik pa na eno leto zapor. R. R.

ukvarjajo z mizarstvom, ko-

lartstvom, kleparstvom, vodo-

instalaterstvom ter soboslikar-

stvom in pleskarstvom. K.

MARIBOR:

REKONSTRUKCIJA V PREDILNICI IN TKALNICI

Predilnica in tkalnica v Mariboru bo letos dokončala investicijska dela pri izgradnji sanitarni za predilnico. Prav tako bodo montirali 12 mikalnikov in zgradili klimatsko napravo za tkalnico. V podjetju si prizadevajo, da bi kupili tudi 272 avtomatskih stavev in opremo za pripravljavnico in oplemenitilnico. K.

POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA

Investicije v kmetijstvo so na področju občine Maribor-Tabor osredotočene na mehanizacijo, nakup živine, na razne nasade in na živinorejske objekte. Kmetijsko gospodarstvo Pohorje bo kupilo novo strojno opremo, obnovilo 20 ha sadovnjakov in 16 ha vinogradov, kupilo sto glav živine in zgradilo odprte hleve za 400 stolišč. Kmetijsko gospodarstvo Fala pa ima v programu izgradnjo hleva in senika v Bezenju, ureditev hmeljskih sušilnic ter nekatere druge manjše investicije. Kmetijske zadruge v občini bodo kupile razno strojno opremo, govejo živino, nove kamione in obnovile 10 hektarov sadovnjakov. K.

MARIBORSKI »drobiž«

■ V občini Maribor-Center se pripravljajo na teden Rdečega križa, ki bo od 7. do 14. maja. Letos bodo dali poseben poudarek krvodajalstvu in zato priredili tudi posebno konferenco za krvodajalce. Predsednik Okrajnega odbora Rdečega križa dr. Maks Pohar bo aktivistom RK govoril o novem zakonu o zdravstveni službi. Prav tako so predvidene posebne kinopredstave za šolske otroke. V šolah bodo učenci pisali šolske naloge o dejavnosti Rdečega križa. Najboljše naloge bodo nagradili. V tednu RK bodo posvetili posebno pozornost vključevanju novih članov in popularizaciji organizacije.

■ Na Tuzlovem vrhu so odprli novo planinsko postojanko »Kozjak«, ki so jo zgradili člani planinskega društva »Obtrnik« iz Maribora večinoma s prostovoljnimi delom in s prispevki članov.

■ Lovska družina iz Kamnice pri Mariboru je na Brestrniškem hribu izročila svojemu namenu novo urejeni dom. Ob otvoritvi so priredili kulturni program.

■ Predsednik občinskega odbora SZDL Maribor-Težno Jože Kuhar je govoril na svečanosti v Dvorjanah ob otvoritvi dvorane s kulturnim domu. Pri ureditvi dvorane so pionirji pomagali s prostovoljnimi delom. Občina Maribor-Težno je prispevala milijon, prebivalci pa blizu 300.000 dinarjev.

■ V ponedeljek, 8. maja, bo v kinu Union velika revija pevcev zabavne glasbe, na kateri bodo sodelovali Marko Novosel, Gaby Novak, Ivica Serželj in Duo s Kvarnera. Igral bo orkester Dražena Botiča iz Zagreba. Konferenca bo Božo Podkrajšek.

■ Društvo upokojencev Maribor-Center bo 11. maja priredilo izlet svojih članov na Pohorje. K.

Pohod ob žici okupirane Ljubljane

Mnogo vprašanj, malo odgovorov

NAŠ REPORTER MED ČLANI TUJIH MESTNIH REPREZENTANC ZA POHOD OB ŽICI

Včeraj popoldne smo v hotelu »Turist« obiskali športnike — udeležence moških mestnih ekip in malega maratona na pohodu »Ob žici okupirane Ljubljane«. Na piko smo vzeli mestne ekipe Varšave, Osla, Leningrada in Moskve, ter Poljaka Gugala in sovjetskega maratona Popova.

Poljski tekmovalci so prispeli predvčeršnjim zvečer iz Varšave preko Dunaja in Zagreba v Ljubljano. Včeraj zjutraj so že trenirali in si ogledali tekmovalno pot. Vodja ekipe Oton Plesiewicz in trener Roman Korban pa sta nam povedala tole: Naša ekipa je sestavljena iz mlajših tekmovalcev, o katerih upamo, da se bodo razvili v tekmovalce svetovnega razreda. Škoda, da so izostali člani prve poljske ekipe Krszyszkowiak, Zimny, Chromik, Ožog in Jochman, ker imajo prav sedaj živahnejši trening za tekmovanje za pokal Kuszozsinskega, ki bo 17. junija.

»Kako mislite, da se bo uvrstila poljska ekipa?«
»Pri nas takih tekov ne poznamo, menim pa, da bo prva ena izmed ekip Sovjetske zveze, mi pa se bomo uvrstili nekeje med drugim in četrtim mestom. Naši najhujši tekmeči bodo razen tekečev SZ še Anglieži in domačini.«

»In kdo od vaših tekmovalcev je vaš najmočnejši?«
»Edward Owczarek, eden najboljših mladih dolgočrtečev na Poljskem in naš up za Tokio. Njegov čas na 3000 m je 8:16.«

»Kaj pa razporeditev vaših tekmovalcev v štafeti?«
»Zal mi je, toda tega vam ne morem reči. Mislim, da je to stvar taktike in bomo razporeditev držali zase, dokler pojde.«

Zanimivo je, da tudi Norvežani oziroma njihov vodja Wolfgang Haffner, ki je podpredsednik atletske zveze Norveške, sodijo, da bo prva ekipa Moskve, na drugo mesto pa se bo uvrstila ekipa Osla. Pozneje smo se še enkrat obrnili do vodje poljske ekipe, kaj meni o tej izjavi Norvežanov, pa nam

je z gotovostjo zatrdil, da se Norvežanov ne boji.
»Gospod Haffner, kdo med vašimi tekmovalci pa je najboljši?«
»Največ upov gojimo s študentom Arneljem Stannesonom, ki je najboljši tekač severne Norveške (1500 m — 3:44:5) in drvarjem Olejem Ellefseterjem, ki se je uveljavil kot smučarski tekač na 30 kilometrov. Menim, da bo ta za naprej zmešal števne še marsikateremu znanemu tekmovalcu.«

Skromna tekmovalca, ki sta stala ob strani, sta se ob tem priznani malo v zadregi samo nasmešnila, toda ne brez ponosa. Kakor Poljaki tako so tudi Norvežani prispeli predvčeršnjim z avionom iz Osla preko Københavna in Frankfurtu v Zagreb in nato v Ljubljano. Z nedeljskimi tekmeči so se hitro spoznali in Poljaki so simpatičnega Oleja hitro krstili za norveškega »Tommyja Stedla« — mož namreč zelo rad in mnogo prepeva. Kakor Poljaki nam tudi Norvežani niso hoteli dati vrstnega reda v štafeti tekmu. In spet je bila za opravičilo — taktika.

BOLOTNIKOV: ZMAGAL BO BOLJŠI ...

Zahvalili smo se in pohiteli na drug konec recepcije. Tam je sedel svetovni rekord na 10.000 metrov — Bolotnikov. Sicer pa Pjotr Bolotnikov ni videti kdo ve kakšen športnik. Preprost fant kakor vsak drug in vrhu vsega se zelo pri-

Samojlov, Bolotnikov, Jefimov in Šiškov.

Se preden smo se predstavi-

šali, smo že napadli:

»Kdaj, kako in kje bo izboljšal svoj svetovni rekord?«

»Mislim, da je moj rekord kar dober in ga ne mislim iz-

boljšati, seveda, če me Arternjuki, Zukov, Zimny ali Gro-

dzky ne prehitijo. Tedaj jim ga bom pa spet odvzel.«

Gotovost pa taka! O rekordih govori kakor o nedeljskem izletu.

»No, morda pa imate v mislih izboljšanje svetovnega rek-

orda Kuca na 5000 metrov?«

»Meseca oktobra sem v Kijevu pretekel to progo v 13:38:0, izboljšal pa bom Kuco v re-

koru v avgustu ali septembru letos na atletskem dvoboju London — Moskva.«

Spet sem obsedel brez besed; če se to uresniči, bo Bolotnikov postal skoraj prerok.

»Kaj pa ostali, ki naskakujejo na ta rekord?«

»Tudi ti imajo šanse, predvsem Artinjuk, Zimny, Grodzky in Halberg.«

»Kako ste sprejeli novico, da prve poljske ekipe ne bo?«

»Odkrito povedano, žal mi je, ker sem vedno za borbo v velikem slogu.«

KOŠARKARSKO PRVENSTVO EVROPE SE NAGIBA H KRAJU

Med četvorico najboljših

BEOGRAD, 5. maja. Sinoči so jugoslovanski košarkarski reprezentanti v tekmi z Madžari zabeležili še eno dragoceno zmago v polfinalu tekmovalja na evropskem prvenstvu. Ta zmaga jim je zagotovila vstop v finale in hkrati tudi mesto med četvorico najboljših ekip, ki se bodo jutri in pojutrišnjem borile za naslov prvaka. Tako se jugoslovanski košarkarji z vsako zmago bolj bližajo eni izmed treh kolaj.

V tej tekmi je bilo po dolgih letih konec bajke o nemoči naših igralcev, kadar igrajo z madžarskimi izbranci. To je bilo osmo uradno srečanje najboljših dvanajstoric Jugoslavije in Madžarske in prvo z zmago za nas. Zmagati v tej tekmi

Bil je čas kosila. Kratek premor, nato pa smo zavili v jedilnico in povabili na razgovor vodjo obeh sovjetskih ekip, zveznega trenerja ZSSR in profesorja na športnem inštitutu v Leningradu Grigorija Isačeviča Nikiforova. V mladih letih je sam tekmoval in se aktivneje udeleževal v atletiki, odbojki, košarki in smučanju. Ponaša se tudi z dvema visokima sovjetskima športnima na-

dal Ljubljano in mu je pri nas zelo všeč. »Mislim, da mi tudi vročina ne bo delala težav.«

»Kaj pa v prihodnje?«

»Želel bi se uvrstiti na tekmovalce v Košice.« »Kaj pa uvrstitev v Košice?« »Veliko je novih talentov, zlasti iz afriških držav, zato o tem ne bi mogel reči nič zanesljivega.« Ob slovesu je vprašal še po Mihalicu in Skrinjarju, ki ju izredno ceni.

Pjotr Bolotnikov (SZ), svetovni rekordar in olimpijski prvak na 10.000 m, deli avtograme pred hotelom »Turist«

slovoma — zaslužnega mojstra športa in zaslužnega trenerja ZSSR. O naši prireditvi ima zelo dobro mnenje, posebno ker pomeni tek »Ob žici« veliko tekmo v znamenju mira.

»Najboljši v moskovski ekipi je Bolotnikov, v leningrajski Artinjuk, med maratonce pa Popov in Bajkov«, je dejal; na vprašanje, kdo bo zmagal, pa je odvrnil kratko: »Boljši!«.

Na hitro smo se poslovili in obiskali še Sergeja Popova in Benedykta Gugala. Popov se je predvsem zanimal za progo, rekel pa nam je, da si je ogle-

Na pogled najstarejši med tekmovalci je Benedykt Gugala, poljski maratonec. O sebi je povedal, da je šele s 24 leti pričel gojiti šport in je bil že od nekdaj zelo vztrajen; ta čas brani dva poljska državna rekorda, na 25 in 30 km (to je najstarejši poljski rekord — od l. 1954), ki sta mu njegova največja uspeha.

Marsikaj bi se bili še lahko pomenili, toda čas je mineval prehitro. Športniki so se razšli po sobah; mi pa čakamo dosežkov na progi. Vsem želimo čimveč uspeha! B. S.

Madžari mislijo na zmago

BEOGRAD, 5. maja. — Za jutrišnji tradicionalni jugoslovansko-madžarski sestanek na zelenem polju je vse pripravljeno. Zadnji trening madžarskega moštva je pokazal, da so Barotijevi varovančci docela nared za ta veliki dvobojski tekma za trening je še bolj pripravljen zveznega kapetana, da je imel pri izbiri reprezentance res srečno roko, zlasti pa je zadovoljen, da bo poškodovani srednji napadalec Albert le lahko nastopil v njej.

Madžarska športna javnost popolnoma zaupa izbrani enajstori, da bo pokazala pravo vrednost madžarskega nogometa. Kolikor bo ponovila igro iz Rotterdam, kjer je pred tednom dni prepričljivo opravičila z Nizozemsko, niti najmanj ne dvomi niti o njenem uspehu na stadionu JLA.

Madžari bodo po vsej priliki nastopili v teple postavi: Groštes, Matral, Dalkoni, Kotasz, Sipos, Solymosi, Sander, Göröcs, Albert, Tichy, Fenyvesi.

Popov (SZ), evropski prvak v maratonu

jazen, lahko bi rekli, saj smo ga najlaže pridobili, da nam je povedal nedeljsko postavbo svoje ekipe. Res pa je, da se nima ničesar bati, saj je ekipa Moskve prvi favoriti, čeprav sam tega ne priznava in meni, da bo borba zelo huda. Moskovska štafeta pa je sestavljena takole: Suslov, Narodiecky,

Poljski atleti — reprezentanca Varšave za štafeti tek — na ljubljanskih ulicah po končanem treningu — Drugi s leve je maratonec Gugala.

ni bilo lahko. Treba se je bilo krepko zagristi vseh 40 minut, preden je kapetan ekipe Daneu podpisal zapisnik, ki bo ostal nema priča o tem sinočnjem velikem zmagoslavju.

Junak te tekme je bil Ivo Daneu. Ko je odpovedal pod ko-

šem Korač, ko Dragoljović ni in ni mogel zadeti od daleč, ko so drugim že skoraj pošle vse sile, tedaj je začel on. Vse je zanesel v igro! Kadarkoli je nameril žogo proti obroču, je zadel v črno, skakal višje od ostalih in naposled — brez pretiravanja — sam vrtil madžarsko petorko.

Jugoslovonom je zdaj odprta pot proti vrhu. Pred njimi so še tri težke bitke. Morali bodo zastaviti vse sile in pokazati višek znanja, če bodo hoteli vzdržati v tem zadnjem naletu.

Tudi druge včerajšnje polfinalne tekme so bile razburljive in napete do zadnjega, čeprav brez kakšnega senzacionalnega rezultata. Moštva polagoma že pešajo. Poljaki na primer niso mogli do živga Belgijcem, pa tudi v dvoboju Bolgarija — ČSSR in Romunija — Turčija sta bila glede na kvaliteto moštev dosežena izredno nizka rezultata.

M. Dermastia

Jugoslavija : Madžarska 72:66 (37:26)

Gledalci so z burnim aplavzom pozdravili prve finaliste, saj je uspeh Jugoslavije doslej najlepši, kar jih je dosegla na evropskih prvenstvih. Najboljši so bili Daneu (25), Nikolić (15) in Korač (12).

Bolgarija : ČSSR 62:60 (35:31)

Belgija : Poljska 66:62 (35:28)

TOLAZILNA SKUPINA ŠVEDSKA : ANGLIJA 70:41 (27:20)

FINSKA : NIZOZEMSKA 79:72 (40:35)

ŠPANIJA : ZAHODNA NEMCIJA 62:49 (29:23)

Navodila udeležencem pohoda »Ob žc«

Odbor za partizanski pohod »Ob žc« okupirane Ljubljane daje udeležencem naslednje informacije:

1. Tekmovalni pohod za moške ekipe v osnovni šoli - Trg revolucije 18 - telefon 20-976.
2. Tekmovalni pohod za ženske ekipe v osnovni šoli - Trg revolucije 18 - telefon 20-976.
3. Množični partizanski marš za moške, mešane in ženske ekipe: za moške, mešane in ženske ekipe v osnovni šoli - Subičeva 1 - telefon 21-104.
4. Množični partizanski marš za moške, ženske in mešane ekipe: za ženske ekipe na Ekonomski srednji šoli - Prešernova 6 - telefon 22-683.
5. Množični partizanski marš za moške, ženske in mešane ekipe srednjih in višjih šol v Tehnični srednji šoli - Aškerčeva 7 - telefon 22-723.
6. Za udeležence malega maratona, štafete moških ekip, štafete ženskih ekip, moških in ženskih ekip srednjih in višjih šol so

garderobe v osnovni šoli - Trg 9. maja (v osnovni šoli v jami za Bežigradom) - telefon 31-440. In na Stadionu »SD Odred« - Triglav, Titova 103 - telefon 32-323.

PRENOSIŠČA

1. Za ženske ekipe, ki tekmujejo v pohodu in maršu, na Učiteljsko - Resljeva 12 - telefon 31-114.
2. Za moške ekipe, ki tekmujejo v pohodu in maršu, v I. gimnaziji - Peričeva 12 (Bežigrad) - telefon 31-024.
3. Za ostale po hotelih

PRHE

1. Na kopalšču Ilirija - Celovška 3 - telefon 20-633.
2. Okrajni zavod za socialno varovanje - Miklošičeva 24 - telefon 39-131.

INFORMACIJE

1. Na glavnem kolodvoru železnice postaje - telefon 30-782.
2. Na glavni avtobusni postaji Ljubljana - Trg OF 4 - telefon 32-085.

KONEC BOJA ZA ŠAHOVSKO KRONO

18. partija je bila po presenetljivi Taljevi zmagi 1. črtni figurami odločilen trenutek za mladega imetnika naslova svetovnega prvaka v poskusu, da bi prevzel pobudo in se zadnji hip omajal za neslajno vodstvo Botvinnika. Toda ta poskus je propadel že kar v začetku partije, ker je Talj kmalu zašel v slab položaj, iz katerega se potem ni več izkopal.

BELI: TALJ - ČRNI: BOTVINIK (KAROKAN)
1. e4, c5 2. d4, d5 3. e5, Lf5 4. h4 (Tal je vztrajno držal enakega ju-riša s kmeti). 4. ... h5! (Botvinnik je bil doslej poskušal tudi h5 in c5, vendar se zdaj ponovno vrača k staremu nadaljevanju, ki je vidi najslabše). 5. g4, Ld7 6. c3 (Beli čaka, saj se ne more razviti sakača na e2. Čeprav vsaj navidezno utrjuje središče - vsa njegova strategija je na majavih temeljih - priznava s tem, da njegov prenaplavljeni izpad s kmeti na kraljevi strani ni prida vreden). 6. ... c5 7. Lg2 (Lovce mora na napadno stran, da bi izsilil naravno črno potezo e5, Kolikšna cena za razvoj desnega krila! 7. ... e5 8. Se2, Lb5! (Zaseda pravilno diagonal). 9. Sa3 (Zdaj preide partija takoj v položaj, ki je za belega strateško izgubljen. Poskušati je kazalo Sf4). 9. ... Lc2 10. Dc2, ed 11. ed, Lc3 12. ba, Se5 13. Le3,

Da5+ 14. Kf1, Sg7 (Zalostna bilanca: kompromitiran položaj, razne težave in slabosti v beli poziciji) 15. Tb1, Th6 16. Lh3 (Ta lovec je že povzročil poraz bele vojske v podobni partiji. Velike izbire pa tudi ni, če hoče beli povežati trdnjavo) 16. ... Dd4 (Vmesna poteza, ki spelje trdnjavo na slabše mesto). 17. Td1, Dc3 (Črnemu se ni mudilo jemati tega, že od 9. poteze na pogin obsojenega kmeta). 18. Kg2, Dd5 19. Dd6 (Menjava dam dokazuje, da je napadalnost belega splahnela in se hoče rešiti v remi. Taka težava ne bo nič manjša). 19. ... ba 20. h5, Kd7 21. Tb1, Th6 22. Kg3, Sa3 23. f4 (Obupen poskus v brezupni poziciji) 23. ... Se4 24. Tc6 (Izsiljevanje, sicer postane črni gospodar odprte linije). 24. ... ab 25. Le1, Se5 26. Td1, Sb4 27. a3, Sa2 (Razbija se beli lovski par). 28. f5, Sf1 29. Tc1, b5 (Poudarja slabost kmeta na a3. Slabše je bilo jemanje na a3 zaradi Tal in Tc6 ter groženj po sedmi vrsti). 30. Tal, Ke7 31. Kf4, Tc6 32. g5, hg+ 33. Kg5, ef (Naperjeno proti f6 in beli kmet bi bil prost). 34. Lf5, Tc6 35. Kf4, Th6 36. Lg4, Tc6 (Poteze pred časovno kontrolo). 37. Tc1, f6 (Črni ni podel v zanko s 37. f6). 38. ... f6+ 39. de, Sre5 40. Td1, Kd6 41. Le4 (Tu je bila partija prekinjena. Botvinnik je kuvertiral 41. ... Tc5 in Talj se je vdal brez nadaljevanja, saj črni ob dveh kmetih več nima veliko težav na poti do zmage).

Velemojster S. Gligorič

BERI SPORED

DANES KOSARKA
BEOGRAD. - Nadaljevanje zaključnega evropskega šampionata. LJUBLJANA. - Nadaljevanje mednarodnega turnirja v šiški ob 18. uri.
NOGOMET
BUDIMPEŠTA. - Madžarska: Jugoslavija (B-ekipi).
STRELJANJE
ZAGREB. - Zbirne tekme za državno reprezentanco.
NAMIZNI TENIS
LJUBLJANA. - Finale pokala za Slovenijo.
JUTRI KOSARKA
BEOGRAD. - Finale evropskega šampionata, Republiško prvenstvo in prvenstvo HL.
NOGOMET
BEOGRAD. - Jugoslavija: Madžarska (A- in mladinski ekipi).
SZEGED. - Madžarska: Jugoslavija (mladi ekipi).
LJUBLJANA. - Partizanski pohod ob žici okupirane Ljubljane.
ODBOJKA
Zvezna liga za moške in ženske.

Na dirki od Varšave do Prage

OLIWA, 5. maja. - Tretja etapa mednarodne kolesarske dirke je potekala od Olsztyna do Gdanska (196 km). Zmagal je Roman Moiceanu s časom 4:55:35, drugi je bil Poljak Gazda (z enakim časom), tretji pa Melihov (SZ). Naši kolesarji Levadič, Zirovnik in Boltežar so prišli na cilj z drugo skupino. Levadič je potreboval čas 5:08:15, Zirovnik pa zaostal za 25. Boltežar pa za 35 sekund. 19 minut za njimi pa so prišli Milenković, Cubrić in Bajc. Značilno za to etapo so bili številni padci, predvsem zaradi močnega vetra in deževnega vremena. Zaradi hujskih padcev Cubrića in Milenkovića, ki sta precej zaostala, je naša ekipa zadržala v generalnem plasmanu s petega na predzadnje, štirinajsto mesto.

OBJAVA
Atletška zveza Slovenije poziva vse sodnike na atletsko prireditel, ki bo v nedeljo ob 15.30 na stadionu ob Titovi cesti.

Mešalce za predelavo živinske krme z granuliranjem in specialnim mlinom za lucerno velike kapacitete proizvaja »LIFAM« - Livnjska in fabrika mašina STARA PAZOVA 3549

UČITELJSKI ZBOR IN UČENCI OSNOVNE SOLE I NOVO MESTO,

sporočata pretresljivo vest, da je tragično umrl naš dragi

ŽIVKO ZAVNIK

učenec 7. a razreda

Prijubljenega učenca in sošolca bomo ohranili v trajnem spominu.

OSNOVNA ŠOLA I NOVO MESTO

- 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Ko pomlad cvetoča pride... - (Narodne in domače viže) - 20.20 Prijubljene popevke, veliki zabavni orkestri in plesni ansambli - 21.00 »Poslušaj in povej nam!« - Viden-Krško - Radovljica - 22.15 Oddaja za naše izseljence - 23.05 Do polnoči v plesnem ritmu - 24.00 Zgodnja poročila in zaključek oddaje.

DRUGI PROGRAM

19.00 Dunajski valčki - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Sobotni glasbeni večer - 21.00 Glasba za ples - 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda drugega programa za naslednji dan - 22.15-23.00 Posnetki s koncerta: »Dutch swing college band«.

TELEVIZIJA

Beograd 16.00 Prenos evropskega prvenstva v košarki.
Ljubljana 18.00 Miloš Mikeln: »Atomske bombe ni več« - TV igra za mladino.
Zagreb 18.45 TV film iz serije »Nevarnost je moj poklic«.
Beograd 20.00 TV Dnevnik.
Zagreb 20.15 TV helikopter - reklamna oddaja. 20.30 Sestanek mladih - Zabavno glasbena oddaja.
Beograd 21.30 TV film iz serije »Kapitan David Grief«. 22.00 Prenos evropskega prvenstva v košarki.

MESTNI VODOVOD LJUBLJANA

obvešča odjemalce, da ima od dne 8. maja 1961 novo številko žiro računa in sicer 600-19-1-1287 3688

Administrativno moč z znanjem strojepejsja - sprejme tako j Industrijsko podjetje v Ljubljani

Ponudbe pošljite v oglasni oddelček »Dela« pod »Hitra in vestna«. 3691

TOVARNA USNJA STANDARD - KRANJ sprejme STROJNEGA TEHNIKA z večletno prakso. - Prijave sprejema - Uprava podjetja do 15. maja 1961. 3721

TRGOVSKE POMOČNIKE (SAMO MOŠKE) sprejme za svojo non-stop prodajalno Trgovsko podjetje s tekstilnim blagom »VOLNA«

Ljubljana, Wolfova ul. 1. Prejemki po učinku. Ponudbe pošljite na Upravo podjetja. 3731

Kmetijsko gospodarstvo Arja vas-Petrovč razprodaja na LICITACIJI

odvisna osnovna sredstva: slamoreznicno, konjske grablje, obračalnik in drugo. Razprodaja se kompletna mlinska naprava, valjni stroj, mlinski kamni - in ostalo.

Licitacija bo na sedežu Uprave v nedeljo, 21. maja ob 8. uri za socialistični in ob 9. uri za privatni sektor. 3722

UPRAVNI ODBOR Kmetijsko vinarске zadruga Vipava razpisuje

prosta delovna mesta za: 1. šefa računovodstva 2. vodjo komercialnega sektorja 3. šefa tehničnega sektorja

Pogoji: visoka ali višja strokovna izobrazba s 3-letno prakso ali srednja strokovna izobrazba s 5-letno prakso na vodilnih delovnih mestih. Ostalo po sporazumu. - Rok za prijavo je do 20. maja 1961. leta. Nastop službe takoj. Ponudbe pošljite na Upravo KVZ Vipava. 3723

Mline na kladiva različnih kapacitet: od 100 kg do 12.000 kg lahko vidite na Novosadskem sejmu - razstava številka 2502, sekija D - proizvod »LIFAM« - Stara Pazova 3550

PODJETJE CHROM - METAL - VELENJE - SPREJME TAKO J

za svoj galvaniski obrat: VEČ KVALIFICIRANIH BRUSILCEV VEČ PRIUČENIH BRUSILCEV s prakso

lamska oziroma družinska stanovanja so na razpolago. - Osební dohodki po dogovoru in po učinku. 3698

Svilarski kombinat »NONČA KAMIŠEVA«, TITOV VELES, POTREBUJE ŠEFA PROIZVODNJE

POGOJI: DOKONČANA TEKSTILNA FAKULTETA ALI VIŠJA TEKSTILNA ŠOLA IN NAD 5 LET PRAKSE V TEKSTILNO-SVILARSKI INDUSTRIJI ALI TEKSTILNI TEHNIK Z NAD 10 LET DELOVNEGA STAŽA V SVILARSKI INDUSTRIJI IN NA VODILNIH MESTIH.

PLAČA PO DOGOVORU. STANOVANJE JE ZAGOTOVLJENO. - NASTOP SLUŽBE PO SPORAZUMU ALI TAKOJ.

UPRAVNI ODBOR 3735

Za novoosnovano grupo za varnost pri delu ISCEMO STROJNEGA in ELEKTRO INŽENIRJA ali TEHNIKA z daljšo prakso

Delo konsultativno in raziskovalne narave, izdelava elaboratov in projektov ter pedagoško delo. Osební dohodki po dogovoru. Stanovanje zagotovljeno. - Možnost specializacije. Ponudbe pošljite na Zavod za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela v Kranju, Cesta Staneta Zagarja št. 33, telefon št. 22-14. 3693

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri **Elektrotehničnem podjetju »ELEKTROTEHNA«, Ljubljana** RAZPISUJE DELOVNA MESTA **KOMERCIALISTOV za nabavno-prodajni oddelček**

Plača po tarifnem pravilniku in pravilniku po učinku. Ponudbe z navedbo šolske izobrazbe in dosedanjih zaposlitev pošljite na **UPRAVO PODJETJA. 3432**

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri **podjetju »LESONIT«, ILIRSKA BISTRICA** razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. POMOČNIKA ANALITIKA
2. VODJE MEHANIČNE DELAVNICE
3. TEHNIČNEGA RISARJA

Pogoji: pod točko 1. ekonomska srednja šola ali večletna praksa v analitskem ali računovodskem sektorju, pod točko 2. mojstrska šola ali visoka kvalifikacija v kovinski stroji z večletno prakso v vodstvu obrata ali delavnice.

Ponudbe pošljite pisмено do 15. maja na Upravo podjetja »LESONIT«, Ilirska Bistrica, Ulica Nikole Tesle št. 11. 3696

Obvestilo

o žrebanju nagrad za obiskovalce POMLADANSKEGA MEDNARODNEGA ZAGREBSKEGA VELESEJMA 1961. leta

ZA NASLEDNJE KOMISIJSKO IZZREBANE ŠTEVILKE KUPljenih VSTOPNIC SO OBISKOVALCI POMLADANSKEGA ZAGREBSKEGA VELESEJMA DOBILI 50 ROČNIH UR SVICARSE ZNAMKE »DARWIL«:

424.742, 234.128, 429.523, 367.365, 427.447, 431.809, 232.494, 238.451, 364.132, 419.437, 435.241, 234.521, 429.789, 238.543, 298.201, 367.174, 431.792, 247.974, 360.160, 248.977, 435.382, 238.068, 302.012, 236.571, 434.464, 241.852, 367.147, 241.312, 241.119, 351.040, 347.296, 360.436, 302.298, 302.679, 436.549, 418.139, 436.232, 368.993, 427.565, 367.963, 430.489, 248.258, 418.231, 347.943, 368.603, 345.991, 349.904, 234.513, 234.267, 425.832.

Nagrade lahko dobite vsak delavnik od 8. do 13. ure v upravnem poslopiju Zagrebskega velesejma, propagandni sektor, Zagreb, Aleja Borisa Kidriča b. b., do vključno 31. julija 1961. leta, ob predložitvi sejemске vstopnice.

RAZSTAVLJAJTE NA JESENSKEM ZAGREBSKEM VELESEJMU od 9. do 24. septembra 1961.

Rok za prijave do 15. maja 1961.

PREJMEMO TAKO J

VESTNO RAZNAŠALKO

za raznašanje lista v Hrastniku

STIRIURNA ZAPOSLOITEV - DOBER ZASLUZEK.

J. P. »DELO« - PODRUŽNICA TRBOVLJE

DELOVNI KOLEKTIV TOVARNE

SATURNUS - LJUBLJANA-MOSTE

IMA PROSTO DELOVNO MESTO

varnostnega tehnika

Prednost imajo interesi z dokončano Tehnično srednjo šolo ali pa mojstrsko šolo strojne stroke.

Interesi naj se zgledajo osebno ali pošljejo pismeno ponudbo na **UPRAVO PODJETJA. 3662**

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom in znancom, da je nenadoma umrl naš dragi brat, svak, stric

EDVARD NOVAK

uslužbenec »Dela«

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 7. maja 1961, ob 17. uri izpred pokopališča na Viču. Do pogreba leži na Zalah v Antonovi mrliški vežici.

Zalujoči: sestra Mici, brat Mirko in družine: Novak, Merhar, Škerlj, Kureč, Sojer, Karo in Ahčan

Ljubljana, 5. maja 1961.

SPOROČAMO ZALOSTNO VEST, DA JE DNE 4. MAJA 1961 NENADOMA PREMINIL ČLAN NAŠEGA KOLEKTIVA

Edvard Novak

POGREB BO V NEDELJO, 7. MAJA 1961, OB 17. URI NA VIŠKEM POKOPALIŠČU.

POŽRTVOVALNEGA TOVARISA TER DOBREGA IN VESTNEGA DELAVCA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU.

UPRAVA IN SINDIKALNA PODRUŽNICA ČASOPISNEGA PODJETJA »DELO«

V neizmerni žalosti sporočamo vsem, ki so jo poznali, da je 4. maja 1961 umrla naša ljuba sestra

MARIJA STROPNIK

upokojenka Drž. železnice

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, 6. maja 1961, ob 17.30 iz Frančiškove mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči: sestra Pavla, brata Polde in France ter ostali

Ljubljana, 4. maja 1961.

V 88. letu starosti in 59. letu mašništva je v četrtek, dne 4. maja 1961 umrl v Ribnici

ENGELBERT RAKOVEC

župnik v poklju in zlatomašnik

Pogreb pokojnega bo v soboto, dne 6. maja 1961, ob 16. uri na pokopališču v Hrovači pri Ribnici na Dolenjskem.

Naj počiva v miru! Ribnica na Dolenjskem, dne 5. maja 1961.

Dekanjska duhovščina

ZAHVALA - Ob smrti najine drage, nepozabne mame

FANI TOMŠIČ, roj. KUNSTEL

se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so jo spremili na zadnji poti in sočustvovali z nama. Posebna zahvala zdravnikom dr. Zekšu in primariju dr. Brandstätterju za trud, da bi jo nama še ohranila.

Zalujoči: hčerki Hela Lovrenčič in Marija Agneletto Vrhnika, dne 5. maja 1961.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljubljene mame

KATARINE SENEGAČNIK roj. GORJANC

se najpriskrnejše zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njen zadnji poti, jo obsuli s tolikim cvetjem, nam stali ob strani in z nami sočustvovali. Iskrena zahvala tudi duhovščini za spremstvo, zlasti še govorniku za poslovljne besede ob grobu.

Senegačnikovi Ljubljana, Škofja Loka, Ponikva, 4. maja 1961.

Najcenejši in najbolj kakovosten radijski sprejemnik na jugoslovanskem tržišču

RR-135, samo 18.800 din

Izberite po vašem okusu radijski sprejemnik v 3 variantah - kupite radijski sprejemnik RR-135

TEDENSKI PROGRAM RADIA LJUBLJANA OD 7. V. DO 13. V. 1961

NEDELJA, 7. MAJA

6.00-8.00 Dobro jutro!
8.00-9.00 Veselo na poti
9.00-10.00 Reklame
10.00-11.00 Radijski koledar in prireditve dneva
11.00-12.00 Igra Pihalni orkester JLA p. v. Pavlin Brulj
12.00-13.00 Mladinska radijska igra - M. Milne - M. Stanovnik: Okrog niše na Pujevem oglu
13.00-14.00 Iz albuma skladb za otroke
14.00-15.00 Reportaža - P. Pohod ob izci okupirane Ljubljane
15.00-16.00 Laha glasba jugoslovanskih avtorjev
16.00-17.00 Se pomnite, tovarši... Ob izci okupirane Ljubljane - II.
17.00-18.00 Nekaj skladb Francija Sturma - Male skladbe (pianist Marijan Lipovšek) - Fantazija (Ali Dermelj) - violina, Pavel Šilc (klavir)
18.00-19.00 Spoznavajmo svet in domovino! (Magistronski posnetki javne mladinske oddaje z dne 1. maja 1961)
19.00-20.00 Zabavni intermezzo
20.00-21.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I.
21.00-22.00 Obvestila in zabavna glasba
22.00-23.00 Za našo glasbo
23.00-24.00 Zabavni orkestri tega tedna
24.00-25.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II.
25.00-26.00 Popularne melodije - Antonin Dvorak: Nocturno (Arthur Vinograd s svojim orkestrom) - Madžarski plesi 5, 8, 9 (violinist David Ojstrah, pianist Vladimir Jampolski) - "Camille Saint-Saens: Havanaise (violinist Jaka Heitert in simfončni orkester, dirigira William Steinberg) - George Bizet: Uvertura k operi Carmen (Orkester RCA Victor dirigira Fritz Reiner)
26.00-27.00 Humoreska tega tedna - Smiljan Rozman: Zgodba o nesrečnem vagonu
27.00-28.00 Zabavni orkester Raphaela
28.00-29.00 Peli so jih mati moja (Slovenske narodne pesmi)
29.00-30.00 Prenos mednarodne nogometne tekme Madžarska: Jugoslavija - v odmoru ob 23.00
30.00-31.00 Reportaža iz atletskega mitinga v Ljubljani
31.00-32.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
32.00-33.00 Radijski dnevnik in športna poročila
33.00-34.00 Izberite melodijo tedna! (Nagrada zabavnoglasbeno oddaja)
34.00-35.00 Hammond orgle
35.00-36.00 W. A. Mozart v operi - II. oddaja
36.00-37.00 Ples ob radijskem sprejemanju
37.00-38.00 Uro pri jugoslovanskih skladateljih: Janez Matičič: Poeme lyrique (Gorj Ožim - violina, Hilda Horak-Cas - klavir) - Petar Stokanović: Andante in rondo (Jože Fajout rog, Nada Verbič - klavir) - Bruno Bjelinski: Brez vrnitve - ciklus pesmi na staro kitajsko liriko (Milica Miladinović - mezzosopran, Marijan Lipovšek - klavir) - Milica Miladinović: Devet minut (Jani Komar - klavir) - Karol Pahor: Divertimento za pihalni trio (Jože Pogacnik - flauta, Franjo Bregar - oboa, Ton Rupar - fagot)
38.00-39.00 Radijska poročila in zaključek oddaje

PONEDELJEK, 8. MAJA

6.00-8.00 Dobro jutro!
8.00-9.00 Nekaj domačih
9.00-10.00 Reklame
10.00-11.00 Od koncerta grossa do rap-sode
11.00-12.00 Popevke se vrtijo
12.00-13.00 Naš podkast - Tagore - I - I - I
13.00-14.00 V svetu opernih melodij
14.00-15.00 Glasbeni magazin
15.00-16.00 Poje zbor Kluba koroških Slovencev p. v. Honzaja Novaka
16.00-17.00 Poje svet v jazz - Dvanajst-takti jazz (ponovitev)
17.00-18.00 Za otroke: A. Pohod Zelene-ga Jurija (reportaža); b) "Barčica po morju plava" in druge slovenske narodne pe-sni v izvedbi gojenec Glas-bene šole Center-Ljubljana
18.00-19.00 Igra vam kmetička godba
19.00-20.00 Kmetijski nasveti - Ing. Mi-leva Kač: Zdrav in velik pridelek hmelja z najcenejšim postopkom
20.00-21.00 Zvočni kalendar
21.00-22.00 Rok Klopčič igra Gershwin-a in Prokofjeva in Heifetzovih prireditih
22.00-23.00 Obvestila in zabavna glasba
23.00-24.00 Emil Adamič - Kruno Cip-č: Otroška suita (Orkester mariborski orkester dirigira Jakov Cipč)
24.00-25.00 Od polke do mamba
25.00-26.00 Jugoslovanske radijske po-staje pozdravljajo slovenske poslušalce - Radio Skopje
26.00-27.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
27.00-28.00 Obvestila, reklame in zabav-na glasba
28.00-29.00 Naši poslušalci na tujem - Simona Krivc: Bila sem gost pri angleških družinah
29.00-30.00 Arje scene iz slovenskih o-per - P. I. Čajkovski: Ta-janino pismo iz opere Ev-genij Onegin (E. D. Krugi-koval)
30.00-31.00 Lokalni dnevnik
31.00-32.00 Lokalni dnevnik
32.00-33.00 Lokalni dnevnik
33.00-34.00 Lokalni dnevnik
34.00-35.00 Lokalni dnevnik
35.00-36.00 Lokalni dnevnik
36.00-37.00 Lokalni dnevnik
37.00-38.00 Lokalni dnevnik
38.00-39.00 Lokalni dnevnik
39.00-40.00 Lokalni dnevnik
40.00-41.00 Lokalni dnevnik
41.00-42.00 Lokalni dnevnik
42.00-43.00 Lokalni dnevnik
43.00-44.00 Lokalni dnevnik
44.00-45.00 Lokalni dnevnik
45.00-46.00 Lokalni dnevnik
46.00-47.00 Lokalni dnevnik
47.00-48.00 Lokalni dnevnik
48.00-49.00 Lokalni dnevnik
49.00-50.00 Lokalni dnevnik
50.00-51.00 Lokalni dnevnik
51.00-52.00 Lokalni dnevnik
52.00-53.00 Lokalni dnevnik
53.00-54.00 Lokalni dnevnik
54.00-55.00 Lokalni dnevnik
55.00-56.00 Lokalni dnevnik
56.00-57.00 Lokalni dnevnik
57.00-58.00 Lokalni dnevnik
58.00-59.00 Lokalni dnevnik
59.00-60.00 Lokalni dnevnik
60.00-61.00 Lokalni dnevnik
61.00-62.00 Lokalni dnevnik
62.00-63.00 Lokalni dnevnik
63.00-64.00 Lokalni dnevnik
64.00-65.00 Lokalni dnevnik
65.00-66.00 Lokalni dnevnik
66.00-67.00 Lokalni dnevnik
67.00-68.00 Lokalni dnevnik
68.00-69.00 Lokalni dnevnik
69.00-70.00 Lokalni dnevnik
70.00-71.00 Lokalni dnevnik
71.00-72.00 Lokalni dnevnik
72.00-73.00 Lokalni dnevnik
73.00-74.00 Lokalni dnevnik
74.00-75.00 Lokalni dnevnik
75.00-76.00 Lokalni dnevnik
76.00-77.00 Lokalni dnevnik
77.00-78.00 Lokalni dnevnik
78.00-79.00 Lokalni dnevnik
79.00-80.00 Lokalni dnevnik
80.00-81.00 Lokalni dnevnik
81.00-82.00 Lokalni dnevnik
82.00-83.00 Lokalni dnevnik
83.00-84.00 Lokalni dnevnik
84.00-85.00 Lokalni dnevnik
85.00-86.00 Lokalni dnevnik
86.00-87.00 Lokalni dnevnik
87.00-88.00 Lokalni dnevnik
88.00-89.00 Lokalni dnevnik
89.00-90.00 Lokalni dnevnik
90.00-91.00 Lokalni dnevnik
91.00-92.00 Lokalni dnevnik
92.00-93.00 Lokalni dnevnik
93.00-94.00 Lokalni dnevnik
94.00-95.00 Lokalni dnevnik
95.00-96.00 Lokalni dnevnik
96.00-97.00 Lokalni dnevnik
97.00-98.00 Lokalni dnevnik
98.00-99.00 Lokalni dnevnik
99.00-100.00 Lokalni dnevnik
100.00-101.00 Lokalni dnevnik
101.00-102.00 Lokalni dnevnik
102.00-103.00 Lokalni dnevnik
103.00-104.00 Lokalni dnevnik
104.00-105.00 Lokalni dnevnik
105.00-106.00 Lokalni dnevnik
106.00-107.00 Lokalni dnevnik
107.00-108.00 Lokalni dnevnik
108.00-109.00 Lokalni dnevnik
109.00-110.00 Lokalni dnevnik
110.00-111.00 Lokalni dnevnik
111.00-112.00 Lokalni dnevnik
112.00-113.00 Lokalni dnevnik
113.00-114.00 Lokalni dnevnik
114.00-115.00 Lokalni dnevnik
115.00-116.00 Lokalni dnevnik
116.00-117.00 Lokalni dnevnik
117.00-118.00 Lokalni dnevnik
118.00-119.00 Lokalni dnevnik
119.00-120.00 Lokalni dnevnik
120.00-121.00 Lokalni dnevnik
121.00-122.00 Lokalni dnevnik
122.00-123.00 Lokalni dnevnik
123.00-124.00 Lokalni dnevnik
124.00-125.00 Lokalni dnevnik
125.00-126.00 Lokalni dnevnik
126.00-127.00 Lokalni dnevnik
127.00-128.00 Lokalni dnevnik
128.00-129.00 Lokalni dnevnik
129.00-130.00 Lokalni dnevnik
130.00-131.00 Lokalni dnevnik
131.00-132.00 Lokalni dnevnik
132.00-133.00 Lokalni dnevnik
133.00-134.00 Lokalni dnevnik
134.00-135.00 Lokalni dnevnik
135.00-136.00 Lokalni dnevnik
136.00-137.00 Lokalni dnevnik
137.00-138.00 Lokalni dnevnik
138.00-139.00 Lokalni dnevnik
139.00-140.00 Lokalni dnevnik
140.00-141.00 Lokalni dnevnik
141.00-142.00 Lokalni dnevnik
142.00-143.00 Lokalni dnevnik
143.00-144.00 Lokalni dnevnik
144.00-145.00 Lokalni dnevnik
145.00-146.00 Lokalni dnevnik
146.00-147.00 Lokalni dnevnik
147.00-148.00 Lokalni dnevnik
148.00-149.00 Lokalni dnevnik
149.00-150.00 Lokalni dnevnik
150.00-151.00 Lokalni dnevnik
151.00-152.00 Lokalni dnevnik
152.00-153.00 Lokalni dnevnik
153.00-154.00 Lokalni dnevnik
154.00-155.00 Lokalni dnevnik
155.00-156.00 Lokalni dnevnik
156.00-157.00 Lokalni dnevnik
157.00-158.00 Lokalni dnevnik
158.00-159.00 Lokalni dnevnik
159.00-160.00 Lokalni dnevnik
160.00-161.00 Lokalni dnevnik
161.00-162.00 Lokalni dnevnik
162.00-163.00 Lokalni dnevnik
163.00-164.00 Lokalni dnevnik
164.00-165.00 Lokalni dnevnik
165.00-166.00 Lokalni dnevnik
166.00-167.00 Lokalni dnevnik
167.00-168.00 Lokalni dnevnik
168.00-169.00 Lokalni dnevnik
169.00-170.00 Lokalni dnevnik
170.00-171.00 Lokalni dnevnik
171.00-172.00 Lokalni dnevnik
172.00-173.00 Lokalni dnevnik
173.00-174.00 Lokalni dnevnik
174.00-175.00 Lokalni dnevnik
175.00-176.00 Lokalni dnevnik
176.00-177.00 Lokalni dnevnik
177.00-178.00 Lokalni dnevnik
178.00-179.00 Lokalni dnevnik
179.00-180.00 Lokalni dnevnik
180.00-181.00 Lokalni dnevnik
181.00-182.00 Lokalni dnevnik
182.00-183.00 Lokalni dnevnik
183.00-184.00 Lokalni dnevnik
184.00-185.00 Lokalni dnevnik
185.00-186.00 Lokalni dnevnik
186.00-187.00 Lokalni dnevnik
187.00-188.00 Lokalni dnevnik
188.00-189.00 Lokalni dnevnik
189.00-190.00 Lokalni dnevnik
190.00-191.00 Lokalni dnevnik
191.00-192.00 Lokalni dnevnik
192.00-193.00 Lokalni dnevnik
193.00-194.00 Lokalni dnevnik
194.00-195.00 Lokalni dnevnik
195.00-196.00 Lokalni dnevnik
196.00-197.00 Lokalni dnevnik
197.00-198.00 Lokalni dnevnik
198.00-199.00 Lokalni dnevnik
199.00-200.00 Lokalni dnevnik
200.00-201.00 Lokalni dnevnik
201.00-202.00 Lokalni dnevnik
202.00-203.00 Lokalni dnevnik
203.00-204.00 Lokalni dnevnik
204.00-205.00 Lokalni dnevnik
205.00-206.00 Lokalni dnevnik
206.00-207.00 Lokalni dnevnik
207.00-208.00 Lokalni dnevnik
208.00-209.00 Lokalni dnevnik
209.00-210.00 Lokalni dnevnik
210.00-211.00 Lokalni dnevnik
211.00-212.00 Lokalni dnevnik
212.00-213.00 Lokalni dnevnik
213.00-214.00 Lokalni dnevnik
214.00-215.00 Lokalni dnevnik
215.00-216.00 Lokalni dnevnik
216.00-217.00 Lokalni dnevnik
217.00-218.00 Lokalni dnevnik
218.00-219.00 Lokalni dnevnik
219.00-220.00 Lokalni dnevnik
220.00-221.00 Lokalni dnevnik
221.00-222.00 Lokalni dnevnik
222.00-223.00 Lokalni dnevnik
223.00-224.00 Lokalni dnevnik
224.00-225.00 Lokalni dnevnik
225.00-226.00 Lokalni dnevnik
226.00-227.00 Lokalni dnevnik
227.00-228.00 Lokalni dnevnik
228.00-229.00 Lokalni dnevnik
229.00-230.00 Lokalni dnevnik
230.00-231.00 Lokalni dnevnik
231.00-232.00 Lokalni dnevnik
232.00-233.00 Lokalni dnevnik
233.00-234.00 Lokalni dnevnik
234.00-235.00 Lokalni dnevnik
235.00-236.00 Lokalni dnevnik
236.00-237.00 Lokalni dnevnik
237.00-238.00 Lokalni dnevnik
238.00-239.00 Lokalni dnevnik
239.00-240.00 Lokalni dnevnik
240.00-241.00 Lokalni dnevnik
241.00-242.00 Lokalni dnevnik
242.00-243.00 Lokalni dnevnik
243.00-244.00 Lokalni dnevnik
244.00-245.00 Lokalni dnevnik
245.00-246.00 Lokalni dnevnik
246.00-247.00 Lokalni dnevnik
247.00-248.00 Lokalni dnevnik
248.00-249.00 Lokalni dnevnik
249.00-250.00 Lokalni dnevnik
250.00-251.00 Lokalni dnevnik
251.00-252.00 Lokalni dnevnik
252.00-253.00 Lokalni dnevnik
253.00-254.00 Lokalni dnevnik
254.00-255.00 Lokalni dnevnik
255.00-256.00 Lokalni dnevnik
256.00-257.00 Lokalni dnevnik
257.00-258.00 Lokalni dnevnik
258.00-259.00 Lokalni dnevnik
259.00-260.00 Lokalni dnevnik
260.00-261.00 Lokalni dnevnik
261.00-262.00 Lokalni dnevnik
262.00-263.00 Lokalni dnevnik
263.00-264.00 Lokalni dnevnik
264.00-265.00 Lokalni dnevnik
265.00-266.00 Lokalni dnevnik
266.00-267.00 Lokalni dnevnik
267.00-268.00 Lokalni dnevnik
268.00-269.00 Lokalni dnevnik
269.00-270.00 Lokalni dnevnik
270.00-271.00 Lokalni dnevnik
271.00-272.00 Lokalni dnevnik
272.00-273.00 Lokalni dnevnik
273.00-274.00 Lokalni dnevnik
274.00-275.00 Lokalni dnevnik
275.00-276.00 Lokalni dnevnik
276.00-277.00 Lokalni dnevnik
277.00-278.00 Lokalni dnevnik
278.00-279.00 Lokalni dnevnik
279.00-280.00 Lokalni dnevnik
280.00-281.00 Lokalni dnevnik
281.00-282.00 Lokalni dnevnik
282.00-283.00 Lokalni dnevnik
283.00-284.00 Lokalni dnevnik
284.00-285.00 Lokalni dnevnik
285.00-286.00 Lokalni dnevnik
286.00-287.00 Lokalni dnevnik
287.00-288.00 Lokalni dnevnik
288.00-289.00 Lokalni dnevnik
289.00-290.00 Lokalni dnevnik
290.00-291.00 Lokalni dnevnik
291.00-292.00 Lokalni dnevnik
292.00-293.00 Lokalni dnevnik
293.00-294.00 Lokalni dnevnik
294.00-295.00 Lokalni dnevnik
295.00-296.00 Lokalni dnevnik
296.00-297.00 Lokalni dnevnik
297.00-298.00 Lokalni dnevnik
298.00-299.00 Lokalni dnevnik
299.00-300.00 Lokalni dnevnik
300.00-301.00 Lokalni dnevnik
301.00-302.00 Lokalni dnevnik
302.00-303.00 Lokalni dnevnik
303.00-304.00 Lokalni dnevnik
304.00-305.00 Lokalni dnevnik
305.00-306.00 Lokalni dnevnik
306.00-307.00 Lokalni dnevnik
307.00-308.00 Lokalni dnevnik
308.00-309.00 Lokalni dnevnik
309.00-310.00 Lokalni dnevnik
310.00-311.00 Lokalni dnevnik
311.00-312.00 Lokalni dnevnik
312.00-313.00 Lokalni dnevnik
313.00-314.00 Lokalni dnevnik
314.00-315.00 Lokalni dnevnik
315.00-316.00 Lokalni dnevnik
316.00-317.00 Lokalni dnevnik
317.00-318.00 Lokalni dnevnik
318.00-319.00 Lokalni dnevnik
319.00-320.00 Lokalni dnevnik
320.00-321.00 Lokalni dnevnik
321.00-322.00 Lokalni dnevnik
322.00-323.00 Lokalni dnevnik
323.00-324.00 Lokalni dnevnik
324.00-325.00 Lokalni dnevnik
325.00-326.00 Lokalni dnevnik
326.00-327.00 Lokalni dnevnik
327.00-328.00 Lokalni dnevnik
328.00-329.00 Lokalni dnevnik
329.00-330.00 Lokalni dnevnik
330.00-331.00 Lokalni dnevnik
331.00-332.00 Lokalni dnevnik
332.00-333.00 Lokalni dnevnik
333.00-334.00 Lokalni dnevnik
334.00-335.00 Lokalni dnevnik
335.00-336.00 Lokalni dnevnik
336.00-337.00 Lokalni dnevnik
337.00-338.00 Lokalni dnevnik
338.00-339.00 Lokalni dnevnik
339.00-340.00 Lokalni dnevnik
340.00-341.00 Lokalni dnevnik
341.00-342.00 Lokalni dnevnik
342.00-343.00 Lokalni dnevnik
343.00-344.00 Lokalni dnevnik
344.00-345.00 Lokalni dnevnik
345.00-346.00 Lokalni dnevnik
346.00-347.00 Lokalni dnevnik
347.00-348.00 Lokalni dnevnik
348.00-349.00 Lokalni dnevnik
349.00-350.00 Lokalni dnevnik
350.00-351.00 Lokalni dnevnik
351.00-352.00 Lokalni dnevnik
352.00-353.00 Lokalni dnevnik
353.00-354.00 Lokalni dnevnik
354.00-355.00 Lokalni dnevnik
355.00-356.00 Lokalni dnevnik
356.00-357.00 Lokalni dnevnik
357.00-358.00 Lokalni dnevnik
358.00-359.00 Lokalni dnevnik
359.00-360.00 Lokalni dnevnik
360.00-361.00 Lokalni dnevnik
361.00-362.00 Lokalni dnevnik
362.00-363.00 Lokalni dnevnik
363.00-364.00 Lokalni dnevnik
364.00-365.00 Lokalni dnevnik
365.00-366.00 Lokalni dnevnik
366.00-367.00 Lokalni dnevnik
367.00-368.00 Lokalni dnevnik
368.00-369.00 Lokalni dnevnik
369.00-370.00 Lokalni dnevnik
370.00-371.00 Lokalni dnevnik
371.00-372.00 Lokalni dnevnik
372.00-373.00 Lokalni dnevnik
373.00-374.00 Lokalni dnevnik
374.00-375.00 Lokalni dnevnik
375.00-376.00 Lokalni dnevnik
376.00-377.00 Lokalni dnevnik
377.00-378.00 Lokalni dnevnik
378.00-379.00 Lokalni dnevnik
379.00-380.00 Lokalni dnevnik
380.00-381.00 Lokalni dnevnik
381.00-382.00 Lokalni dnevnik
382.00-383.00 Lokalni dnevnik
383.00-384.00 Lokalni dnevnik
384.00-385.00 Lokalni dnevnik
385.00-386.00 Lokalni dnevnik
386.00-387.00 Lokalni dnevnik
387.00-388.00 Lokalni dnevnik
388.00-389.00 Lokalni dnevnik
389.00-390.00 Lokalni dnevnik
390.00-391.00 Lokalni dnevnik
391.00-392.00 Lokalni dnevnik
392.00-393.00 Lokalni dnevnik
393.00-394.00 Lokalni dnevnik
394.00-395.00 Lokalni dnevnik
395.00-396.00 Lokalni dnevnik
396.00-397.00 Lokalni dnevnik
397.00-398.00 Lokalni dnevnik
398.00-399.00 Lokalni dnevnik
399.00-400.00 Lokalni dnevnik
400.00-401.00 Lokalni dnevnik
401.00-402.00 Lokalni dnevnik
402.00-403.00 Lokalni dnevnik
403.00-404.00 Lokalni dnevnik
404.00-405.00 Lokalni dnevnik
405.00-406.00 Lokalni dnevnik
406.00-407.00 Lokalni dnevnik
407.00-408.00 Lokalni dnevnik
408.00-409.00 Lokalni dnevnik
409.00-410.00 Lokalni dnevnik
410.00-411.00 Lokalni dnevnik
411.00-412.00 Lokalni dnevnik
412.00-413.00 Lokalni dnevnik
413.00-414.00 Lokalni dnevnik
414.00-415.00 Lokalni dnevnik
415.00-416.00 Lokalni dnevnik
416.00-417.00 Lokalni dnevnik
417.00-418.00 Lokalni dnevnik
418.00-419.00 Lokalni dnevnik
419.00-420.00 Lokalni dnevnik
420.00-421.00 Lokalni dnevnik
421.00-422.00 Lokalni dnevnik
422.00-423.00 Lokalni dnevnik
423.00-424.00 Lokalni dnevnik
424.00-425.00 Lokalni dnevnik
425.00-426.00 Lokalni dnevnik
426.00-427.00 Lokalni dnevnik
427.00-428.00 Lokalni dnevnik
428.00-429.00 Lokalni dnevnik
429.00-430.00 Lokalni dnevnik
430.00-431.00 Lokalni dnevnik
431.00-432.00 Lokalni dnevnik
432.00-433.00 Lokalni dnevnik
433.00-434.00 Lokalni dnevnik
434.00-435.00 Lokalni dnevnik
435.00-436.00 Lokalni dnevnik
436.00-437.00 Lokalni dnevnik
437.00-438.00 Lokalni dnevnik
438.00-439.00 Lokalni dnevnik
439.00-440.00 Lokalni dnevnik
440.00-441.00 Lokalni dnevnik
441.00-442.00 Lokalni dnevnik
442.00-443.00 Lokalni dnevnik
443.00-444.00 Lokalni dnevnik
444.00-445.00 Lokalni dnevnik
445.00-446.00 Lokalni dnevnik
446.00-447.00 Lokalni dnevnik
447.00-448.00 Lokalni dnevnik
448.00-449.00 Lokalni dnevnik
449.00-450.00 Lokalni dnevnik
450.00-451.00 Lokalni dnevnik
451.00-452.00 Lokalni dnevnik
452.00-453.00 Lokalni dnevnik
453.00-454.00 Lokalni dnevnik
454.00-455.00 Lokalni dnevnik
455.00-456.00 Lokalni dnevnik
456.00-457.00 Lokalni dnevnik
457.00-458.00 Lokalni dnevnik
458.00-459.00 Lokalni dnevnik
459.00-460.00 Lokalni dnevnik
460.00-461.00 Lokalni dnevnik
461.00-462.00 Lokalni dnevnik
462.00-463.00 Lokalni dnevnik
463.00-464.00 Lokalni dnevnik
464.00-465.00 Lokalni dnevnik
465.00-466.00 Lokalni dnevnik
466.00-467.00 Lokalni dnevnik
467.00-468.00 Lokalni dnevnik
468.00-469.00 Lokalni dnevnik
469.00-470.00 Lokalni dnevnik
470.00-471.00 Lokalni dnevnik
471.00-472.00 Lokalni dnevnik
472.00-473.00 Lokalni dnevnik
473.00-474.00 Lokalni dnevnik
474.00-475.00 Lokalni dnevnik
475.00-476.00 Lokalni dnevnik
476.00-477.00 Lokalni dnevnik
477.00-478.00 Lokalni dnevnik
478.00-479.00 Lokalni dnevnik
479.00-480.00 Lokalni dnevnik
480.00-481.00 Lokalni dnevnik
481.00-482.00 Lokalni dnevnik
482.00-483.00 Lokalni dnevnik
483.00-484.00 Lokalni dnevnik
484.00-485.00 Lokalni dnevnik
485.00-486.00 Lokalni dnevnik
486.00-487.00 Lokalni dnevnik
487.00-488.00 Lokalni dnevnik
488.00-489.00 Lokalni dnevnik
489.00-490.00 Lokalni dnevnik
490.00-491.00 Lokalni dnevnik
491.00-492.00 Lokalni dnevnik
492.00-493.00 Lokalni dnevnik
493.00-494.00 Lokalni dnevnik
494.00-495.00 Lokalni dnevnik
495.00-496.00 Lokalni dnevnik
496.00-497.00 Lokalni dnevnik
497.00-498.00 Lokalni dnevnik
498.00-499.00 Lokalni dnevnik
499.00-500.00 Lokalni dnevnik
500.00-501.00 Lokalni dnevnik
501.00-502.00 Lokalni dnevnik
502.00-503.00 Lokalni dnevnik
503.00-504.00 Lokalni dnevnik
504.00-505.00 Lokalni dnevnik
505.00-506.00 Lokalni dnevnik
506.00-507.00 Lokalni dnevnik
507.00-508.00 Lokalni dnevnik
508.00-509.00 Lokalni dnevnik
509.00-510.00 Lokalni dnevnik
510.00-511.00 Lokalni dnevnik
511.00-512.00 Lokalni dnevnik
512.00-513.00 Lokalni dnevnik
513.00-514.00 Lokalni dnevnik
514.00-515.00 Lokalni dnevnik
515.00-516.00 Lokalni dnevnik
516.00-517.00 Lokalni dnevnik
517.00-518.00 Lokalni dnevnik
518.00-519.00 Lokalni dnevnik
519.00-520.00 Lokalni dnevnik
520.00-521.00 Lokalni dnevnik
521.00-522.00 Lokalni dnevnik
522.00-523.00 Lokalni dnevnik
523.00-524.00 Lokalni dnevnik
524.00-525.00 Lokalni dnevnik
525.00-526.00 Lokalni dnevnik
526.00-527.00 Lokalni dnevnik
527.00-528.00 Lokalni dnevnik
528.00-529.00 Lokalni dnevnik
529.00-530.00 Lokalni dnevnik
530.00-531.00 Lokalni dnevnik
531.00-532.00 Lokalni dnevnik
532.00-533.00 Lokalni dnevnik
533.00-534.00 Lokalni dnevnik
534.00-535.00 Lokalni dnevnik
535.00-536.00 Lokalni dnevnik
536.00-537.00 Lokalni dnevnik
537.00-538.00 Lokalni dnevnik
538.00-539.00 Lokalni dnevnik
539.00-540.00 Lokalni dnevnik
540.00-541.00 Lokalni dnevnik
541.00-542.00 Lokalni dnevnik
542.00-543.00 Lokalni dnevnik
543.00-544.00 Lokalni dnevnik
544.00-545.00 Lokalni dnevnik
545.00-546.00 Lokalni dnevnik
546.00-547.00 Lokalni dnevnik
547.00-548.00 Lokalni dnevnik
548.00-549.00 Lokalni dnevnik
549.00-550.00 Lokalni dnevnik
550.00-551.00 Lokalni dnevnik
551.00-552.00 Lokalni dnevnik
552.00-553.00 Lokalni dnevnik
553.00-554.00 Lokalni dnevnik
554.00-555.00 Lokalni dnevnik
555.00-556.00 Lokalni dnevnik
556.00-557.00 Lokalni dnevnik
557.00-558.00 Lokalni dnevnik
558.00-5

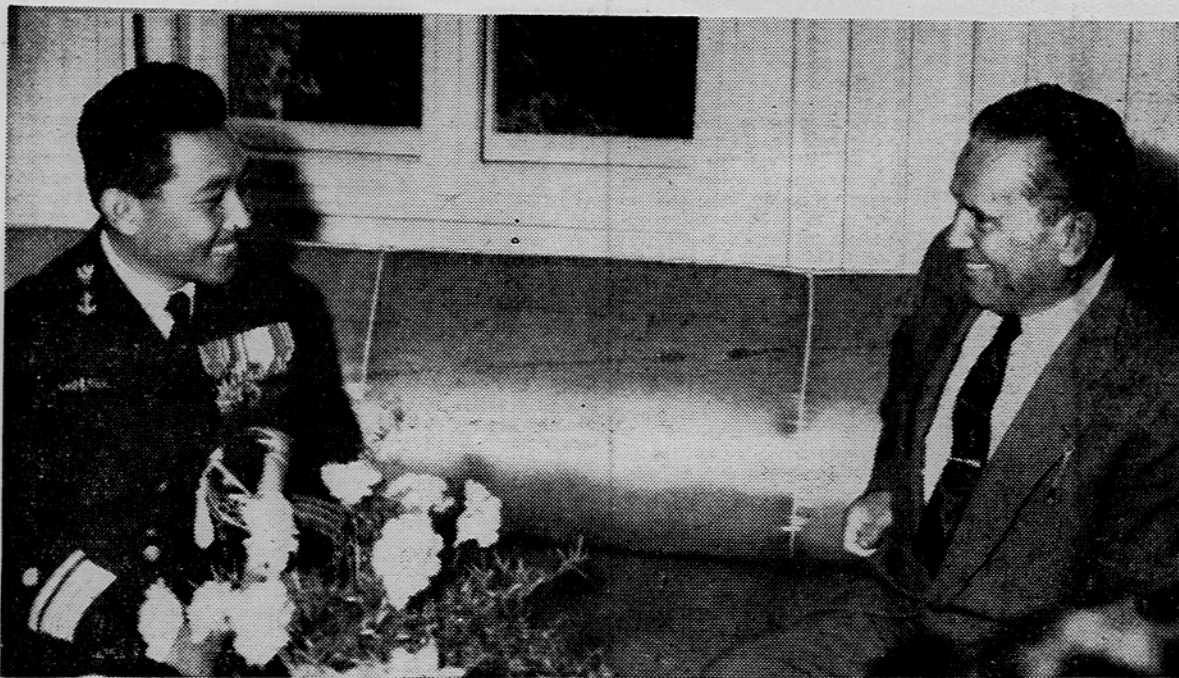
GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
SLOVENIJE

DELO

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO
ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE
5. OKTOBRA 1934 USTANOVILO KOMU-
NISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLO-
VENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE
LETA 1941 USTANOVILO OSVOBODIL-
NA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

Glavni urednik Janez Vipotnik Odgovorni urednik Ivan Sinkovec

LJUBLJANA, sobota, dne 6. maja 1961 – Leto III., šte. 122

ELED, 5. maja. Vrhovni komandant oboroženih sil FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito je danes ob 11. dopoldne na Bledu sprejel delegacijo indonezijske vojne mornarice z ministrom in načelnikom njenega štaba kontraadmiralom R. Edijem Martadinatom na čelu. Delegacija je spremljal izredni in polnomočni veleposlanik republike Indonezije v Beogradu R. A. Asmann. Pri sprejemu so bili navzoči generalpolkovnik Milan Žeželj, generalpodpolkovnik Miloš Šumonja in kontraadmiral Janez Tomšič.

Predsednik Tito v naših planinah

Bled, 5. maja. Čas, ki ga je predsednik republike Josip Broz Tito prebil na Bledu, je posvetil predvse obisku lepega gorskega sveta. Prvi dan je bil na Vršcu, drugi na Pokljuki, kjer je pogledal za divjimi petlini in ruševci. Predsedniku Titu se je tudi tokrat namemnila lovska sreča. Na Vršču je uplenil ruševca, na Pokljuki pa divjega petlina. Tovarš Tito, kakor tudi spremljevalca – predsednik Ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko in član CK ZKJ Ivan Macek – so bili dobro razpoloženi. Na Pokljuki se je Tito zanimal za velik snegolom, ki je pozimi povzročil škodo na poključskih smrekah.

Razen tega je predsednik Tito obiskal stari blejski grad, kjer se je zadržal skoraj dve uri. Z natančnostjo pa si je ogledal tudi muzej in se vpisal v spominsko knjigo. Najbolj ga je impresioniral lep razgled s terase. Zanimal se je za restavriranje gradu ter za nadaljanja dela.

Predsednik Tito odpotoval na Brione

Bled, 5. maja (Tanjug). Po krajšem bivanju v Sloveniji je predsednik Tito danes popoldne odpotoval na Brione.

Štáfeta mladosti v Sarajevu

Sarajevo, 5. maja (Tanjug). Štáfeta mladosti je danes okoli 18.30 pripelala v glavno mesto Bosne in Hercegovine Sarajevo, kjer je nosilce štáfete pozdravilo več deset tisoč prebivalcev. Štáfeto so pričakali predsednik Ljudske skupščine Bosne in Hercegovine Djuro Pucar in drugi visoki republiški voditelji. Štáfeta bo prenočila v Sarajevu, jutri pa nadaljevala pot proti Gorazdu in Tjentištu.

V teku včerajšnjega in današnjega dne je v Sarajevo pripelo tudi okoli 200 lokalnih štáfet.

Sabor Hrvatske končal delo

Zagreb, 5. maja (Tanjug). Na današnji plenarni seji Sabora so zlasti poudarili napore za iskanje oblik za bolj intenzivno modernizacijo proizvodnih procesa ter za boljše izkoriščanje pogojev za povečanje storilnosti z uporabo sistema nagajanja po učinku. Pozdravili so pobudo republiških organov in ljudskih odborov za ustanovitve blizu 60 srednjih strokovnih in kakih 20 višjih strokovnih šol.

V razpravi o delu poročila Izvršnega sveta o stanju zdravstvene službe so priporočili, naj bi povečali specializacijo zdravnikov splošne prakse in začeli hitreje šolati zobozdravniški kader, ker je pomanjkanje zobozdravnikov največje.

Za razširitev socialne zaščite bi bilo treba sestaviti program za zaščito starih in preskrbljenih ljudi.

OBISK ALEKSANDRA RANKOVIČA V GRČIJI

Uradni razgovori končani

Na včerajšnjih razgovorih so govorili o mednarodnem položaju in medsebojnih odnosih

ATENE, 5. maja (Tanjug). Jugoslovansko-grški razgovori, ki so se začeli danes dopoldne v posloju grškega parlamenta, so bili nocoj končani.

Poleg podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Aleksandra Rankoviča so se razgovori udeležili pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve dr. Jože Brilej, šef kabineta podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Petar Ivičević, namestnik direktorja Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje Borivoje Jelić, jugoslovanski veleposlanik v Atenah Mita Miljković in svetnik veleposlaništva Veselin Martinović.

V grški delegaciji, ki jo je vodil podpredsednik vlade Panajotis Kanelopoulos, so bili zunanji minister Evangelos Averof, generalni direktor zuna-

nega ministrstva Palamas, direktor prve politične direktije zunanjega ministrstva Himarios, grški veleposlanik v Beogradu Nikola Reizis in svetnik v zunanjem ministruvstvu Kambiotis.

V teku razgovorov so široko izmenjali mnenja o perečih mednarodnih problemih in o jugoslovansko-grških odnosih, pri čemer je bilo izraženo soglasje o potrebi in možnostih njihove razširitve. Nadalje so govorili o konkretnih ukrepih za razširitev jugoslovansko-grškega sodelovanja. V tem smislu je bila med drugim ugotovljena potreba nadaljnje razvoja obmejnega prometa

med obema državama. Razgovori so potekali v ozračju razumevanja in prijateljstva, ki je značilno za jugoslovansko-grške odnose.

Po razgovorih je bil podpredsednik Ranković v spremstvu dr. Jožeta Brileja in veleposlanika Miljkovića gost na čajanji pri premieru Karamanlisu.

Veleposlanik Miljković je nocoj priredil svečano večerjo na čast podpredsednika Rankovića in njegove soproge, ki so se je poleg članov jugoslovanske delegacije udeležili tudi podpredsednik Kanelopoulos z nekaterimi ministri in drugimi funkcionarji grške vlade. Po večerji je bil v prostorih veleposlaništva slovesen sprejem, ki se ga je udeležilo več sto povabilencev.

Jutri, zadnji dan uradnega dela obiska, bo podpredsednik Ranković obiskal središče za jedrska raziskovanja.

Drugi človek v vesolju

S Cape Canaverala so uspešno izstrelili v vesolje kabino s kapetanom bojne ladje Alanom B. Shepardom – Prvi ameriški astronaut je poletel 185 kilometrov visoko

CAPE CANAVERAL, 5. maja. (Reuter). V Cape Canaveralu so danes izstrelili v vesoljstvo prvega ameriškega astronauta, kapetana ameriške mornarice Allana Sheparda. Polet v vesolje je bil uspešen. Shepard je v konici »Mercury« poletel 185 km visoko in je pristal v Atlantiku 470 km daleč od kraja izstrelitve.

Raketa »Redstone« s konico »Mercury«, v kateri je bil Allan Shepard, bi morala po načrtu poleteti ob 13. uri po jugoslovanskem času. Štab za izstrelitev prvega ameriškega astronauta je še enkrat preveril delovanje naprav in je ugotovil pomanjkljivosti v inverterju, tako da so ga morali zamenjati. Zato so morali izstrelitev odgoditi za 207 minut.

Natanko ob 15.30 so izstrelili raketo »Redstone« in kapetan Shepard je poletel v vesolje z začetno hitrostjo 2500 km na uro. V višini 145 km se je konica »Mercury« ločila od rakete. Shepardova prva poslanica iz vesolja se je glasila: »Oh, kako lep razgled!« Konica s Shepardom je poletela še 45 km kvišku, s hitrostjo nad 6000 km na uro, potem pa so začeli delovati mehanizmi za zaviranje in konica je začela padati proti Zemlji. To so bili kritični trenutki za Sheparda in štab, ki je budno spremljal polet konice. Vse pa je brez-

hibno delovalo in v kratkem so opazovalci z letalonosilke »Lake Champlain« zagledali konico, ki se je spuščala. Padla je v ocean s hitrostjo 32 km na uro. Na kraj, kjer je pristal Shepard, je tako odletel z let-

lonosilke helikopter, ki je sprejel astronauta in ga prepeljal na ladjo.

Shepard je avtomatsko odskočil iz konice s padalom.

Tako je bil v pičlih 16 minutah končan polet prvega ameriškega kozmonavta, ki se je iz višine 185 km srečno vrnil na Zemljo.

Sheparda so prepeljali na letalonosilko »Lake Champlain« ob velikih ovacijah posadke.

Kapetan vojne ladje Alan B. Shepard

Raketa, s katero je Shepard poletel v vesolje. Ameriški kozmonavt pred vstopom v kabino. Telefoto

Posadka helikopterja, s katerim so Sheparda prepeljali na ladjo, ni smela izpraševati Sheparda, ker mu je bilo prepovedano, da se s komerkoli razgovarja, dokler ga ne pregledajo zdravniki. Na ladji je že bila zdravniška ekipa, ki je imela nalogo, da podrobno preuči njegovo fizično stanje.

V prvem poročilu zdravniške komisije je rečeno, da je Shepardovo zdravstveno stanje odlično. V poročilu je rečeno: »Vse je v redu.«

Milijoni Američanov so po televiziji spremljali polet prvega ameriškega astronauta. Predsednika Kennedyja so danes po dveh telefonskih zvezah s Cape Canaveralom vsak trenutek obveščali o poteku poskusa.

Bela hiša v Washingtonu je danes objavila sporočilo o poletu prvega ameriškega kozmonavta, ki označuje ta dogodek kot zgodovinski mejnik v ameriških naporih za raziskovanje vesolja. Sporočilo pravi, da so dobili dragocene znanstvene podatke, ki bodo objavljeni. Bela hiša poziva na nove napore in poudarja, da »morajo ZDA nadalje z največjo naglico in odločnostjo razvijati program vesoljskih raziskav.«

Bela hiša je v sporočilu čestitala astronautu Shepardu, njegovi družini in drugim astronautom, ki so se pripravljali na ta polet.

Današnji vesoljski polet je veljal ZDA 400 milijonov dolarjev ali 2 dolarja in 22 centov na vsakega ameriškega državljan. Izdatki za izstrelitev človeka na Mesec pa bi znašali okoli 40 milijard dolarjev.

VREME

Stanje 5. maja: Od zahoda dotedaj nad naše kraje tople zračne mase. Atlantske frontalne mase so dosegle zahodne Alpe. Pendar zaenkrat ne napredujejo bistveno proti vzhodu.

Napoved za soboto: Toplo z delno oblačnostjo. Popoldne se bo oblačnost povečala in so možne krajevne plohe. Temperature počni med 7 in 12, v Primorju 14, čez dan nekaj nad 20 stopinj C.

POSVETOVANJE O NOVEM SISTEMU FINANSIRANJA NA PODROČJU PROSVETE

Novi sistem terja sodelovanje vseh drnžbenih sil

Posvetovanja so se udeležili zastopniki Centralnega sveta ZSJ, sekretariata ZIS za prosveto in kulturo in Centralnega odbora sindikata prosvetnih in znanstvenih delavcev ter predstavniki družbenih in prosvetnih ustanov iz vse države

BEOGRAD, 5. maja (Tanjug). Eno najbolj perečih vprašanj naših dni – novi sistem finansiranja na področju prosvete in oblikovanje novih družbeno ekonomskih odnosov v šolah – je zbralo danes na skupnem posvetovanju Centralnega sveta ZSJ, sekretariata ZIS za prosveto in kulturo ter Centralnega odbora sindikata prosvetnih in znanstvenih delavcev mnogo predstavnikov družbenih in prosvetnih ustanov iz vse države. Po podrobnem obravnavanju prvih izkušenj v uveljavljanju splošnega zakona o finansiranju šol so bili udeleženci posvetovanja mnega, da je treba bolj pritegniti vse družbene faktorje k odstra-

njevanju negativnih pojavov, ki zavirajo naravni razvoj našega šolstva, kakor tudi k preprečevanju poskusov, da bi kdorkoli kršil zakonske predpise.

Posvetovanje je začel predsednik Centralnega sveta ZSJ Svetozar Vukmanović, potem pa je sekretar ZIS za prosveto

Iz referata Krste Crvenkovskega

Krste Crvenkovski je poudaril pomen sedanjih sprememb na področju prosvete in rekel, da je naloga vseh družbenih faktorjev, da z večjimi naporii pozornostjo in temeljitostjo tola-

mačijo novi sistem finansiranja šol in omogočijo njegovo uveljavljanje. Za razliko od drugih dežel, kjer prevladuje državno šolstvo, je nadaljeval Crvenkovski, je Jugoslavija ohrabrena z uspehi razvoja delavskega samoupravljanja, ubrala tudi na torišču prosvete pot družbenega samoupravljanja in osamosvajanja prosvetnih ustanov v odnosu na državo in njen aparat. Prehod na

in kulturo Krste Crvenkovski prebral referat o družbenem pomenu novega načina finansiranja šol.

sistem dohodka in delitve osebni dohodkov po delu je postal v sedanjem obdobju tudi na področju šolstva več kakor neogiben in brez njega pravzaprav ne moremo več naprej uveljavljati načela dohodka tudi na področju prosvete narokuje potrebo, da ustvarimo enakopravne pogoje na vseh toriščih družbenega življenja, ker bi sicer ohranitev birokratizma in državnih administrativnih odnosov na tem področju neogibno privedla do stagnacije gospodarstva kakor tudi do deformacij na drugih sektorjih.

Krste Crvenkovski je potem

rekel, da je glavna novost v novem načinu finansiranja šol izključitev subjektivnih faktorjev in naslonitev finančnih odnosov med šolo in njenim ustanoviteljem na načela obratna. Ta obratna je na podlagi objektivnih meril, ki jih ustanovitelji ob najširšem sodelovanju vseh zainteresiranih faktorjev določijo, da so šolam zagotovljena stabilna in njihovi učnovzgojni dejavnosti ustrežna materialna sredstva.

Krste Crvenkovski je obvestil udeležence posvetovanja, da so vse ljudske republike pripravile posebne odloke o ključu za razdelitev prispevka v družbene sklade za šolstvo.

Po pripravljenih predlogih bodo dobili občinski družbeni skladi v Srbiji in Makedoniji od tega prispevka 75 odstotkov ali 15 odstotkov več kakor znana minimum. določen z zveznim zakonom. Na Hrvaškem in v Sloveniji pa je predvidena samo minimalna izločitev sredstev (60 odstotkov prispevka). Pretakanje sredstev z republiških v občinske sklade je narokovala potreba, da tudi po tej poti pomagamo urejati probleme šolstva v nerazviti krajih in da zajamemo posamezne skupne naloge.

Pri določanju sredstev za osnovne dejavnosti šole zakon določa, da politično teritorialne enote iz svojih dohodkov v le-

tošnjem letu za šole, ki jih finansirajo, ne morejo določiti manj sredstev, kakor so jih odobrile v iste namene lani. Tako naj bi standard šol obvarovali morebitnega poslabšanja v začetku uporabe novega načina finansiranja. V uporabi te določbe pa je bilo delno tudi zaradi nezadostne koordinacije iz različnih gledišč organov ljudskega odbora za prosveto in finance nekaj primerov nedoslednosti in celo kršitve zakona.

»Razlogi« za to so bili različni, od nepravilnih tolmačenj zakona do dokazovanja, da je objektivno nemogoče izpolniti to obveznost. Obveznost ljudskih odborov za osnovne dejavnosti šol so pravzaprav nastale v letošnjem letu v nekoliko povečanem znesku v primerjavi s sredstvi v lanskem letu. To povečanje so zahtevali nekateri splošni ukrepi: zvišanje plač vsem javnim uslužbencem za 10% zvišanje položajnih plač učnega osebja in uvedba obvezne amortizacije opreme ter uči v šolah.

Tudi pri določanju dodatnega prispevka za občinske družbene sklade za šolstvo je prišlo do različnih tolmačenj in odklonov od zakonskih predpisov. Najbolj dosledni so bili v uveljavljanju zakona ljudski odbori v Vojvodini ter v nekaterih okrajih ožje Srbije in Črne gore, vtem ko na drugi strani mnogo občinskih ljudskih odborov sploh ni določilo teh virov dohodkov za svoje sklade. Posamezni ljudski odbori pa se niso ozirali na osrednje določbe zakona in tako so dali velika sredstva tem skladom iz virov, ki so zanje fakultativni.

Skupna vsota družbenih sredstev, ki se bodo v prvem letu novega sistema finansira-

nja akumulirala za šolstvo, bodo nedvomno večja od lanskih je poudaril Krste Crvenkovski. Tako bo stanje v vsaki politično teritorialni enoti, toda odstotek teh povečanj bo neenakomeren tudi v korelaciji z razvirstostjo posameznih občin. okrajev in ljudskih republik. V primerjavi z lanskim letom predvidevajo okraj in občine Zagreba na primer povečanje sredstev za šolstvo v znesku 2 milijard, občine v okraju Tetovo 200 milijonov, občine v okraju Skopje 900 milijonov, občina Savski venac v Beogradu pa kakih 500 milijonov dinarjev.

Krste Crvenkovski je nadalje rekel, da so bili v vseh politično teritorialnih enotah pravčasno ustanovljeni družbeni skladi za šolstvo in da je že 1. aprila mnogo teh skladov začelo poslovati. Ti skladi, ki zajemajo mnogo šol in akumulirajo največji del družbenih sredstev, so zdaj pomembna ustanova novega sistema finansiranja. Ni dvoma, da se bodo pozneje razvijali tudi skladi pri samih šolah in da bodo postopoma prevzeli mnoge funkcije, ki jih imajo zdaj družbeni skladi za šolstvo. Tega pa ne bi mogli storiti, če s sedanjimi skladi ne bi bila omogočena samostojnost šol in stabilnost njihovega gospodarskega položaja.

Ob delitvi sredstev pa so si v večini krajev naše dežele prizadevali, da bi bil odnos do vseh šol enak. Toda v posameznih republikah so nastale težave v obravnavanju strokovnih šol. V nekaterih komunah so se namreč lotili tega dela s poenostavljenega vidika da so za to področje važne samo osnovne šole in gimnazije strokovne šole pa naj bi fi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

OB ROBU
DOGODKOVKriža
v Portugalski

V zadnjih tridesetih dneh je prišlo v portugalski vladi že drugič do sprememb. Najvažnejša sprememba je vsekakor ta, da je 72-letni portugalski diktator premier Antonio Salazar, ki je pravkar praznoval 33. obletnico prihoda na oblast, prevzel tudi obrambno ministristvo. V občutljivem ministristvu za čezmorska ozemlja (beri: za kolonije) je dosedanj podsekretar Moreira postal minister. Zamenjava sta bila tudi notranji in zunanji minister. Napovedane so se nove spremembe.

Spremembe v portugalski vladi so najbolj zgovorno znamenje krize, v kateri se je znašel portugalski režim, krize, ki jo je zaostriala Angola. Ni še dolgo tega, ko so se zastopniki lisbonskega režima norčevali iz Belgijcev, češ da so po neumnosti izpustili iz rok tako dragocen plen, kot je Kongo. — Hkrati so zatrjevali, da je Angola z drugimi portugalskimi čezmorskimi ozemliji imuna pred virusom osvobodilnega gibanja. Nehoté in morda nevedé so ponavljali prav tisto, kar so Belgijci sami trdili pred dvesto letoma, ko so primerjali svoj paternalistični režim v Kongu s položajem v drugih afriških deželah, ki so si jih priborile neodvisnost ali so bile na poti, da si jo pridobijo. Zda ubirajo v Lizboni drugačne strune. Minister za kolonije Adriano Moreira govori o žrtvah, ki bodo potrebne, da bi zatrij upor v Angoli. Te žrtve naj bi seveda prispevale portugalsko ljudstvo, ki ima že takoli tako najnižji dohodek v zahodni Evropi na prebivalca. Velik del prebivalstva živi v izredno bednih razmerah, čeprav je portugalska valuta ena najdržajših v Evropi in čeprav je Salazar boje dovršen ekonomist, toda ekonomisti stave liberalnega kova, ki zdravi inflacijo s podhranjenostjo cele generacije otrok, prostitucijo in policijskim terorjem.

Zrtve, ki jih zahteva portugalski kolonialistični režim od ljudstva, pa so tudi drugačne narave. Nenehne okrepitve v vojaštvu, ki prihajajo iz Portugalske v Angoli so tako zrtve. In ker se osvobodilni boj v Angoli čedalje bolj razplamteva, vedo ti vojaši prav dobro, da ne grejo na kazensko ekspedicijo v starem slogu, ko je bilo mogoče streljati in uklepati v verige afriško prebivalstvo brez strahu pred povračilom, ampak da nosijo glavo v torbi in da jih na koncu poti morda čaka smrt. Zato verjetno niso pretirano poročila o nezadovoljstvu v armadi.

Toda portugalskemu režimu grozi še ena nevarnost. Razumljivo je, da je pet milijonov Afričanov v Angoli nezadovoljnih: prisilno delo, revščina, samovoljna kolonialna oblast, zapori. Toda temu nezadovoljstvu se pridružuje tudi nezadovoljstvo portugalskih priseljencev — revolucionarne spremembe zadnjih mesecev so uplale tudi nanje. Salazar namreč rešuje krizo v kmetijstvu v metropoli tako, da "izvažajo" obubožane kmete v Angolo in drugam. Toda ti priseljenci, ki so se znašli v poslopolnom novem okolju so ostali prav tako revni kot doma. Režim se doslej ni dosti brigal zanje in tako so v Angoli nastale naselbine revnih belcev, ki čutijo, da jih je metropola pozabila in da se zanje ne briga. Celo premožni portugalski trgovci godrnjajo, ker so prisiljeni kupovati blago — največkrat po višjih cenah — samo na Portugalskem in gledajo, kako se pretežni del njihovega dohodka vrača na Portugalsko. Kaže, da je Angola izjemna kolonija, kjer interesi vsaj dela belega prebivalstva spadata z interesi afriškega prebivalstva, ki ima skupnega sovražnika v diktatorskem Salazarjevem režimu.

Govoriti zdej o žrtvah, pomeni drezati v sršenje gnezdo. Zaradi skopih poročil je seveda nemogoče oceniti obseg in globino tega nezadovoljstva. Toda ton uradnih poročil agencije čedalje bolj pesimističen, kar daje slutiti, da je položaj tam neprimerno slabši za Portugalce, kot prijavljajo.

"Mi se ne bomo spremenili!" je še konec lanskega leta izjavil portugalski predsednik Américo Thomaz. "Nadaljevali bomo kot doslej našo politiko integracije." Predsednik Thomaz je poredal resnico: kolonialistični režim se ne more spremeniti. In četudi bi skušal v zadnjem hipu storiti nekaj koncesij, kar pa je izključeno, bi bilo vse zaman, kakaj Angola se ne bo več zadovoljila z ničemer drugim kot s popolno neodvisnostjo. Da ta resnica čedalje bolj prodira v zavest samih Portugalcev, dokazujejo poročila tujih diplomatov iz Lizbone, na katerih se med ljudstvom utrjuje prepričanje, da je vse skupaj že nepozno. **Bip**

TISKOVNA KONFERENCA V DRŽAVNEM SEKRETARIATU ZA ZUNANJE ZADEVE

Obiska Popovića in Gromika
po končani konferenci o Laosu

Predstavniki državnega sekretariata za zunanje zadeve je potrdil vesti, da so v teku posvetovanja o konferenci državnikov izvenblokovskih držav

BEograd, 5. maja (Tanjug). Na redni tiskovni konferenci je predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve Drago Kunc odgovarjal na številna vprašanja domačih in tujih novinarjev. Vprašanja so se nanašala na izmenjavo obiskov državnega sekretarja za zunanje zadeve Koče Popovića in zunanjega ministra ZSSR Andreja Gromika, na položaj v Laosu, Kongu, na možnost bližnjih pogajanj v Evianu, zaključek dela Evropske ekonomske komisije itd.

Na vprašanje, ali je znan natančen datum izmenjave obiskov med državnim sekretarjem za zunanje zadeve Kočo Popovićem in sovj. zun. ministrom Andrejem Gromikom, je Drago Kunc odgovoril, da je bilo zaradi obveznosti sovjetskega ministra Gromika v zvezi z ženevsko konferenco o Laosu skupno dogovorjeno, da bosta obiska izmenjana po konferenci. Drago Kunc je dejal, da se bodo razgovori med obiskoma nanašali na vprašanja s področja dvostranskih odnosov in na vprašanja, ki se tičejo mednarodne skupnosti v celoti.

Obisk posebnega odposlanca predsednika Združenih držav Brazilije, Joaoja Dantas, v naših državah je Kunc ocenil kot zelo koristen. — Veleposlanik Dantas je je razgovarjal z vrsto najodgovornejših jugoslovanskih voditeljev in gospodarstvenikov. Kot rezultat teh razgovorov je bil podpisan razven protokol o razširjenem gospodarskem sodelovanju za obdobje pet let. Na razgovorih so bili potrjeni prijateljski odnosi med obema državama in so bile ugotovljene ugodne možnosti in obojestranska pripravljenost za nadaljnji razvoj medsebojnega sodelovanja.

Na vprašanje o pripravah na konferenco nevturalnih držav, ki bi bila v Kairu ali Beogradu, je Drago Kunc odgovoril, da lahko potrdi vesti, da so v teku posvetovanja, ki se jih udeležuje tudi Jugoslavija. Na konferenci voditelji izvenblokovskih držav bi razpravljali o tesnejšem sodelovanju teh držav v naporih za ublažitev mednarodne napetosti. Kunc je pripomnil, da ne bi mogel ničesar povedati o kraju in programu konference, potrdil pa je, da bi morala biti pred zasедanjem Generalne skupščine OZN.

"Kako presojate sedanj položaj v Laosu?" je vprašal eden izmed novinarjev.

Kunc je odgovoril, da so jugoslovanski predstavniki od začetka krize v Laosu stalno poudarjali, da je nujno potrebno urediti krizo s političnimi, ne pa s vojaškimi metodami, in v duhu ženevskih sklepov iz leta 1954. "Pozdravljamo zadnje napore raznih strani in upamo, da bodo vzlic vsem oviram in težavam privedli do uresničitve enotnosti, neodvisnosti in nevturalnosti Laos, kar bo prispevalo tudi k utrditvi miru na svetu."

Na vprašanje, ki se je nanašalo na odnose med Kubo in ZDA, na predloge in poslane kubanske vlade o pogajanjih z ZDA in na reagiranje ameriške vlade na te predloge, je Drago Kunc odgovoril, da so zadnji predlogi kubanske vlade konstruktivni. Ti predlogi izražajo pripravljenost na neposredna pogajanja z ZDA, kar je najbolj zanesljiva pot za mirno ureditev problemov v tem sporu, ki bi lahko ogrozil mir ne samo na karibskem področju, ampak tudi na vsem svetu.

"Zato se vlada ZDA z nobenimi argumenti ne more otresti hude odgovornosti, če bi ostala na negativnem stališču."

Več vprašanj se je nanašalo na Kongo.

Kunc je izjavil, da nima pri roki popolnih podatkov s konference v Quilhatvillu in o aretaciji Combeja, vendar je jasno, je dejal Kunc, da gre za interno dogovarjanje in medsebojno obratovanje raznih uzurpatorskih skupin in posameznikov.

Kunc je pripomnil, da je znano jugoslovansko stališče, da krize v Kongu ni mogoče urediti brez obnovitve delovanja in sodelovanja zakonito izvoljenih organov oblasti — parlamenta in centralne kongoske vlade s premierom Antoinom Gizengo na čelu.

Na vprašanje, ki se je nanašalo na brzojavko predsednika Nkrumah generalnemu sekretarju OZN Hammarskjöldu o nujnem sklicanju kongoskega parlamenta, je Drago Kunc poudaril, da resnične ureditve krize v Kongu ne more biti brez nujne obnovitve delovanja ter sodelovanja zakonito izvoljenih organov kongoskih oblasti, kakor so to vedno poudarjali jugoslovanski predstavniki. Obnovitev delovanja in sodelovanje zakonito izvoljenih organov oblasti ter umik

Belgijcev — to je najvažnejši korak za ureditev krize. — V sedanjih fazi se nam zdi to še bolj neogibno. Zato pozdravljamo in v celoti podpiramo zahtevo ganskega predsednika Nkrumah.

Drago Kunc je potem pozdravil proglasitev Unije Gane, Gvineje in Malija.

"Pozdravljamo vsako dejanje," je rekel Kunc, "katerega cilj je krepitve enotnosti Afrike. Proglasitev unije Gane, Gvineje in Malija je po našem mnenju zelo pozitiven korak v tej smeri."

Drago Kunc je potem komentiral zadnje dogodke v Alžiriji in izjavo francoskega ministra za informacije o bližnjem začetku pogajanj v Evianu. Poudaril je, da je nagla likvidacija upora generalov in ultrakolonialističnih krogov v Alžiru dokaz volje francoskega ljudstva, da na pozitivni podlagi dokončno reši alžirsko vprašanje.

"Sodimo, da nič ne ovira francoske vlade, da ne bi v najkrajšem času začela uspešno pogajanja z začasnimi alžirsko vlado, tako da bi našli ureditev, sonečo na uresničitvi pravičnih zahtev alžirskega ljudstva po samoodlobi in neodvisnosti," je poudaril Kunc.

Kunc je obvestil novinarje, da se v Londonu mudi delegacija Zvezne industrijske zbornice, ki vrača obisk Federaciji britanske industrije.

Delegacija vodi podpredsednik zbornice inž. Zvonko Morić. Med desetdesetimi člani v Veliki Britaniji se bodo člani jugoslovanske gospodarske delegacije razgovarjali o nadaljnjem zboljšanju industrijskega in gospodarskega sodelovanja med obema državama.

V odgovoru na vprašanje o bližnji sklenitvi sporazuma o posojilu Pakistanu je Kunc povedal, da gre za sporazum o dobavi investicijske opreme

Pakistanu v vrednosti 10 milijonov dolarjev. Sporazum je bil načelno dosežen med obiskom predsednika Ajuba Kana v Jugoslaviji.

V zvezi z zaključkom 16. zasédanja Evropske ekonomske komisije je Kunc poudaril, da je to zasédanje ponovno potrdilo koristnost takšnega vseevropskega organa. Poudaril je, da je dobro znamenje, da je večina delegacij govorila predvsem o potrebi po krepitvi vseevropske trgovine.

Na zasédanju so sprejeli več koristnih resolucij, med njimi tudi jugoslovansko resolucijo o sodelovanju držav — članic OEC z gospodarsko nerazvitiimi deželami. Resolucija, ki je bila sprejeta soglasno, med drugim poziva evropske države, naj povečajo gospodarsko pomoč nerazvitiim deželam in naj povečajo uvoz iz njih.

"Skoda je," je rekel Kunc, "da iz razlogov, ki niso v skladu s potrebo po razvijanju evropskega sodelovanja, niso bili sprejeti določeni sklepi o razvijanju vseevropskega gospodarskega sodelovanja, zlasti vseevropske trgovine."

Med prvomajskimi manifestacijami, ki so bile v Berlinu, so med številnimi transparenti in gesli nosili v spredu tudi globus, na katerem je bila z različnimi barvami prikazana blokavska razdelitev sveta. — Jugoslavija je bila na njem prikazana kot kapitalistična država.

Na vprašanje nekega novinarja, kako to komentira, je Drago Kunc odgovoril:

"Bolje bi bilo, da bi se avtorji takšnih razpredov ukvarjali s stvarmi, ki so zanje privlačnejše, kot je svet, ki smo, od leta 1941 naprej, in nobeno 'farbanje' ne more tega spreminiti. S'cer pa takšno ravnanje predvsem označuje njegove avtorje same in s tega gledišča vsekakor ne more koristiti razvoju dobrih medsebojnih odnosov."

"Zerj i populit" je v svoji številki z dne 2. maja 1961 napadel obisk podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Aleksandra Rankovića v Grčiji.

Na vprašanje, kako komentira ta napad albanskega lista, je Kunc dejal, da tudi ta članek "Zerj i populita" potrjuje, da je albansko vodstvo proti vsemu, kar prispeva h konstruktivnemu sodelovanju med balkanskimi državami.

Zahteve za priznanje pravic

OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA

TRST, 5. maja. — Za občinskim svetom v Pipani, ki se je te dni v Videmski pokrajini zavezal za priznanje narodnostnih pravic beneških Slovencev, je sedaj razpravljalo o istem vprašanju tudi občinski svet v St. Lenartu pri Čedadu in zahteval pravno priznanje slovenske manjšine v Videmski pokrajini. Zahteva je bila sprejeta na predlog svetovalcev leve opozicije v okviru razprave o deželni avtonomiji.

Prvi del resolucije, ki jo je občinski svet v St. Lenartu soglasno sprejel, je posvečen vprašanju deželne avtonomije v Furlaniji — Julijski krajini kot edini demokratični in ustavni rešitvi najbolj perečih vprašanj tamkajšnjega prebivalstva. V drugem delu resolucije pa je izražena želja, da bi bil v skladu s 6. členom italijanske ustave čimprej sprejet ustavni zakon, ki bi pravno priznal slovensko manjšino tudi v Videmski pokrajini. V okviru deželne avtonomije naj bi zajamčili vsaj tiste pravice, ki jih v Italiji uživajo ostale narodnostne manjšine. Za ta del resolucije je glasovala leva opozicija in večina svetovalcev sedanje občinske uprave.

V tržaškem občinskem svetu pa je bilo sinoči govora o nekaterih vprašanjih, ki tudi za davajo pravice slovenske manjšine v Italiji. Slovenski svetovalec Simčič je v proračunski razpravi poudaril, da predlaga pripravo proračuna za leto 1961 do 40 milijonov lir za italijanske gledališče Verdi, niti lire pa ne predvideva za nobeno izmed slovenskih kulturnih ustanov v Trstu. Tak odnos do Slovencev — je dejal

govornik — ne more biti v čast obdoru, ki hoče biti zares demokratčen. Nadalje je opozoril tudi na člen 5 posebnega statuta londonskega sporazuma — je ta govori o pravici do dvojezičnosti — in s tem v zvezi dejal, da občina doslej

še ni poskrbela za dvojezične napise čeprav je v proračunu določenih 25 milijonov lir za javne napisne table. Odbor bi pokazal nekaj dobre volje, če bi zagotovil uresničenje pravice do dvojezičnih javnih napisov vsaj v tistih predelih tržaške občine, kjer ni nobenega dvoma o številčnem stanju slovenskega prebivalstva. K odnosu tržaške občinske uprave do pravic slovenske manjšine se bodo — kot kaže — v okviru iste razprave povrnila še nekateri slovenski občinski svetovalci. Dušan Fortič

KONFERENCA O PREKINITVI JEDRSKIH POSKUSOV

Posvetovanja v zastoju

Sovjetska zveza vztraja, da je treba nadzorstvo nad prepovedjo poskusov poveriti trojnemu administrativnemu svetu

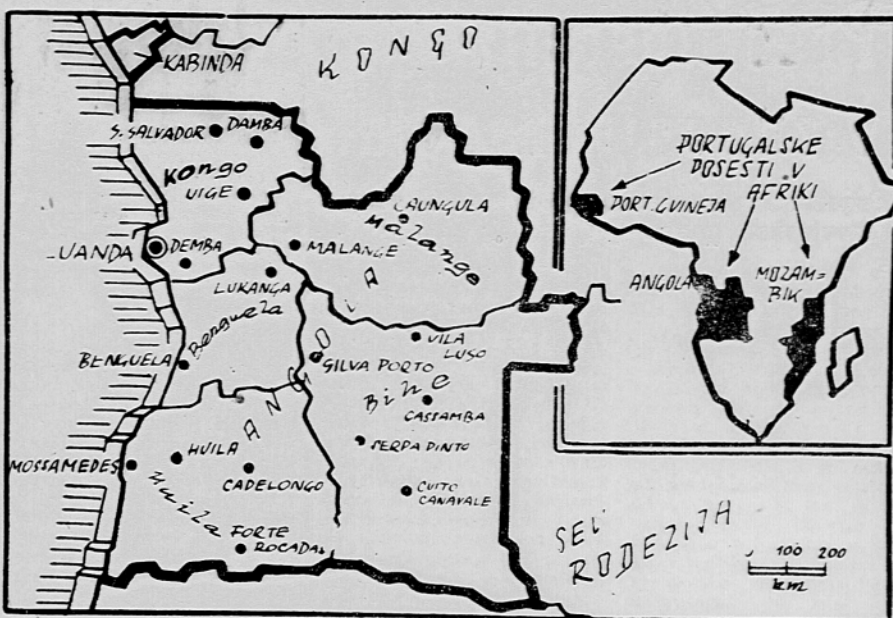
ZENEVA, 5. maja (Reuter-AFP-AP). V ponedeljek se bo v ZENEVI nadaljevala trojna konferenca o prepovedi atomskih poskusov. Od šefov delegacij treh držav je trenutno v Zenevi samo šef sovjetske delegacije Carapkin. Pričakujejo, da se bo konec tega tedna vrnil v Zenevo šef ameriške delegacije Arthur Dean, ki je po 300. seji odpotoval v Washington, da bi poročal ameriškim predsedniku o dosedanjih razgovorih.

Šef britanske delegacije Ormsby-Gore, ki se dalj časa mudi v Londonu, se je včeraj razgovarjal s sovjetskim veleposlanikom v Veliki Britaniji Soldatovom o težavah, v katerih so zašli ženevski razgovori.

Kakor pravijo v Washingtonu, je ovira za sklenitev sporazuma o prepovedi atomskih poskusov v tem, da sovjetska delegacija v Zenevi zahteva, naj bi nadzorstvo nad morebitno prepovedjo atomskih eksperimentov poverili trojnemu administrativnemu svetu. Od 21. marca, odkar so bili v Zenevi obnovljeni razgovori o opustitvi atomskih poskusov, je Carapkin večkrat jasno povedal za, da sovjetska zveza v svojem stališču ni pripravljena popustiti. Tako gledišče je Carapkin potrdil tudi na včerajšnji 302. seji. Po seji, ki je trajala 95 minut, so sklenili, da bo prihodnja seja v ponedeljek, 8. maja. Carapkin je izjavil, da je predlog naj bi ustanovili trojni administrativni svet, po mnenju sovjetske vlade "kompromisni predlog".

Britanski minister Ormsby-Gore se bo vrnil v Zenevo v začetku prihodnjega tedna. Najverjetnejši sestanku s sovjetskim veleposlanikom v Londonu je Ormsby-Gore obrazložil veleposlaniku Soldatovu mnenje britanske vlade o položaju dosedanjih ženevskih pogajanj.

Britanski minister Ormsby-Gore se bo vrnil v Zenevo v začetku prihodnjega tedna. Najverjetnejši sestanku s sovjetskim veleposlanikom v Londonu je Ormsby-Gore obrazložil veleposlaniku Soldatovu mnenje britanske vlade o položaju dosedanjih ženevskih pogajanj.

LIZBONA, 5. maja (Reuter). Portugalska agencija »Lusithania« poroča, da so uporniki v Angoli včeraj napadli vojaško patroljo blizu Luande ter neko posestvo okrog 40 km severno od Karmone. — Razen tega so porušili tudi važen cestni most. — Vrhovno sodišče v Lizboni je potrdilo zaporne kazni za šestorico članov gibanja za osvoboditev Angole. Vojaško sodišče v Luandi, glavnem mestu Angole, je te ljudi obsodilo 25. januarja letos zaradi »delovanja proti zunanji varnosti dežele« na zaporne kazni od štiri do pet let in pol. (Na zemljevidu: Angola in ostale portugalske posesti v Afriki.)

Predsednik Kennedy
o perečih vprašanjih

Washington, 5. maja. (Reuter-AF). Predsednik Kennedy je danes izjavil, da si ZDA prizadevajo skleniti »učinkovit sporazum« o prepovedi poskusnih jedrskih eksplozij. Govorec na tiskovni konferenci, je Kennedy dejal, da odhaja šef ameriške delegacije v Zenevi Arthur Dean v Zenevo, da bi nadaljeval pogajanja. Naročeno mu je, naj v razumnem roku poroča o možnostih za konstruktiven izid pogajanj.

Ko je odgovarjal na vprašanje o Kubi, je Kennedy rekel, da ZDA nimajo namena uriti sil kubanskih emigrantov »v tej deželi«. Sporčil je, da so ZDA formalno predlagale sklicanje izrednega sestanka medameriškega gospodarskega in socialnega sveta na ravni ministrov. Sestanek naj bi bil 15. julija. Na njem naj bi razpravljali o vprašanjih planiranja »realnega ekonomskega razvoja« ameriškega kontinenta. Kennedy je izjavil, da so glede Kube možne nadaljnje gospodarske sankcije.

Glede položaja v jugovzhodni Aziji je Kennedy dejal, da bo podpredsednik ZDA Johnson v

kratkem odpotoval na Daljni vzhod in da se bo z južnovietnamsko vlado posvetoval o nadaljnjih korakih, ki jih je treba storiti, da bi »nadvaladali komunistično gverilo in infiltracije«. Ko je govoril o pomoči državam jugovzhodne Azije, da bi se zoperstavile »komunistični grožnji«, je Kennedy rekel, da je pomoč možna v obliki jamstev proti vojaški invaziji od znan, nadalje v obliki gospodarske pomoči in v obliki vojaške pomoči, da bi si te dežele ustvarile svoje oborožene sile »za boj proti notranji gverilski dejavnosti«. Te dežele pa morajo same organizirati tako politično in socialno življenje, da si bodo zagotovile podporo ljudstva.

Kennedy se je dotaknil tudi poleta prvega Američana v vesolje in se zavezal za »znatno večje napore na tem področju«.

Izjavil je, da bo njegova vlada zahtevala od Kongresa dopolnilna sredstva za raziskovanje vesolja.

Minister Trabucchi
gost mednarodnega
sejma v Novem Sadu

Beograd, 5. maja. (Tanjug). Danes je prisel v Beograd italijanski minister financ in predsednik kmetijskega sejma v Veroni Giuseppe Trabucchi v družbi visokih funkcionarjev. Minister bo ostal v naši državi tri dni kot gost mednarodnega kmetijskega sejma v Novem Sadu.

Državni sekretar za finance Nikola Minčev je nocoj sprejel ministra Trabucchija. Ob tej priložnosti sta govorila o možnih razširitve gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Italijo.

Končani razgovori
Kennedy-Burgiba

Washington, 5. maja. Po današnjih razgovorih med predsednikom ZDA Kennedyjem in tunizijskim predsednikom Habibom Burgibo so izdali sporočilo, v katerem je rečeno, da sta oba predsednika glede alžirskega vprašanja mnenja, da so pogajanja in miroljubna uporaba načel samoodločbe »ključ miru v Alžiriji in njegove uvrstitve v Severni Afriki in Sredozemlju«.

Kakor poroča Reuter, sta predsednik Kennedy in Burgiba nadalje izrazila prepričanje, da je dekolonizacija glavni pogoj za blaginjo, mir in napredek afriških narodov.

Proces proti
Eichmannu

Jeruzalem, 5. maja. (Reuter-AF). V nadaljevanju procesa proti Adolfu Eichmannu so danes prebrali imena desetorice bivših SS-officerjev in nacističnih funkcionarjev, ki jih obkramba želi pokoljevati kot priče. Sodišče je zahtevalo, naj obtožba in obramba do ponedeljka ali torka pripravi vprašanja, ki bodo potem s posebnimi kurirji dostavljena sodiščem v Zahodni Nemčiji, kjer bodo priče zaslišane. To se nanaša na Maxa Mertena, Hermann Krumeja, Franza Sixa in Eberharda von Thadden. Glede nadaljnjih štirih prič je tožilec Hausner izjavil, da bodo prav tako zaslišane tam, kjer zdaj žive. To so Otto Winkelmann, Edmund Wessennayer, Erich von dem Bach-Zelewski in Richard Bär. Glede preostale dvojice — Walterja Huppenkothena in dr. Wilhelma Höttla — pa je tožilec Hausner izjavil, da si pridržuje čas, da bo povedal svoje stališče.

Veleposlanik
Lekić pri
predsedniku
Quadrosu

Rio de Janeiro, 5. maja (Tanjug). Predsednik Brazilije Quadros je sprejel danes jugoslovanskega veleposlanika Danila Lekića. Med razgovorom, ki je potekal v prisrčnem vzdušju, so bila obravnavana vprašanja v zvezi z obiskom predsednika Tita v Braziliji, nadalje vprašanje krepitve gospodarskih in kulturnih odnosov med Brazilijo in Jugoslavijo ter dejavnost posebne brazilske misije, ki je obiskala Jugoslavijo. Predsednik Quadros je izrazil zadovoljstvo z rezultati te misije in naglasil, da so potrdili njegovo mnenje o velikih možnostih razvoja gospodarskega sodelovanja med Brazilijo in Jugoslavijo.

EVROPSKO PRVENSTVO
V KOŠARKI

Belgija : DR Nemčija
69:63 (36:34)
ZSSR : Madžarska
93:31 (44:15)
Romunija : Češkoslovaška
55:52 (31:30)
Francija : Turčija
74:57 (40:25)

DAVISOV POKAL

Jugoslavija : Španija
1:0

SPLIT, 5. maja. Danes popoldne se je tu začel teniški dvoboj za Davisov pokal med reprezentancama Španije in Jugoslavije. V prvem srečanju posameznikov je Jugoslovane Presečki po dve in polurni igri premagal Martineza 3:1 (8:6, 3:6, 9:7, 6:0) in povedel Jugoslavijo v vodstvo 1:0. Po odmoru sta igrala Jovanović in Santana. Zaradi mraka je bila igra prekinjena pri stanju 6:3, 8:6 za Španca.

Finski in angleški
atleti v Ljubljani

Ljubljana, 5. maja. — Nocoj so prisli v Ljubljano tudi finski in angleški atleti, ki se bodo udeležili nedeljskih tekmovalov »Ob žici okupirane Ljubljane«. Finsko ekipo sestavljajo maratonca Kotila in Holmroos ter znani tekač Karvonen. V ekipi Londona pa je šest tekačev, katerih imena smo že objavili, ter maratonec Kilby Walker.

Jutri pričakujejo še reprezentanco Kaira.

FOTOGRAFIJAJTE
»POHOD OB ŽICI
OKUPIRANE
LJUBLJANE«

Odbor za partizanski pohod potrebuje čim več fotografij s pohoda dne 7. maja 1961. Vabimo fotoamatirje, da s svojimi objektivni spremljajo to veliko manifestacijo in zabeležijo vsak, tudi najmanjši detajl v črno-beli ali barvni tehniki. — Odbor bo 15. maja razdelil lepe nagrade in odkupil večje število fotografij oziroma diapozitivov. Foto-klub Ljubljana

Devetnajsta partija
prekinjena

Moskva, 5. maja (TASS). Devetnajsta partija dvoboja za svetovno prvenstvo v šahu je bila po 41 potezi prekinjena v poziciji, v kateri ima Talj kmetamaj.